

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ
(e-Learning)».

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής ΕξΑΕ για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος:

«Η Αλφαβήτα δίχως ρο».

Περιστέρη Καλλιόπη

Επιβλέπων καθηγητής: Μαρία Ιβρίντελη

Ρέθυμνο, Ιούλιος 2023

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ
(e-Learning)».**

[Αριθμ. ΦΕΚ 635 τ.Β' /9.3.2016]

Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος ΠΜΣ:

Καθηγητής Αναστασιάδης Παναγιώτης

Πανεπιστήμιο Κρήτης – Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής ΕξΑΕ για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: «Η Αλφαβήτα δίχως ρο».

Περιστέρη Καλλιόπη

Υπεύθυνη Δήλωση Συγγραφέα:

Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 1599/1986 και τα άρθρα 2,4,6 παρ. 3 του Ν. 1256/1982, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής εργασίας και δεν προσβάλλει κάθε μορφής πνευματικά δικαιώματα τρίτων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον.

© Πανεπιστήμιο Κρήτης, ΠΤΔΕ,ΕΔΙΒΕΑ, 2018

Το Π.Τ.Δ.Ε του Πανεπιστημίου Κρήτης και ειδικότερα το Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α, διατηρεί το δικαίωμα της χρήσης και αναπαραγωγής της παρούσας εργασίας για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς.

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

«Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής ΕξΑΕ για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο».

Καλλιόπη Περιστέρα

Επιτροπή Επίβλεψης Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπων Καθηγητής:

Μαρία Ιβρίντελη

Επίκουρη Καθηγήτρια στο ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Κρήτης

Συν-Επιβλέπων Καθηγητής:

Ευαγγελία Μανούσου,

Επίκουρη Καθηγήτρια στο ΕΑΠ

Συν-Επιβλέπων Καθηγητής:

Κωνσταντίνος Κωτσίδης

Καθηγητής ΣΕΠ - Διδάσκων στο ΠΜΣ

Ρέθυμνο, Ιούλιος 2023

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Στον σύζυγό μου, Δημήτρη και στα παιδιά μου, Γιώργο & Σοφία!

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τις συμφοιτήτριες της ομάδας μου, eTeam, Ανθούλα Λαφάρα, Ιωάννα Σταθοπούλου και Σοφία Χανιωτάκη, για την τόσο άψογη και δημιουργική συνεργασία μας, αλλά και για την αδιάκοπη στήριξη και αληθινή φιλία τους αυτά τα δύο χρόνια.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στην επιβλέπουσα καθηγήτρια μου Μαρία Ιβρίντελη για την καθοδήγηση, την εμπύχωση και την άμεση ανατροφοδότηση της καθ' όλη τη διάρκεια της συγγραφής της διπλωματικής μου εργασίας.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά όλους τους καθηγητές του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)». για τα εφόδια που μου χάρισαν σε όλη τη διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών μου.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Περίληψη

Στα πλαίσια της παρούσας διπλωματικής εργασίας σχεδιάστηκε με τη μεθοδολογία της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και υλοποιήθηκε συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων με θέμα: «Η Αλφαβήτα δίχως ρο». Το υλικό αυτό απευθύνεται σε μαθητές της Α' και Β' τάξης του Δημοτικού και μπορεί να χρησιμοποιηθεί αυτόνομα ως εκπαιδευτικό υλικό στα πλαίσια της ΕξΑΕ, αλλά και ως συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό στο μάθημα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας (Ανθολόγιο Α' & Β' Δημοτικού). Το α' μέρος της παρούσας εργασίας περιλαμβάνει το θεωρητικό πλαίσιο οριοθέτησης των εννοιών της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, της σχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, της ψηφιακής αφήγησης, καθώς και τη διδακτική των λογοτεχνικών κειμένων. Στο β' μέρος παρουσιάζεται ο σχεδιασμός και η εφαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού στη διδασκαλία του λογοτεχνικού κειμένου: «Η Αλφαβήτα δίχως ρο». Στο γ' μέρος της εργασίας γίνεται παρουσίαση της αποτίμησης του εκπαιδευτικού υλικού, που πραγματοποιήθηκε μέσω μιας έρευνας σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση, η έρευνα ήταν ποιοτική με σκόπιμη δειγματοληψία και είχε ως σκοπό να διερευνήσει αν το εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε βασίστηκε στη μεθοδολογία της ΕξΑΕ και αν κατά τη δημιουργία του τηρήθηκαν οι αρχές δημιουργίας της Πολυμεσικής Μάθησης. Η συλλογή των δεδομένων έγινε μέσω ενός ερωτηματολογίου σχεδιασμένο από το ΕΔΙΒΕΑ. Στη δεύτερη φάση, η έρευνα ήταν επίσης ποιοτική. Για τη συλλογή των δεδομένων σχεδιάστηκε ένα ερωτηματολόγιο από τον ερευνητή, ώστε να εξετάσει την ευχρηστία του, την πληρότητα του διδακτικού του περιεχόμενου και αν το υλικό που δημιουργήθηκε μπορεί να χρησιμοποιηθεί συμπληρωματικά κατά την εκπαιδευτική πράξη. Οι πέντε συμμετέχοντες, της έρευνας στη β' φάση, εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης αποτίμησαν θετικά το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό υλικό και στα τρία ερευνητικά ερωτήματα και ήταν σύμφωνοι με το να το χρησιμοποιήσουν στην τάξη τους είτε ως συμπληρωματικό υλικό είτε ως αυτοδύναμο υλικό της ΕξΑΕ.

Λέξεις – Κλειδιά

Εξ αποστάσεως εκπαίδευση, Ψηφιακή αφήγηση, Εκπαιδευτικό Υλικό, Νεοελληνική Λογοτεχνία

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Abstract

In the context of the present thesis, supplementary educational material was designed with the methodology of Distance Education, and was implemented using digital storytelling in order to support the teaching of literary texts with the theme: "The Alphabet without rho ". This material is addressed to students of the 1st and 2nd grade of primary school and can be used independently as educational material in the context of Distance Education, but also as supplementary educational material in the course of Modern Greek Literature (Anthology of the 1st & 2nd grade). The first part of this paper includes the theoretical framework for defining the concepts of Distance Education, school Distance Education, digital storytelling, as well as the didactics of literary texts. The second part presents the design and implementation of the educational material in the teaching of the literary text: "The Alphabet without rho ". The third part presents the evaluation of the educational material, which was carried out through a survey in two phases. In the first phase, the survey was qualitative with purposive sampling and aimed to investigate whether the educational material created was based on the methodology of Distance Learning and whether the principles of creating Multimedia Learning were followed in its creation. The data was collected through a questionnaire designed by EDIVEA (Laboratory for Advanced Learning Technologies in Lifelong and Distance Learning). The second phase of survey was also qualitative. A questionnaire was designed by the researcher in order to collect the data to examine the usability of the material, the thoroughness of its educational content and whether the material created can be used in a complementary way during educational practice.

The educational material was positively evaluated on all three research questions by the five research participants. The participants, all primary school teachers, were in agreement with using it in their classes, either as supplementary material or as stand-alone Distance Education material.

Keywords

Distance Education, Digital Storytelling, Learning material, Literary texts

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	v
Abstract	vi
Κατάλογος Εικόνων / Σχημάτων	xi
Κατάλογος Πινάκων	xii
Συντομογραφίες & Ακρωνύμια.....	xvi
A' Μέρος.....	1
Κεφάλαιο 1ο Η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση	1
1.2 Σύντομη Ιστορική Αναδρομή Εξ ΑΕ	4
1.2.1 Εκπαίδευση δι' αλληλογραφίας	4
1.2.2 Επικοινωνία με την υποστήριξη ηλεκτρονικών μέσων	5
1.2.3 Ίδρυση Ανοιχτών Πανεπιστημίων	6
1.3 Η ΕξΑΕ στην Ελλάδα	7
Κεφάλαιο 2ο Εξ Αποστάσεως Σχολική Εκπαίδευση.....	8
2.1 Ορισμός Εξ Αποστάσεως Σχολικής Εκπαίδευσης	8
2.2 Μορφές Εξ Αποστάσεως Σχολικής Εκπαίδευσης.....	9
2.3 Χρησιμότητα Εξ Αποστάσεως Σχολικής Εκπαίδευσης	10
2.4 Η Εξ Αποστάσεως σχολική Εκπαίδευση και οι ΤΠΕ	10
2.5 Η Εξ Αποστάσεως σχολική Εκπαίδευση στην Ελλάδα	13
Κεφάλαιο 3ο Το Εκπαιδευτικό Υλικό στην ΕξΑΕ	15
3.1 Εισαγωγή.....	15
3.2 Ο ρόλος του Εκπαιδευτικού Υλικού στην ΕξΑΕ.....	15
3.3 Βασικές αρχές σχεδιασμού ΕΥ με τη μεθοδολογία της ΕξΑΕ	16
3.4 Αξιολόγηση εκπαιδευτικού υλικού	22
3.5 Αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού.....	23
3.6 Σύνοψη	25
Κεφάλαιο 4ο Η διδασκαλία λογοτεχνικών κειμένων (Ανθολόγιο) και η Ψηφιακή Αφήγηση	26
4.1 Εισαγωγή.....	26
4.2 Η λογοτεχνία στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.....	26
4.2.1 Σύντομη ιστορική αναδρομή της διδασκαλίας της λογοτεχνίας.....	28
4.2.2 Η διδασκαλία της λογοτεχνίας στο Δημοτικό σύμφωνα με το Π.Σ.....	30

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

4.2.3 Η δομή του Ανθολογίου Α' & Β' Δημοτικού	35
4.2.4 Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στη διδασκαλία λογοτεχνικών κειμένων.....	37
4.3 Διδασκαλία της λογοτεχνίας και Τ.Π.Ε.	38
4.4 Ψηφιακή Αφήγηση.....	41
4.4.1 Από την Αφήγηση στην Ψηφιακή Αφήγηση	41
4.4.2 Η Ψηφιακή Αφήγηση στην Εκπαίδευση.....	45
4.4.3 Στάδια δημιουργίας μιας ψηφιακής αφήγησης	48
4.4.4 Αξιοποίηση της Ψηφιακής Αφήγησης στη διδασκαλία λογοτεχνικών κειμένων	50
B' ΜΕΡΟΣ	54
Κεφάλαιο 5^ο Σχεδιασμός και εφαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού στη διδασκαλία λογοτεχνικού κειμένου: «Η Αλφαβήτα δίχως ρο».....	54
5.1 Εισαγωγή.....	54
5.2 Προσδιορισμός του προβλήματος.....	54
5.3 Διδακτικό πλαίσιο	55
5.4 Διδακτικοί Στόχοι.....	55
5.5 Εκπαιδευτικό υλικό και Ψηφιακή Αφήγηση.....	56
5.6 Βασικές αρχές σχεδιασμού εκπαιδευτικού υλικού	58
5.6.1 Χαρακτηριστικά Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ).....	59
5.6.2 Χαρακτηριστικά Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.....	60
5.6.3 Χαρακτηριστικά Νεοελληνικής Λογοτεχνίας.....	60
5.6.4 Χαρακτηριστικά ψηφιακού λογισμικού.....	60
5.7 Τα τεχνολογικά μέσα	61
5.7.1 Το λογισμικό Book Creator.....	61
5.7.2 Το λογισμικό DOODLY	61
5.7.3 Το Plotagon Studio.....	61
5.7.4 Το Padlet	62
5.7.5 Το Wordwall	62
5.7.6 Το εργαλείο H5P	62
5.7.7 Το λογισμικό WordPress.....	63
5.7.8 Πλατφόρμα Chamilo	63
5.8 Δομή εκπαιδευτικού υλικού	64
5.9 Σύνοψη	70

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Μέρος Γ Ερευνητικό πλαίσιο.....	71
Κεφάλαιο 6 ^ο Έρευνα - Αποτίμηση Εκπαιδευτικού υλικού.....	71
6.1 Εισαγωγή.....	71
6.1.1 Έρευνα	71
6.1.2 Ποσοτική έρευνα.....	72
6.1.3 Ποιοτική έρευνα.....	73
6.2 Μεθοδολογία έρευνας.....	73
6.2.1 Σκοπός πρώτης φάσης της έρευνας.....	74
6.2.2 Στόχοι πρώτης φάσης της έρευνας.....	74
6.2.3 Ερευνητικά ερωτήματα πρώτης φάσης της έρευνας.....	74
6.2.4 Χρονική περίοδος διεξαγωγής της πρώτης φάσης της έρευνας.....	74
6.2.5 Το είδος της έρευνας στην πρώτη φάση	74
6.2.6 Η μέθοδος δειγματοληψίας – οι συμμετέχοντες στην πρώτη φάση της έρευνας	75
6.2.7 Μέθοδος έρευνας και μέσο συλλογής δεδομένων	75
6.2.8 Τρόπος επεξεργασίας των ερευνητικών δεδομένων	77
6.3 Μεθοδολογία δεύτερης φάσης της έρευνας.....	79
6.3.1 Σκοπός δεύτερης φάσης της έρευνας.....	79
6.3.2 Οι στόχοι της δεύτερης φάσης της έρευνας.....	79
6.3.3 Τα ερευνητικά ερωτήματα της δεύτερης φάσης της έρευνας.....	79
6.3.4 Χρονική περίοδος διεξαγωγής της δεύτερης φάσης της έρευνας.....	80
6.3.5 Το είδος της έρευνας στη δεύτερη φάση.....	80
6.3.6 Η μέθοδος δειγματοληψίας – οι συμμετέχοντες στη δεύτερη φάση.....	80
6.3.7 Μέθοδος έρευνας και μέσο συλλογής δεδομένων	80
6.3.8 Τρόπος επεξεργασίας των ερευνητικών δεδομένων	82
6.6 Αποτελέσματα- Ανάλυση δεδομένων.....	84
6.6.1 Αποτελέσματα πρώτης φάσης της έρευνας.....	84
6.6.2 Αποτελέσματα δεύτερης φάσης της έρευνας.....	103
Κεφάλαιο 7 ^ο Συμπεράσματα Ευρημάτων, συνεισφορά της εργασίας, περιορισμοί, και προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.....	113
7.1 Εισαγωγή.....	113
7.2 Συμπεράσματα πρώτης φάσης της έρευνας.....	113
7.3 Συμπεράσματα δεύτερης φάσης της έρευνας.....	116

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

7.4 Συνεισφορά της εργασίας.....	118
7.5 Περιορισμοί της έρευνας.....	118
7.6 Μελλοντικές προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.....	119
Βιβλιογραφικές αναφορές.....	120
1. Ελληνόγλωσσες.....	120
2. Ξενόγλωσσες.....	126
3. Ιστοσελίδες.....	128
Παράρτημα Α: Ερωτηματολόγιο Εκπαιδευτικών/ Συμμετεχόντων Έρευνας (Α Φάση) ..	129
Παράρτημα Β: Ερωτηματολόγιο Εκπαιδευτικών/ Συμμετεχόντων Έρευνας (Β' Φάση)	151

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Κατάλογος Εικόνων / Σχημάτων

Εικόνα 1: Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων «Το δελφίνι»

Εικόνα 2: Ψ.Α. – Οπτική Γωνία

Εικόνα 3: Ψ.Α – Δραματικό Ερώτημα

Εικόνα 4 & 5: Ψ.Α. – Συναισθηματικό περιεχόμενο

Εικόνα 6 & 7: Ψ.Α – Οικονομία

Εικόνα 8: Όψη πλατφόρμας Chamilo

Εικόνα 9: Άποψη πλατφόρμας Chamilo

Εικόνα 10: Η βοηθός πλοήγησης του ΕΥ

Εικόνα 11: Βίντεο «Χρήσιμες συμβουλές μελέτης»

Εικόνα 12: Επεξήγηση συμβόλων

Εικόνα 13: Περιεχόμενα

Εικόνα 14: Πολυμεσική αρχή, αρχή πλεονασμού, αρχή κατάτμησης, αρχή συνοχής

Εικόνα 15: Ψηφιακή αφήγηση «Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Εικόνα 16: Δραστηριότητα ΕΥ

Εικόνα 17: Δραστηριότητα ΕΥ

Εικόνα 18: Πηγές

Εικόνα 19: Σύνοψη με τη χρήση του λογισμικού DOODLY

Σχήμα 1: Οι συντελεστές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (Μουζάκης, 2006, σελ.14)

Σχήμα 2: Σχηματική απεικόνιση της τυπολογίας West - Λιοναράκη (Λιοναράκης, 2001, σελ.13)

Σχήμα 3: Στάδια δημιουργίας Ψ.Α. (Μεϊμάρης, 2014, σελ. 178-179)

Σχήμα 4: Στάδια δημιουργίας Ψ.Α. (Καπανιάρη & Παπαδημητρίου, 2012)

Σχήμα 5: Απεικόνιση αξόνων δημιουργίας εκπαιδευτικού υλικού (ΕΥ)

Σχήμα 6: Τεχνική αρτιότητα εκπαιδευτικού λογισμικού

«Περισσότερη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Κατάλογος Πινάκων

- Πίνακας 1: Πρώτη δέσμη σχεδιασμού E.Y. West - Λιοναράκη (Λιοναράκης, 2001, σελ. 7 -14)
- Πίνακας 2: Δεύτερη δέσμη σχεδιασμού E.Y. West - Λιοναράκη (Λιοναράκης, 2001, σελ. 7 -14)
- Πίνακας 3: Τρίτη δέσμη σχεδιασμού E.Y. West - Λιοναράκη (Λιοναράκης, 2001, σελ. 7 -14)
- Πίνακας 4: Κατανομή του χρόνου ανά διδακτικό αντικείμενο στα εξαθέσια και άνω Δημοτικά Σχολεία
- Πίνακας 5: Άμεσα και έμμεσα παιδαγωγικά οφέλη της ψηφιακής αφήγησης
- Πίνακας 6: Τα επτά στάδια της Ψ.Α. από το CDS (Robin, 2006)
- Πίνακας 7: Άξονες αποτίμησης EY πρώτης έρευνας
- Πίνακας 8: Κατηγορίες ανάλυσης ανά ερευνητικό άξονα 1^{ης} φάσης της έρευνας
- Πίνακας 9: Αποτίμηση E.Y – 2^η έρευνα
- Πίνακας 10: 2^η φάση της έρευνας – Κατηγορίες ανάλυσης ανά ερευνητικό άξονα
- Πίνακας 11: Ερευνητικοί άξονες ανά ερευνητικό ερώτημα 1^{ης} φάσης της έρευνας
- Πίνακας 12: 1^η φάση - το δείγμα με βάση το φύλο
- Πίνακας 13: 1^η φάση – οι συμμετέχοντες ανά ηλικιακή ομάδα
- Πίνακας 14: 1^η φάση – οι συμμετέχοντες με βάση τα χρόνια προϋπηρεσίας
- Πίνακας 15: 1^η φάση – εξοικείωση συμμετεχόντων με τις ΤΠΕ
- Πίνακας 16: 1^η φάση – Χρήση των ΤΠΕ από τους συμμετέχοντες
- Πίνακας 17: 1^η φάση – Εξοικείωση συμμετεχόντων με την ΕξΑΕ
- Πίνακας 18: 1^η φάση - Εξοικείωση με τη μελέτη E.Y. σχεδιασμένο με τη μέθοδο της ΕξΑΕ
- Πίνακας 19: 1^η φάση – Βιβλιογραφική τεκμηρίωση
- Πίνακας 20: 1^η φάση – Αναφορές σε διαφορετικές πηγές
- Πίνακας 21: 1^η φάση - Συγκριτική ανάλυση πληροφοριών
- Πίνακας 22: 1^η φάση – Ερμηνεία/κριτική συζήτηση πληροφοριών
- Πίνακας 23: 1^η φάση - Δυνατότητα μελέτης σε διαφορετικές πηγές

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Πίνακας 24: 1^η φάση - Φιλικό ύφος

Πίνακας 25: 1^η φάση – Χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών

Πίνακας 26: 1^η φάση – Χρήση καθομιλούμενης γλώσσας

Πίνακας 27: 1^η φάση- Ευανάγνωστη γραφή

Πίνακας 28: 1^η φάση - Ικανοποιητική πυκνότητα πληροφοριών

Πίνακας 29: 1^η φάση - Τμηματική παρουσίαση στο μέγεθος της οθόνης

Πίνακας 30: 1^η φάση - Μόνο κείμενο

Πίνακας 31: 1^η φάση - Κείμενο και εικόνες

Πίνακας 32: 1^η φάση – Κείμενο, εικόνες και βίντεο

Πίνακας 33: 1^η φάση - Χρωματικές συνθέσεις για άνετη αλληλεπίδραση

Πίνακας 34: 1^η φάση– Κουμπιά κατανοητά και αναγνωρίσιμα

Πίνακας 35: 1^η φάση - Εικονίδια κατανοητά και αναγνωρίσιμα

Πίνακας 36: 1^η φάση - Εύκολη πλοήγηση

Πίνακας 37: 1^η φάση - Αξιοπιστία υπερσυνδέσμων

Πίνακας 38: 1^η φάση - Συμβουλές μελέτης

Πίνακας 39: 1^η φάση - Έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία

Πίνακας 40: 1^η φάση – Επεξηγηματικά σχόλια

Πίνακας 41: 1^η έρευνα - Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη διατύπωση την έκφραση απόψεων/κρίσεων

Πίνακας 42: 1^η φάση - Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη διατύπωση ερωτήσεων

Πίνακας 43: 1^η φάση - Δραστηριότητες συναισθηματικής εμπλοκής

Πίνακας 44: 1^η φάση - Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν ανταλλαγή απόψεων μεταξύ εκπαιδευόμενων

Πίνακας 45: 1^η φάση - Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να αισθανθεί μέλος ομάδας

Πίνακας 46: Δραστηριότητες ενσωμάτωσης απόψεων στο ΕΥ

Πίνακας 47: 1^η φάση - Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

- Πίνακας 48: 1^η φάση - Δραστηριότητες για ανάπτυξη αυτόνομης κριτικής σκέψης
- Πίνακας 49: 1^η φάση - Δραστηριότητες για ανάπτυξη διαύλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση
- Πίνακας 50: 1^η φάση - Δραστηριότητες εφαρμογής νέας γνώσης στη δική του πραγματικότητα
- Πίνακας 51: 1^η φάση - Σαφήνεια στη διατύπωση του σκοπού
- Πίνακας 52: 1^η φάση - Σαφήνεια στη διατύπωση των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων
- Πίνακας 53: 1^η φάση - Παρακίνηση των προσδοκώμενων σε επίπεδο γνώσεων
- Πίνακας 54: 1^η φάση- Παρακίνηση των προσδοκώμενων σε επίπεδο δεξιοτήτων
- Πίνακας 55: 1^η φάση - Παρακίνηση των προσδοκώμενων σε επίπεδο στάσεων
- Πίνακας 56: 1^η φάση - Έλεγχος προόδου με βάση τα προσδοκώμενα
- Πίνακας 57: 1^η φάση - Συνδυασμός κειμένου και εικόνας
- Πίνακας 58: 1^η φάση - Χρήση εικόνων
- Πίνακας 59: 1^η φάση – Στοιχεία αφήγησης
- Πίνακας 60: 1^η φάση – Μη σχετικές πληροφορίες
- Πίνακας 61: 1^η φάση– Χρήση φιλικής γλώσσας
- Πίνακας 62: 1^η φάση – Χρήση δεύτερου προσώπου
- Πίνακας 63: 1^η φάση – Ηχητική παρουσίαση
- Πίνακας 64: 1^η φάση – Φιλικό ύφος ηχητικής παρουσίασης
- Πίνακας 65: 1^η φάση – Φιλικός χαρακτήρας (Avatar)
- Πίνακας 66: 1^η φάση – Τμηματική παρουσίαση περιεχομένου
- Πίνακας 67: 1^η φάση – Διαδραστικές δραστηριότητες με ανατροφοδότηση
- Πίνακας 68: 1^η φάση – Μακροσκελή κείμενα
- Πίνακας 69: 1^η φάση – Σαφείς οδηγίες για δραστηριότητες/εργασίες
- Πίνακας 70: 1^η φάση – Στοιχεία επισήμανσης
- Πίνακας 71: 1^η φάση – Εισαγωγικές δραστηριότητες
- Πίνακας 72: 1^η φάση – Δυνατά στοιχεία Ε.Υ.

«Περισσότερη Καλλιότητα», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

- Πίνακας 73: 1^η φάση – Προτάσεις βελτίωσης Ε.Υ.
- Πίνακας 74: 2η φάση – το δείγμα κατά φύλο
- Πίνακας 75: 2η φάση – οι συμμετέχοντες ανά ηλικιακή ομάδα
- Πίνακας 76: 2η φάση – εργασιακή κατάσταση συμμετεχόντων
- Πίνακας 77: 2η φάση – χρόνια προϋπηρεσίας συμμετεχόντων
- Πίνακας 78: 2η φάση – εξοικείωση συμμετεχόντων με ΤΠΕ
- Πίνακας 79: 2η φάση – χρήση των ΤΠΕ από τους συμμετέχοντες
- Πίνακας 80: 2η φάση – Γενική εντύπωση
- Πίνακας 81: 2η φάση - Ρόλος ΕΥ
- Πίνακας 82: 2^η φάση- Δυσκολίες στην πλοήγηση
- Πίνακας 83: 2η φάση – Βαθμός ευκολίας Ε.Υ. για τους μαθητές
- Πίνακας 84: 2η φάση – Αποδοχή Ε.Υ. για χρήση στην εκπαιδευτική πράξη
- Πίνακας 85: 2η φάση - Πρόταση σε άλλους Ε.Υ. για χρήση
- Πίνακας 86: 2η φάση – Πυκνότητα Ε.Υ.
- Πίνακας 87: 2η φάση –Επιπλέον γνώσεις
- Πίνακας 88: 2η φάση – Εγκυρότητα Ε.Υ
- Πίνακας 89: 2η φάση – Αντιστοιχία διδακτικού περιεχομένου με στόχους ΑΠΣ
- Πίνακας 90: 2η φάση – Δυνατά σημεία Ε.Υ
- Πίνακας 91: 2η φάση – Αδύναμα στοιχεία Ε.Υ.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Συντομογραφίες & Ακρωνύμια

ΔΕ	Διπλωματική Εργασία
ΠΤΔΕ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε
ΠΜΣ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
ΑΕΞΑΕ	Ανοιχτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση
ERT	Επείγουσα εξ αποστάσεως διδασκαλία (Emergency Remote Teaching)
ΕΞΑΣΕ	Εξ Αποστάσεως Σχολική Εκπαίδευση
ΕΑΠ	Ελληνικό Ανοιχτό Πανεπιστήμιο
Ε.Υ.	Εκπαιδευτικό Υλικό
ΤΠΕ	Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών
Ψ.Α.	Ψηφιακή Αφήγηση
ΔΕΠΠΣ	Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών
ΑΠΣ	Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών
ΠΜ	Πολυμεσική Μάθηση

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Α' Μέρος

Κεφάλαιο 1ο Η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

1.1 Εννοιολογική οριοθέτηση Εξ ΑΕ

Αν και η εξ αποστάσεως εκπαίδευση (στο εξής ΕξΑΕ) υφίσταται εδώ και τουλάχιστον 150 χρόνια, τα τελευταία χρόνια εφαρμόστηκε ως εναλλακτική - αναγκαστική λύση για να προσφέρει το προνόμιο της μάθησης σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, εξαιτίας της υποχρεωτικής παραμονής των ανθρώπων στο σπίτι λόγω της πανδημίας του κορονοϊού. Καθώς δεν απαιτεί την φυσική παρουσία στον χώρο που η εκπαίδευση λαμβάνει χώρα, σε αντίθεση με τη συμβατική εκπαίδευση. Ως «Συμβατική Εκπαίδευση» θεωρείται η εκπαίδευση σε μια αίθουσα διδασκαλίας, όπου ο διδάσκων και οι διδασκόμενοι βρίσκονται στον ίδιο χρόνο και στον ίδιο χώρο (Καρατζά, Πιερράκου, Τζικόπουλος & Αποστολάκης, 2005, σ. 616).

Όμως δε θα πρέπει να συγχέει κανείς την ΕξΑΕ με αυτό που έγινε παγκοσμίως που σύμφωνα με τη βιβλιογραφία ορίζεται ως Emergency Remote Teaching - Επείγουσα εξ Αποστάσεως Διδασκαλία. Η επείγουσα εξ αποστάσεως διδασκαλία (ERT) είναι μια προσωρινή μετατόπιση της διδασκαλίας σε εναλλακτικό τρόπο παροχής λόγω συνθηκών κρίσης. Περιλαμβάνει τη χρήση της εξ αποστάσεως διδασκαλίας για διδασκαλία ή εκπαίδευση που διαφορετικά θα παραδιδόταν πρόσωπο με πρόσωπο είτε ως μικτά ή υβριδικά μαθήματα και που θα επιστρέψουν σε αυτή τη μορφή μόλις η κρίση ή έκτακτη ανάγκη έχει υποχωρήσει. Ο πρωταρχικός στόχος λοιπόν σε αυτές τις περιπτώσεις δεν είναι η επαναδημιουργία ενός ισχυρού εκπαιδευτικού οικοσυστήματος, αλλά μάλλον η παροχή προσωρινής πρόσβασης σε διδασκαλία και εκπαιδευτικά υποστηρικτικά μέσα με γρήγορο και αξιόπιστο τρόπο. Είναι, επομένως, διαθέσιμη κατά τη διάρκεια μιας έκτακτης ανάγκης ή κρίσης (Hodges et. al.,2020).

Ο όρος της «εξ αποστάσεως εκπαίδευσης» χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά τη δεκαετία του 1970 και επισημοποιήθηκε το 1982 από το Διεθνές Συμβούλιο για την Ανοιχτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση (Λιοναράκης, 2006).

Η ΕξΑΕ, αν και δανείζεται στοιχεία θεωρίας και εφαρμογών από άλλες μορφές και εμπειρίες εκπαίδευσης, διαφέρει από αυτές, καθώς η ίδια δεν αποτελεί ένα ολοκληρωμένο ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: .Διπλωματική Εργασία

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

τυπικό σύστημα ή βαθμίδα εκπαίδευσης, όπως η πρωτοβάθμια ή η δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Δεν είναι εκπαιδευτική πολιτική ή τακτική, όπως η δια βίου μάθηση ή η συνεχιζόμενη εκπαίδευση (Λιοναράκης, 2006).

Σύμφωνα με τον Λιοναράκη (2006) είναι δύσκολο να δοθούν κάποιοι ορισμοί για την εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και αυτό οφείλεται στην πολυπλοκότητά της και στις δυνατότητες προσαρμογών της σε πλειάδα διαφορετικών μορφών εκπαιδευτικής πρακτικής. Αυτό όμως που μπορεί να γίνει είναι να εντοπιστούν ορισμένα σημαντικά κριτήρια εκπαιδευτικής, παιδαγωγικής, χωροταξικής και διαχειριστικής μορφής και με βάση αυτά να προσδιοριστεί ένας ορισμός που θα ανταποκρίνεται στις εκάστοτε ανάγκες. Ακόμα και στη διεθνή βιβλιογραφία διατίθεται πληθώρα προσεγγίσεων και ορισμών για την ΕξΑΕ που διαφοροποιούνται μεταξύ τους, ανάλογα με τα κριτήρια και τις παραμέτρους που χρησιμοποιεί κάθε ερευνητής (Μουζάκης, 2006).

Ο Moore (1973, σ. 664) ορίζει την ΕξΑΕ «ως οικογένεια διδακτικών μεθόδων στην οποία ο εκπαιδευόμενος είναι αυτόνομος και χωρίζεται από τον δάσκαλό του ως προς τον χώρο και τον χρόνο και η μεταξύ τους επικοινωνία διευκολύνεται από έντυπο, ηλεκτρονικό ή άλλο μη ανθρώπινο μέσο».

Το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικών Επιστημών του Υπουργείου Παιδείας των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής το 1983 έδωσε τον ορισμό, ότι εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι η υποβοηθούμενη από τα μέσα επικοινωνίας εκπαίδευση (ταχυδρομείο, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ραδιόφωνο, τηλεόραση, κασέτες βίντεο, υπολογιστές, τηλεδιάσκεψη και άλλα) με μικρή ή καθόλου διαπροσωπική ή σε τάξη επαφή μεταξύ εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου. Ο όρος αυτός χρησιμοποιείται και από την UNESCO, ενώ από το 1999 προστίθεται με την ίδια ακριβώς ερμηνεία στο λεξικό όρων του MeSH (Medical Subject Headings) της Εθνικής Ιατρικής Βιβλιοθήκης των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής (στο <https://docplayer.gr/12091>).

Για την Hilary Perraton (1988, όπως αναφέρεται στο Μουζάκης, 2006, σ. 4) η εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι μια εκπαιδευτική διαδικασία, κατά την οποία ένα μεγάλο μέρος της διδασκαλίας καθοδηγείται από κάποιον που βρίσκεται σε χώρο και χρόνο σε απόσταση από τον σπουδαστή.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Ο Keegan (1988, σ. 7-8), αναφέρει πέντε ορισμούς οι οποίοι και μπορούν να αποτελέσουν κεντρικούς άξονες ώστε να στοιχειοθετήσουν τα σημεία για τη διαμόρφωση ενός ενιαίου ορισμού για την Εξ ΑΕ.

- Η Γαλλική κυβέρνηση, ως μέρος ενός νόμου που ψηφίστηκε στη Γαλλική Βουλή το 1971, ορίζει την εξ αποστάσεως εκπαίδευση ως «την εκπαίδευση, η οποία ή δεν απαιτεί τη φυσική παρουσία του δασκάλου που έχει αναλάβει να την υλοποιήσει σε ένα φυσικό περιβάλλον εκπαίδευσης, ή την εκπαίδευση στην οποία ο δάσκαλος βρίσκεται περιστασιακά ή για συγκεκριμένους σκοπούς».
- Σύμφωνα με τον Borje Holmberg, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση καλύπτει τις περισσότερες μορφές εκπαίδευσης όλων των επιπέδων, κατά τις οποίες οι σύμβουλοι -καθηγητές (tutors) δεν είναι παρόντες με συνεχή και άμεση επιτήρηση των σπουδαστών σε αίθουσες διδασκαλίας ή στους ίδιους χώρους, ωστόσο οι σπουδαστές ωφελούνται από το σχεδιασμό, την καθοδήγηση και τη διδασκαλία του εκπαιδευτικού φορέα.
- Ο Otto Peters έδωσε έμφαση στο ρόλο της τεχνολογίας, τονίζοντας, ότι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση / διδασκαλία (Fernunterricht) είναι μία μέθοδος που μεταδίδει γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις / συμπεριφορές και η οποία καθίσταται ορθολογική με το να εφαρμοστεί στον καταμερισμό της εργασίας και στις οργανωτικές αρχές, καθώς επίσης με την εκτεταμένη χρήση των τεχνικών μέσων, ιδιαίτερα για την παραγωγή υψηλού επιπέδου διδακτικού υλικού, το οποίο θα είναι σε θέση να καθοδηγήσει μεγάλους αριθμούς σπουδαστών ταυτόχρονα όπου κι αν ζουν. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι μία βιομηχανοποιημένη μορφή διδασκαλίας και μάθησης.
- Σύμφωνα με τον Michael Moore η σχετική έννοια της «εξ αποστάσεως διδασκαλίας» ορίστηκε ως «η οικογένεια, το σύνολο δηλαδή μεθόδων καθοδήγησης (instructions), κατά την οποία οι πρακτικές της διδασκαλίας εκτελούνται ξεχωριστά από τις πρακτικές της μάθησης, συμπεριλαμβανομένων αυτών που με σε μία συνεχόμενη κατάσταση θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν με την παρουσία σπουδαστών, έτσι ώστε η επικοινωνία μεταξύ διδάσκοντα και διδασκόμενων να διευκολυνθεί με έντυπο υλικό, ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

- Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι η εκπαίδευση που είτε δεν υποδηλώνει τη φυσική παρουσία του εκπαιδευτικού που έχει οριστεί για να τη διενεργήσει στον τόπο που έχει επιλεγεί ή στον οποίο ο εκπαιδευτικός είναι παρών μόνο περιστασιακά ή για επιλεγμένες εργασίες (Loi 71.556 du 12 juillet 1971).

Οι Holmberg και Keegan (1986, όπως αναφέρεται στο <http://www.c3l.uni-oldenburg.de/cde/found/simons99.htm>) θεωρούν αμφότεροι ότι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση αντιπροσωπεύει μια ξεχωριστή μορφή εκπαίδευσης, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι είναι παράλληλη και συμπλήρωμα της συμβατικής εκπαίδευσης. Ωστόσο, ο Shale (1988, όπως αναφ. στο <http://www.c3l.uni-oldenburg.de/cde/found/simons99.htm>) αντέδρασε ότι όλα όσα αποτελούν τη διαδικασία της εκπαίδευσης όταν δάσκαλος και μαθητής μπορούν να συναντηθούν πρόσωπο με πρόσωπο συνιστά επίσης τη διαδικασία εκπαίδευσης όταν ο δάσκαλος και ο μαθητής είναι σωματικά χωρισμένοι.

Τέλος, ο Λιοναράκης (2001, σ. 6) ορίζει την εξ αποστάσεως εκπαίδευση ως την εκπαίδευση που διδάσκει κι ενεργοποιεί το μαθητή πώς να μαθαίνει μόνος του και πώς να λειτουργεί αυτόνομα προς μια ευρετική πορεία αυτομάθησης. Ένας ορισμός – στόχος που θα προσπαθήσουμε να πετύχουμε στην παρούσα διπλωματική εργασία.

1.2 Σύντομη Ιστορική Αναδρομή Εξ ΑΕ

Όπως έχουμε ήδη αναφέρει, η ΕξΑΕ υφίσταται εδώ και τουλάχιστον 150 χρόνια. Σε αυτή την υποενότητα θα σας παρουσιάσουμε μια σύντομη ιστορική αναδρομή, η οποία διακρίνεται σε τρεις ιστορικές φάσεις.

1.2.1 Εκπαίδευση δι' αλληλογραφίας

Μια διαφήμιση σε μια σουηδική εφημερίδα το 1833 διαλαλούσε τη δυνατότητα για εκπαίδευση "Συγγραφή μέσω του ταχυδρομείου." Το 1840, ο Isaac Pitman κατάφερε να προσφέρει μαθήματα στενογραφίας μέσω της αλληλογραφίας. Τρία χρόνια αργότερα, η εκπαίδευση τυποποιήθηκε με την ίδρυση της Κοινωνίας Φωνογραφικής Αλληλογραφίας, πρόδρομος των Κολεγίων Αλληλογραφίας του Sir Isaac Pitman. Η εκπαίδευση δι' αλληλογραφίας, καθιερώθηκε στη Γερμανία από τον Charles Toussaint και τον Gustav Langenscheidt, που δίδαξαν τη γλώσσα στο Βερολίνο. Το 1873 η Anna Eliot Ticknor ίδρυσε στη Βοστώνη έναν οργανισμό βασισμένο στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση για να

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»: .Διπλωματική Εργασία

«Περισσότερη Καλλιότητα», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

ενθαρρύνει την κατ' οίκον εκπαίδευση. Ο Οργανισμός προσέλκυσε περισσότερους από 10, 000 σπουδαστές σε 24 έτη. Οι σπουδαστές του κλασσικού προγράμματος σπουδών ήταν κυρίως γυναίκες και αλληλογραφούσαν κάθε μήνα με τους διδάσκοντες, οι οποίοι τους καθοδηγούσαν σχετικά με τη μελέτη και συχνά τους υποβάλλαν σε εξετάσεις. Το 1891, ο Thomas J. Foster, συντάκτης της Mining Herald, μια καθημερινή εφημερίδα στην ανατολική Πενσυλβανία, ξεκίνησε μαθήματα δι' αλληλογραφίας για τα μεταλλεία και για την πρόληψη των ατυχημάτων στα ορυχεία. Η εκπαίδευση δι' αλληλογραφίας συνέχισε να αναπτύσσεται στη Μεγάλη Βρετανία με την ίδρυση διάφορων ιδρυμάτων αλληλογραφίας, όπως το Skerry's College στο Εδιμβούργο το 1878 και το University Correspondence College στο Λονδίνο το 1887. Ταυτόχρονα, τα πανεπιστήμια στις Ηνωμένες Πολιτείες και την Αγγλία προώθησαν τη μέθοδο της αλληλογραφίας. Μεταξύ των πρωτοπόρων στον τομέα αυτό ήταν το Illinois Wesleyan το 1877 και το University Extension Department του Πανεπιστημίου του Σικάγου το 1892.

1.2.2 Επικοινωνία με την υποστήριξη ηλεκτρονικών μέσων

Η Ευρώπη γνώρισε μια σταθερή ανάπτυξη στον τομέα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, με τη χρήση περιπλοκότερων μεθόδων και μέσων διδασκαλίας. Σε αντίθεση με τις Ηνωμένες Πολιτείες, που η συνεχής εξέλιξη στον τομέα των νέων τεχνολογιών στην επικοινωνία συνετέλεσε στο να καθοριστεί το κυρίαρχο μέσο διδασκαλίας της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

- **Ραδιόφωνο:** Στη δεκαετία του '20, τουλάχιστον 176 ραδιοσταθμοί κατασκευάστηκαν στα εκπαιδευτικά ιδρύματα, κυρίως στα κολέγια.
- **Τηλεόραση:** Στις αρχές της δεκαετίας του '30, τα προγράμματα της πειραματικής εκπαιδευτικής τηλεόρασης εκπέμπονταν από το πανεπιστήμιο του Iowa, του Purdue, και του κρατικού κολεγίου του Κάνσας.
- **Η δορυφορική τεχνολογία:** αναπτύχθηκε στη δεκαετία του '60 και έγινε οικονομικά αποδοτική στη δεκαετία του '80, επέτρεψε τη γρήγορη διάδοση της εκπαιδευτικής τηλεόρασης.
- **Οπτικές ίνες:** Στο τέλος της δεκαετίας του '80 και στις αρχές της δεκαετίας του '90, η ανάπτυξη των συστημάτων επικοινωνίας με οπτικές ίνες επέτρεψε την

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

επέκταση των ζωντανών, αμφίδρομων, υψηλής ποιότητας ακουστικών και τηλεοπτικών συστημάτων στην εκπαίδευση.

- **Διαδίκτυο:** Οι ευκαιρίες της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης αυξάνονται ραγδαία μέσω της χρήσης του διαδικτύου
- **Τεχνολογίες Σύγχρονης Μετάδοσης -Τηλεδιάσκεψη:** Η εμφάνιση των δυνατοτήτων τηλεδιάσκεψης μέσω υπολογιστή έχει επηρεάσει τον παραδοσιακό τρόπο προσέγγισης στο σχεδιασμό της διδασκαλίας στην εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, καθώς αυξάνει τις δυνατότητες για αλληλεπίδραση και τη συνεργασία μεταξύ των σπουδαστών.

1.2.3 Ίδρυση Ανοιχτών Πανεπιστημίων

Το ανοικτό πανεπιστήμιο έδωσε περισσότερο κύρος στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και πρόσφερε τα κίνητρα για την καθιέρωση παρόμοιων ιδρυμάτων στα βιομηχανικά έθνη, όπως τη Δυτική Γερμανία, Ιαπωνία, και Καναδά, καθώς επίσης και σε έθνη με μικρότερο βαθμό ανάπτυξης όπως τη Σρι Λάνκα και το Πακιστάν.

Αν και τα πανεπιστήμια εξ αποστάσεως εκπαίδευσης παρουσίαζαν ομοιότητες μεταξύ τους, παρόλα αυτά δεν ήταν πανομοιότυπα όσον αφορά την αποστολή ή τον τρόπο λειτουργίας τους.

Τα μεγαλύτερα και σημαντικότερα Ανοιχτά Πανεπιστήμια είναι το Open University του Ηνωμένου Βασιλείου και το German Fern Universitat.

Το **Open University** ιδρύθηκε το 1969, δίνοντας σε οποιονδήποτε και οπουδήποτε, τη δύναμη να μάθει. Είναι πρωτοπόρος στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση για περισσότερα από 50 χρόνια, παρέχοντας διδασκαλία και υποστήριξη σε φοιτητές σε όλο το Ηνωμένο Βασίλειο αλλά και σε όλο τον κόσμο.

-Το **German Fern Universitat**, που ιδρύθηκε το 1975, προσφέρει ένα αυστηρότερο πρόγραμμα σε σχέση με το βρετανικό αντίστοιχό του. Το ποσοστό εγκατάλειψης είναι πολύ υψηλό, και στην πρώτη δεκαετία λειτουργίας του, μόνο 500 σπουδαστές ολοκλήρωσαν τα πλήρη προγράμματα σπουδών για έναν πανεπιστημιακό τίτλο.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

1.3 Η ΕΞΑΕ στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα η πρώτη οργανωμένη προσπάθεια δημιουργίας και προσφοράς προγραμμάτων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης από ένα πανεπιστημιακό ίδρυμα και υπό την αιγίδα του υπουργείου παιδείας ξεκίνησαν με την λειτουργία του ανοιχτού Πανεπιστημίου της Πάτρας. Η λειτουργία του οποίου εμφανίζεται ως απόρροια της συνδυαστικής επίδρασης πολλών παραγόντων, όπως οι κοινωνικοοικονομικές δομές στο εσωτερικό πλαίσιο της χώρας όσο και σε διεθνές επίπεδο (ΕΟΚ), η πολιτική δομή (υπουργείο παιδείας) και οι σημαντικές προσωπικότητες που, έχοντας θεσμικό ρόλο, ενεπλάκησαν είτε ατομικά είτε συλλογικά και συνέβαλαν στην προώθηση της υπόθεσης του ΕΑΠ. (Κουστουράκης, 2006)

Επιπλέον το ΕΑΠ θέλοντας να ικανοποιήσει την αυξανόμενη ανάγκη του ανθρώπου για συνεχή εκπαίδευση, προσφέρει ΜΟΟC μαθήματα. Τα ΜΟΟC είναι μαθήματα ειδικά σχεδιασμένα για μεγάλο αριθμό συμμετεχόντων στα οποία ο εκπαιδευόμενος έχει πρόσβαση παντού και πάντα, αρκεί να υπάρχει σύνδεση στο διαδίκτυο, είναι ανοικτά σε όλους χωρίς περιορισμούς συμμετοχής και προσφέρουν πλήρη εμπειρία μαθήματος δωρεάν (στο <https://eeyem.eap.gr/moocs>).

Εκτός από το ΕΑΠ, μαθήματα ΜΟΟC προσφέρουν και άλλα ελληνικά πανεπιστήμια αλλά και διαδικτυακές πλατφόρμες: <http://www.opencourses.gr/> και <https://mathesis.cup.gr/>

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι η συνεχής ανάπτυξη της επιστήμης και της τεχνολογίας καθιστούν την δια βίου μάθηση μια ανάγκη επιτακτική για κάθε άνθρωπο, η οποία ικανοποιείται στο μεγαλύτερο βαθμό από εξ αποστάσεως εκπαιδευτικά προγράμματα.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Κεφάλαιο 2^ο Εξ Αποστάσεως Σχολική Εκπαίδευση

Στο κεφάλαιο αυτό θα ασχοληθούμε με τη σχολική εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, τις μορφές στις οποίες διακρίνεται και τη χρησιμότητα της. Επίσης θα αναλύσουμε τον ρόλο των ΤΠΕ στη σχολική ΕξΑΕ και κατά πόσο έχει αναπτυχθεί στην Ελλάδα.

2.1 Ορισμός Εξ Αποστάσεως Σχολικής Εκπαίδευσης

Σύμφωνα με τη Βασάλα (2005, σ.54), ως εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση θεωρείται η εκπαίδευση σε επίπεδο πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η οποία παρέχεται εξ αποστάσεως και απευθύνεται σε άτομα σχολικής ηλικίας καθώς και σε ενηλίκους.

Η εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση (στο εξής ΕξΑΣΕ), δεν αποτελεί ένα σύγχρονο δημιούργημα, αλλά ξεκίνησε στα τέλη του 19^{ου} – αρχές του 20ού αιώνα για να καλύψει τις ανάγκες μαθητών που ζούσαν σε περιοχές μακριά από σχολικές δομές όπου θα μπορούσαν να παρακολουθούν μαθήματα με φυσική παρουσία (Βασάλα, 2005).

Συνεπώς, η ΕξΑΣΕ λειτουργούσε συμπληρωματικά ακολουθώντας τις μεθόδους της αυτόνομης -αυτοκαθοδηγούμενης μάθησης και ενισχύοντας την παραδοσιακή διδασκαλία και μάθηση. Συχνά αφορούσε στην παρακολούθηση μεμονωμένων μαθημάτων για συγκεκριμένους λόγους, αλλά και σε συνεργασίες σχολείων μέσα από τα σχολικά δίκτυα, με σκοπό την ολοκλήρωση κάποιων εργασιών και τη συμμετοχή σε τηλεδιασκέψεις διαφόρων μαθησιακών αντικειμένων (Μιμίνου & Σπανακά, 2013).

Σύμφωνα με τους Λιοναράκη & Λυκουργιώτη (1998, σ. 30) η ανάπτυξη της εξΑΣΕ είναι απαραίτητη για να διασφαλιστεί το δικαίωμα όλων των ανθρώπων για μόρφωση την οποία θα πρέπει να μπορούν να την απολαμβάνουν καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους.

Στη διεθνή βιβλιογραφία (Barbour & Reeves, 2009.Zandberg, & Lewis, 2008.Clark & Smith, 2005, όπ. αναφ. στο Μιμίνου & Σπανακά, 2013), συναντώνται ποικίλοι όροι για την εξΑΣΕ, όπως: 'Distance learning', 'Electronic learning', 'Online learning', 'Mobile learning', 'Hybrid learning', 'Virtual learning', 'Virtual schools', 'Cyber schools', 'Homeschooling', δείχνοντας πόσο άμεση είναι η επιρροή της τεχνολογίας στην εκπαιδευτική διαδικασία.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

2.2 Μορφές Εξ Αποστάσεως Σχολικής Εκπαίδευσης

Η Μίμινου & Σπανάκα (2013, σ.80-81) αναφέρουν ότι τη σχολική ΕξΑΕ τη διακρίνουμε σε τρεις κύριες μορφές:

α) **την αυτοδύναμη εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση**, η οποία αφορά σε ολοκληρωμένα προγράμματα εκπαίδευσης, τα οποία είναι αναγνωρισμένα και ταυτόσημα με το παραδοσιακό σύστημα εκπαίδευσης, όπως είναι τα εικονικά σχολεία (Αμερική, Αυστραλία) τα οποία παρέχουν εκπαίδευση μέσω του διαδικτύου.

β) **τη συμπληρωματική εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση**, που λειτουργεί με τις μεθόδους της αυτόνομης αλλά και συμπληρωματικά με το παραδοσιακό σχολείο. Η συμπληρωματική σχολική ΕξΑΕ μπορεί να αφορά την παρακολούθηση μεμονωμένων μαθημάτων ή συνεργασίες σχολείων μέσω σχολικών δικτύων, που δεν μπορούν να γίνουν στο παραδοσιακό σχολείο και συμπληρώνονται εξ αποστάσεως και

γ) **τη συνδυαστική ή μεικτή εξ αποστάσεως εκπαίδευση** (blended learning) που συνδυάζει την εξ αποστάσεως εκπαίδευση με δια ζώσης συναντήσεις - επικοινωνία μαθητών με τους εκπαιδευτικούς για να επιτευχθεί ουσιαστική αλληλεπίδραση.

Όσο αφορά την αυτοδύναμη ΕξΑΣΕ, αυτή χαρακτηρίζεται από ολοκληρωμένα προγράμματα σπουδών που παρέχονται από θεσμοθετημένους και αναγνωρισμένους εκπαιδευτικούς φορείς σε επίπεδο πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και απονέμουν στους μαθητές ισότιμους με τους παραδοσιακούς σχολείου τίτλους σπουδών (Καραγιάννη & Αναστασιάδης, 2009).

Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση οι μορφές ΕξΑΣΕ που εντοπίζονται είναι κυρίως συμπληρωματικές. Η εφαρμογή της συμπληρωματικής ΕξΑΣΕ δεν αντιδιαστέλλεται ως προς την υπάρχουσα συμβατική εκπαίδευση, αλλά αποτελεί συμπλήρωμά της (Λιοναράκης & Λυκουργιώτης, 1998). Ουσιαστικά, συμμετέχουν σε αυτήν μαθητές του «παραδοσιακού» σχολείου οι οποίοι επιλέγουν παράλληλα να παρακολουθήσουν από απόσταση κάποιες επιπλέον σειρές μαθημάτων που είτε προσφέρονται στοιχειωδώς στο σχολείο τους, είτε απουσιάζουν πλήρως από το σχολικό πρόγραμμα σπουδών. Ακόμη, η συμπληρωματική ΕξΑΣΕ παρέχει τη δυνατότητα σε μαθητές που για διάφορους λόγους δεν κατάφεραν να παρακολουθήσουν κάποια μαθήματα ή έχουν κάποια κενά σε κάποιες ενότητες να

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

καλύψουν τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες (Βασάλα, 2005). Επιπλέον, δίνεται η δυνατότητα σε μαθητές να παρακολουθήσουν μαθήματα που εμπίπτουν στα ενδιαφέροντα και τις κλίσεις τους, να συμμετέχουν σε θεματικά σχολικά δίκτυα τοπικής και παγκόσμιας εμβέλειας - δηλαδή να έρχονται σε επαφή με άλλες σχολικές μονάδες τοπικά, εθνικά αλλά και διεθνώς, ώστε να συνεργάζονται πάνω σε κάποια κοινή θεματική ενότητα, αποβλέποντας στη διαθεματική προσέγγιση κάποιων θεμάτων (Μιμίνου & Σπανακά, 2013).

2.3 Χρησιμότητα Εξ Αποστάσεως Σχολικής Εκπαίδευσης

Η συμπληρωματική σχολική ΕξΑΕ παρέχει τη δυνατότητα σε μαθητές που για διάφορους λόγους δεν κατάφεραν να παρακολουθήσουν κάποια μαθήματα ή έχουν κενά σε κάποιες ενότητες να καλύψουν τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες συνεργαζόμενοι στο πλαίσιο σχολικών δικτύων σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο πάνω σε κάποια κοινή θεματική ενότητα (Βασάλα, 2005, σ.66, 70-71).

Η συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευσης προσφέρει πολλαπλά οφέλη καθώς με αυτόν τον τρόπο δεν παραγκωνίζεται κανένας εκπαιδευόμενος από την εκπαιδευτική διαδικασία, όταν διάφοροι λόγοι δεν του επιτρέπουν την δια ζώσης παρακολούθηση των μαθημάτων. Επίσης, η φιλικότητα και η ευχρηστία της είναι τέτοια που μπορούν να συμμετέχουν ακόμα και μαθητές νηπιακής ηλικίας (Βέργου & Μουζάκης, 2016). Απ' την άλλη μεριά η αποδοχή της συμπληρωματικής ΕξΑΣΕ δεν είναι αποδεκτή απ' όλους. Η Κελενίδου, Αντωνίου & Παπαδάκης (2017, σ. 176-178) διερευνώντας τις απόψεις εκπαιδευτικών, γονέων και μαθητών σχετικά με την συμπληρωματική ΕξΑΣΕ αναφέρουν ότι οι εκπαιδευτικοί θεωρούν πως η ΕξΑΣΕ δεν είναι κατάλληλη για τους μικρούς μαθητές, λόγω των τεχνικών δυσκολιών που μπορεί να προκύψουν. Επιπλέον τους προσθέτει μεγαλύτερο φόρτο εργασίας. Οι γονείς, απ' την μεριά τους, θεωρούν ότι τους ζητούν να αναλάβουν το ρόλο του δασκάλου στο σπίτι, ενώ αντίθετα οι μαθητές, όντας περισσότερο ικανοποιημένοι από όλους, δηλώνουν ότι θα ήθελαν τη ΕξΑΣΕ ως συμπληρωματική στη συμβατική τους εκπαίδευση.

2.4 Η Εξ Αποστάσεως σχολική Εκπαίδευση και οι ΤΠΕ

Η ραγδαία ανάπτυξη των Επιστημών και Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (στο εξής ΤΠΕ) έχει οδηγήσει σε μια νέα πραγματικότητα όλους τους τομείς

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

της ζωής μας. Οι ΤΠΕ αποτελούν πλέον αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητας μας. Αναπόφευκτα, η ένταξη των ΤΠΕ στην εκπαίδευση ήταν μια επιτακτική ανάγκη έτσι ώστε να μπορεί ανταποκριθεί με τη σειρά της όχι μόνο στις σύγχρονες απαιτήσεις μόρφωσης και κατάρτισης αλλά και στις αλλαγές της αγοράς εργασίας.

Οι ΤΠΕ ορίζονται ως ο συνδυασμός της τεχνολογίας της Πληροφορικής με άλλες συσχετιζόμενες τεχνολογίες και ειδικότερα με αυτές των επικοινωνιών. Πιο πρακτικά θα μπορούσε να ειπωθεί ότι οι ΤΠΕ είναι η χρήση της τεχνολογίας (με την ευρύτερη έννοια) για σκοπούς επικοινωνίας και πληροφόρησης (Αντύπα, 2008, σ.15). Με τον όρο Τεχνολογίες της Πληροφορίας, νοούνται οι τεχνολογίες που αναπτύσσουν λύσεις μέσα από τις εφαρμογές που προκύπτουν από τη σύγκλιση των τεχνολογιών της πληροφορικής, των τηλεπικοινωνιών και των πολυμέσων (στατική και κινούμενη εικόνα)

Σύμφωνα με την UNESCO (2012), με τον όρο ΤΠΕ αναφερόμαστε σε μια συλλογή τεχνολογιών που βασίζονται σε υπολογιστές, οι οποίες αξιοποιούνται για την υποστήριξη της διδασκαλίας και της μάθησης, της επικοινωνίας και της συνεργασίας, της αυτοέκφρασης, της δημιουργικότητας κ.λπ., δηλαδή για την προώθηση όλων των αναπτυξιακών τομέων των παιδιών και των μαθητών κάθε ηλικίας. Έχει παγκοσμίως αναγνωριστεί η σημασία και η αξία των ΤΠΕ στην εκπαίδευση, καθώς οι μαθητές έχουν ενεργό, δημιουργικό και συνεργατικό ρόλο στη μαθησιακή διαδικασία.

Από τα μέσα της δεκαετίας του 1990, οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις εισέβαλαν στον χώρο της ΕξΑΕ, προβάλλοντας την αλματώδη ανάπτυξη της, από την άλλη όμως όρισαν αυθαίρετα τις δικές τους προϋποθέσεις τόσο σε επίπεδο μεθοδολογίας όσο και ορολογίας (Λιοναράκης, 2006). Η έμφαση που δόθηκε τα τελευταία χρόνια στα τεχνολογικά μέσα σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να υποκαταστήσει την παιδαγωγική και κοινωνική διάσταση της μάθησης (Λιοναράκης, 2006· Αναστασιάδης, 2008, όπως αναφ. στο Αναστασιάδης, 2014).

Η εκπαίδευση στις μέρες μας καλείται να ενσωματώσει δημιουργικά την πληροφορική κουλτούρα, να την εναρμονίσει με την ανθρωπιστική παιδεία και να την επαναδιαμορφώσει με τρόπο ώστε να ανταποκρίνεται στους στόχους που η ίδια η εκπαίδευση θέτει (Βρύζας & Τσιτουρίδου, 2005). Με βάση το ανωτέρω πλαίσιο οι ΤΠΕ οφείλουν να ενταχθούν σε ένα

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

ευρύτερο πολιτισμικό και κοινωνικό πλαίσιο (Αναστασιάδης, 2008· Λιοναράκης, 2006· Ράπτης & Ράπτη, 2004· Μακράκης, 2000, όπως αναφ. στο Αναστασιάδης 2014).

Στον χώρο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο οι εφαρμογές της Πληροφορικής, των Τηλεπικοινωνιών και των σύγχρονων οπτικοακουστικών μέσων. Οι ΤΠΕ έχουν καταστήσει αποτελεσματικότερη την προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών στις ατομικές ανάγκες κάθε εκπαιδευόμενου και εξασφαλίζουν μεγαλύτερες ευκαιρίες αλληλεπίδρασης κατά τη διδακτική διαδικασία, σε αντίθεση με τις συμβατικές μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Παράλληλα, στο πλαίσιο της διδακτικής διαδικασίας διευκολύνεται η ανάπτυξη δραστηριοτήτων που ευνοούν την συνεργατική μάθηση και την αλληλεπίδραση εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων (επικοινωνία εκπαιδευτή - εκπαιδευόμενου, εργασία σε ομάδες).

Η διαδικασία οργάνωσης προγραμμάτων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με τη χρήση των ΤΠΕ αποδίδεται με τον όρο «τηλεκπαίδευση» και χαρακτηρίζεται από το διαχωρισμό του τόπου ή και του χρόνου διεξαγωγής της εκπαιδευτικής διαδικασίας, από την αλληλεπίδραση μεταξύ του εκπαιδευόμενου με τον εκπαιδευτή και το εκπαιδευτικό υλικό και την υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας με τη χρήση ενός ή περισσότερων τεχνολογικών μέσων (Μουζάκης, 2006, σ. 22-23).

Επιπρόσθετα, η Διαδραστική Τηλεδιάσκεψη (ΔΤ) – Interactive Videoconferencing (IVC) επιτρέπει σε εκπαιδευόμενους και εκπαιδευτές που βρίσκονται σε δύο ή περισσότερα απομακρυσμένα σημεία, όχι απλά να επικοινωνούν ανταλλάσσοντας απόψεις ή να μοιράζονται δεδομένα μεταξύ τους, αλλά να συμμετέχουν ενεργά σε ένα δυναμικό περιβάλλον αλληλεπίδρασης, κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα του οποίου αποτελεί η συνεργατική οικοδόμηση της γνώσης από απόσταση σε πραγματικό χρόνο (Anastasiades, 2009 όπως αναφ. στο Ραλλιάς & Αναστασιάδης 2015).

Συνοψίζοντας, η παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ στην σχολική ΕξΑΕ φαίνεται να μπορεί να προσφέρει νέες ευκαιρίες και προκλήσεις τόσο στην εκπαίδευση ενηλίκων όσο και των παιδιών. Για αυτό και κρίνεται απαραίτητο ο εκπαιδευτικός να επαναπροσδιορίσει τον ρόλο για να μπορέσει να ανταπεξέλθει στα νέα δεδομένα.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

2.5 Η Εξ Αποστάσεως σχολική Εκπαίδευση στην Ελλάδα

Η σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση δεν είναι διαδεδομένη στην Ελλάδα, ωστόσο, υπάρχουν χώρες όπου πολλοί μαθητές ολοκληρώνουν τις σπουδές τους τόσο σε επίπεδο πρωτοβάθμιας όσο και σε επίπεδο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με αυτή την μέθοδο (Αναστασιάδης 2014).

Στην Ελλάδα, πριν το Μάρτιο του 2020 και την εμφάνιση της υποχρεωτικής καραντίνας, μπορούσε κανείς να εντοπίσει την ΕξΑΣΕ σε σημαντικές ερευνητικές δράσεις Πανεπιστημίων ή στο πλαίσιο διπλωματικών και διδακτορικών διατριβών με αποδέκτες περιορισμένο κοινό με συγκεκριμένα επιστημονικά ενδιαφέροντα.

Οι μορφές ΕξΑΣΕ που εντοπίζει κανείς στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση είναι κυρίως συμπληρωματικές. Η εφαρμογή της συμπληρωματικής ΕξΑΣΕ δεν αντιδιαστέλλεται ως προς την υπάρχουσα συμβατική εκπαίδευση, αλλά αποτελεί συμπλήρωμά της (Λιοναράκης & Λυκουργιώτης, 1998).

Οι πρώτες δράσεις συμπληρωματικής ΕξΑΣΕ στη Ελλάδα εμφανίζονται περίπου στο τέλος της δεκαετίας του 90, με τον σχεδιασμό περιβαλλόντων ασύγχρονης επικοινωνίας (forum) για μαθητές της ομογένειας, τα οποία ήταν ενσωματωμένα σε εκπαιδευτικά λογισμικά στο πλαίσιο του προγράμματος «Παιδείας Ομογενών» (Αναστασιάδης & Σπαντιδάκης, 2013; Σπαντιδάκης, Αναστασιάδης, & Βαρσαμιδου, 2013 οπ. αναφ. Αναστασιάδης, 2017).

Το πρόγραμμα «Οίκαδε» (1999-2013), με φορέα υλοποίησης την τράπεζα Κύπρου, έχει σαν στόχο να συνδέσει Έλληνες μαθητές διαφορετικών σχολείων, από την Ελλάδα, την Κύπρο και την ομογένεια (Αναστασιάδης, Χαμπιαούρης & Ελευθερίου, 2002 οπ. αναφ. Αναστασιάδης, 2017), με στόχο την καλλιέργεια πνευματικών και πολιτιστικών δεσμών μεταξύ τους.

Μια από τις σημαντικότερες ερευνητικές δράσεις με πολύχρονη εμπειρία είναι το πρόγραμμα διαδραστικών τηλεδιασκέψεων ΟΔΥΣΣΕΑΣ που συντονίζει το ΠΤΔΕ Κρήτης. Πρόκειται για ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα σχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, που εστιάζει στην παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ και ιδιαίτερα της τηλεδιάσκεψης και των εφαρμογών του WEB 2.0, στοχεύοντας στη συνεργατική διερεύνηση, στην οικοδόμηση της

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

γνώσης και στην καλλιέργεια κρίσιμων κοινωνικών δεξιοτήτων ανάμεσα σε μαθητές δημοτικών σχολείων στην Ελλάδα και την Κύπρο (Αναστασιάδης, 2017).

Άλλη μια σημαντική ερευνητική προσπάθεια αποτελεί το πρόγραμμα «ΣΧΕΔΙΑ» (Σχολικός Εκπαιδευτικός Δικτυακός Ιστός Αιγαίου), το οποίο ξεκίνησε το 2000 σε 45 δημοτικά σχολεία από 32 απομακρυσμένα νησιά και αποτέλεσε μια προσπάθεια εισαγωγής της Πληροφορικής στα δημοτικά σχολεία απομακρυσμένων νησιωτικών περιοχών του Αιγαίου. Στο πλαίσιο του προγράμματος «ΣΧΕΔΙΑ», τα συνεργαζόμενα σχολεία συνδέθηκαν με το διαδίκτυο, δημιουργώντας ένα δικτυακό ιστό που επιτρέπει την αμφίδρομη επικοινωνία, με στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και τη μείωση του βαθμού απομόνωσης των συγκεκριμένων σχολείων. Φορέας Υλοποίησης του Προγράμματος ΣΧΕΔΙΑ ήταν το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου (Τσολακίδης & Φωκιάλη, 2001 οπ. αναφ. Αναστασιάδης, 2017).

Αξίζει να αναφερθεί η σημαντική προσπάθεια συμπληρωματικής ΕξΑΣΕ από το πρόγραμμα «eTwinning». Το πρόγραμμα ξεκίνησε το 2005 προωθώντας τις εξ αποστάσεως συνεργασίες σχολείων. Το eTwinning είναι η κοινότητα των σχολείων της Ευρώπης. Η κοινότητα του eTwinning αποτελείται από χιλιάδες δασκάλους και εκπαιδευτικούς που μοιράζονται ένα όραμα για σχολεία χωρίς αποκλεισμούς, χρησιμοποιώντας τις ΤΠΕ με ουσιαστικό τρόπο και αξιοποιώντας στο έπακρο τις δεξιότητες του 21ου αιώνα. Οι συμμετέχοντες (eTwinners) συναντώνται και δικτυώνονται στο διαδίκτυο, στο σχολείο, σε εκδηλώσεις και συνέδρια eTwinning και όπου μπορούν να εμπνεύσουν άλλους δασκάλους για την καλύτερη εκπαίδευση των μαθητών. Στην Ευρωπαϊκή Σχολική Πλατφόρμα Εκπαίδευσης μπορούν να επικοινωνούν, να δημιουργούν έργα, να μοιράζονται και να μαθαίνουν μαζί με τον δικό τους ρυθμό, σύμφωνα με τα ενδιαφέροντά τους (στο <https://school-education.ec.europa.eu/en/etwinning>).

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Κεφάλαιο 3ο Το Εκπαιδευτικό Υλικό στην ΕξΑΕ

3.1 Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό θα ασχοληθούμε με το εκπαιδευτικό υλικό στην ΕξΑΕ. Αρχικά παρουσιάζεται ο ρόλος του εκπαιδευτικού υλικού στην ΕξΑΕ. Στη συνέχεια αναλύονται οι βασικές αρχές σχεδιασμού του ΕΥ και η σημασία της αξιολόγησης του ΕΥ με τις αρχές της κοινωνικό - εποικοδομιστικής θεωρίας.

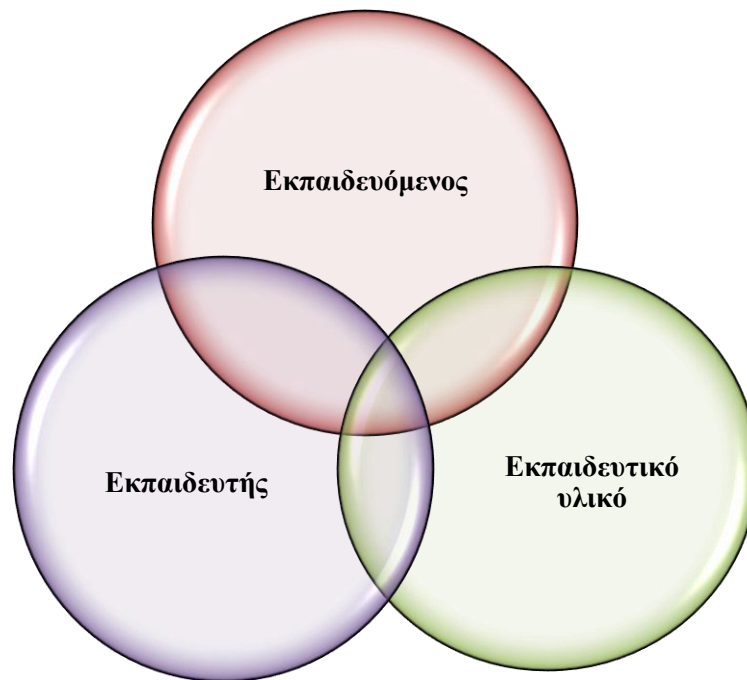
3.2 Ο ρόλος του Εκπαιδευτικού Υλικού στην ΕξΑΕ

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού υλικού (Ε.Υ.) σε προγράμματα ΕξΑΕ επισημαίνεται από το σύνολο των θεωρητικών του πεδίου.

Ο Holmberg αναφέρεται στην αναγκαιότητα ενός αλληλεπιδραστικού εκπαιδευτικού υλικού το οποίο θα ενθαρρύνει τον σπουδαστή να εγκαταλείψει την παθητική στάση και να συμμετάσχει ενεργά για την κατάκτηση της πραγματικής μάθησης, η οποία επιτυγχάνεται μόνο μέσω μιας εσωτερικής διαδικασίας. Το εκπαιδευτικό υλικό θα πρέπει να καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του, να επεξηγεί δύσκολα σημεία, να διευκολύνει την ανακαλυπτική μάθηση, να παρέχει διάφορα είδη ασκήσεων και δραστηριοτήτων για συνεχή ανατροφοδότηση και διερεύνηση, να εμπνέει, να ενθαρρύνει, να διευκολύνει και να υποστηρίζει την αυτοαξιολόγηση, ενώ παράλληλα θα πρέπει να επιτρέπει την ελεύθερη επιλογή του τόπου, του χρόνου αλλά και του ρυθμού μελέτης (Holmberg, 1995 οπ. αναφ. στο Καραγιάννη & Αναστασιάδη, 2009).

Ο Λιοναράκης (2001, σελ.1) υποστηρίζει ότι «η ιδιαιτερότητα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης όσον αφορά το εκπαιδευτικό/διδασκτικό υλικό είναι ότι αυτό αποτελεί τον κύριο μοχλό της διαδικασίας της διδασκαλίας». Σύμφωνα με τη Μπάνου (2001), το έντυπο εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιείται στην εκπαίδευση από απόσταση συνιστά ένα «ζωντανό μαθησιακό σύνολο» που αντικαθιστά, όσο βέβαια αυτό είναι εφικτό, την απουσία του εκπαιδευτικού και παρέχει τη δυνατότητα στο σπουδαστή να ορίσει τον τρόπο, τον τόπο και το ρυθμό της μελέτης του. Οι δραστηριότητες που περιέχει κρατούν το ενδιαφέρον του σπουδαστή ενώ η συνεχής αλληλεπίδραση του σπουδαστή με το υλικό είναι αυτή που τον οδηγεί στη μάθηση (Γκιόσος, Κουτσούμπα, 2005).

Στην ΕξΑΕ το Ε.Υ. έχει σπουδαίο ρόλο στη διαδικασία μάθησης καθώς ο εκπαιδευόμενος μαθαίνει μέσα από αυτό και ο εκπαιδευτής καλείται να το υποστηρίξει και παράλληλα να λειτουργήσει συμβουλευτικά και καθοδηγητικά προς τον εκπαιδευόμενο.

Σχήμα 1: Οι συντελεστές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (Μουζάκης, 2006, σελ.14)

Ο σχεδιασμός εκπαιδευτικού πολυμορφικού υλικού για συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση ιδιαίτερα σε περιβάλλον δημοτικού σχολείου απαιτεί ιδιαίτερη προσπάθεια καθώς η έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην επιλογή της ομάδας στόχου, στις θεωρίες μάθησης με βάση τις οποίες θα δομηθεί, στους μαθησιακούς στόχους τα μέσα και τις μεθόδους που θα χρησιμοποιηθούν (Μανούσου, 2008)

3.3 Βασικές αρχές σχεδιασμού ΕΥ με τη μεθοδολογία της ΕξΑΕ

Σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της πολυμορφικότητας σε ένα πρόγραμμα της ΕξΑΕ παίζει το εκπαιδευτικό υλικό, καθώς στόχος του είναι να εμπλέξει τον εκπαιδευόμενο ενεργητικά στη μαθησιακή διαδικασία με πλούσια ερεθίσματα και επιλογές που θα ενδυναμώνει το ενδιαφέρον και θα τον ενθαρρύνει να συμμετέχει ενεργά σε δραστηριότητες που έχουν στόχο την καλλιέργεια πολύπλευρων δεξιοτήτων.

Σύμφωνα με τον Mayer (2001, όπως αναφ. στο Αναστασιάδη & Σπαντιδάκη, 2007:9-12) προέκυψαν οι παρακάτω βασικές αρχές για την δημιουργία διαδραστικού - πολυμορφικού εκπαιδευτικού υλικού:

- **Πολυμεσική αρχή (multimedia principle).** Σύμφωνα με την πολυμεσική αρχή ο εκπαιδευόμενος μαθαίνει καλύτερα όταν: η πληροφορία παρουσιάζεται με «λέξεις» και «εικόνες» απ' ότι αν παρουσιάζεται μόνο με «λέξεις» (Mayer, 2001:105-106).
- **Αρχή της προσαρμοστικότητας (modality principle).** Στο εκπαιδευτικό περιβάλλον η παρουσίαση των πληροφοριών γίνεται μέσω αφήγησης και γραφικών και όχι κειμένου και γραφικών
- **Αρχή του πλεονασμού (redundancy principle).** Βάσει αυτής της αρχής το εκπαιδευτικό περιβάλλον σχεδιάστηκε ώστε να παρέχει τις βασικές πληροφορίες, χωρίς να επιβαρύνει γνωστικά το μαθητή με πληροφορίες που δεν είναι απαραίτητες ή ακόμη και ίδιες πληροφορίες που προσφέρονται ταυτόχρονα με διαφορετικό τρόπο π.χ. παράλληλα κείμενο και αφήγηση.
- **Αρχή της συνοχής (coherence principle).** Σύμφωνα με την οποία το περιβάλλον μάθησης δομείται μόνο με τις απαραίτητες πληροφορίες, χωρίς την συνοδεία περιττών κειμένων, εικόνων και ήχων.
- **Αρχή της σηματοδότησης (signaling principle).** Βάσει της αρχής αυτής το εκπαιδευτικό υλικό κατευθύνει την προσοχή του εκπαιδευόμενου στην ουσιαστικότερη επεξεργασία των πληροφοριών
- **Αρχή της συνάφειας ή της εγγύτητας (contiguity principle).** Σύμφωνα με αυτήν το εκπαιδευτικό περιβάλλον δομείται με τέτοιο τρόπο ώστε να υπάρχει ταυτόχρονη χρονική και χωρική παρουσίαση των κοινών πληροφοριών. Γίνεται, δηλαδή, παράθεση όλων των πληροφοριών (φωτογραφίες, βίντεο) στο σημείο όπου υπάρχει αναφορά σε αυτά.
- **Αρχή της κατάτμησης (segmentation principle).** Η αρχή επιτάσσει την σύντομη παρουσίαση των πληροφοριών, έτσι ώστε να αποτρέπεται η υπερφόρτωση των καναλιών του αναγνώστη (λεκτικό και οπτικό).

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Οι Σπανακά & Λιοναράκης (2017, σελ.121 – 123) κατηγοριοποίησαν συνοπτικά επτά σημεία / αρχές που απευθύνονται σε όσους επιθυμούν να σχεδιάσουν εκπαιδευτικό υλικό για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και αυτές είναι:

- **Διδακτικοί στόχοι και μαθησιακά αποτελέσματα:** Λαμβάνοντας υπόψιν το προφίλ των μαθητών στους οποίους απευθύνεται το εκπαιδευτικό υλικό καθορίζουμε εξ αρχής με σαφήνεια και μετρησιμότητα τους διδακτικούς στόχους κάθε διδακτικού αντικειμένου. Τα μαθησιακά αποτελέσματα απευθύνονται στο μαθητή και στοιχειοθετούν το τι θα μάθει και τι θα είναι ικανός να κάνει με την ολοκλήρωση της μαθησιακής διεργασίας. Ουσιαστικά η υλοποίηση των διδακτικών στόχων είναι εκείνη που θα οδηγήσει στα μαθησιακά αποτελέσματα, τα οποία εξίσου θα πρέπει να είναι στοχευμένα, σαφή και ρεαλιστικά ως προς την επίτευξή τους.
- **Ο προφορικός λόγος:** ο γραπτός λόγος θα πρέπει να είναι σε μορφή προφορικού λόγου. Αυτό σημαίνει ότι ο γραπτός λόγος όλων των οδηγιών, επεξηγήσεων, ερμηνειών και σχολιασμών θα πρέπει να είναι στη μορφή προφορικού λόγου.
- **Ανακαλυπτική Μάθηση:** Οι σύγχρονες αρχές της παιδαγωγικής βασίζονται στην ανακαλυπτική μάθηση, δηλαδή, στη μάθηση όπου οι σπουδαστές ανακαλύπτουν τη γνώση βήμα προς βήμα με τη βοήθεια του μαθησιακού υλικού και του Καθηγητή-Συμβούλου. Άρα, κι ένα εξ αποστάσεως εκπαιδευτικό υλικό πρέπει να είναι σχεδιασμένο με βάση τις σύγχρονες αρχές της παιδαγωγικής όπου ο εκπαιδευόμενος ανακαλύπτει τη γνώση βήμα προς βήμα με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού υλικού.
- **Τι είμαι ικανός να κάνω με αυτά που έμαθα;** Όλα τα στοιχεία και οι επιδιώξεις ενός δημιουργού εκπαιδευτικού υλικού εστιάζονται στην κατεύθυνση ανάπτυξης συγκεκριμένων δεξιοτήτων από πλευράς των χρηστών, ανάλογα με το γνωστικό αντικείμενο σπουδών. Χρειάζεται να τους είναι ξεκάθαρα τα βήματα που θα πρέπει να ακολουθήσουν για την επίτευξη των δεξιοτήτων που έχουν οριστεί εξ αρχής.
- **Τα Αυτονόητα:** Σε κάθε εκπαιδευτικό υλικό εξ αποστάσεως εκπαίδευσης πρέπει να ορίζονται τα αυτονόητα. Δηλαδή, αυτά που θεωρούμε ως δεδομένο ότι γνωρίζουν οι εκπαιδευόμενοι, τα οποία όμως τελικά δεν ισχύει ότι όντως τα γνωρίζουν.

- **Γιατί αυτό και όχι το άλλο;** Ο τρόπος διατύπωσης των επιλογών και προτάσεων μελέτης πηγών πρέπει να είναι αιτιολογημένος και να εξηγεί “γιατί αυτό και όχι το άλλο”, καθώς και τους λόγους επιλογής των συγκεκριμένων πηγών, τη σύνδεση και τις γέφυρες των προηγούμενων με τα επόμενα στοιχεία του υλικού.
- **Οι Εικόνες στις Έννοιες:** Πέρα από τον προφορικό λόγο, θα πρέπει να υπάρχουν και εικόνες (οπτική απεικόνιση), που να οπτικοποιούν τις αφηρημένες έννοιες, διότι χωρίς εικόνες (ή γενικότερα οπτικό και εποπτικό υλικό κάθε μορφής) είναι δύσκολο να υπάρξει κατανόηση των αφηρημένων εννοιών.

Για τον σωστό σχεδιασμό εκπαιδευτικού υλικού ο Λιοναράκης (2001, σελ. 7 – 14) προτείνει ένα γενικό πλαίσιο του διδακτικού υλικού, το οποίο έχει εμπλουτίσει από μια σειρά από κωδικοποιημένες δραστηριότητες στη διαδικασία παραγωγής εξ αποστάσεως εκπαιδευτικού υλικού όπως είχε αναφέρει ο Richard West το 1996.

Έτσι, λοιπόν, αναφέρει τρεις βασικές δέσμες οι οποίες συνδέονται σε ένα λειτουργικό σύνολο που αποτελεί τον κορμό του εξ αποστάσεως εκπαιδευτικού υλικού.

<u>Πρώτη δέσμη: Το κείμενο – προκείμενα - μετακείμενα</u>	
Κείμενο:	Ο βασικός κορμός του εκπαιδευτικού υλικού / σταθερό κείμενο γραμμένο με σαφήνεια και επιστημονική συνοχή.
Προκείμενα:	Μέρος του εκπαιδευτικού υλικού στο οποίο αναπτύσσονται ο σκοπός, τα προσδοκώμενα αποτελέσματα, οι λέξεις κλειδιά και οι εισαγωγικές παρατηρήσεις.
Μετακείμενα:	Στο σημείο αυτό περιλαμβάνονται συνόψεις, βιβλιογραφικοί οδηγοί, παραρτήματα για περαιτέρω μελέτη - ενδεικτικές απαντήσεις και ανατροφοδοτήσεις

Πίνακας 1: Πρώτη δέσμη σχεδιασμού E.Y. West - Λιοναράκη (Λιοναράκης, 2001, σελ. 7 -14)

<u>Δεύτερη δέσμη: Διακείμενα – επικείμενα – παρακείμενα - περικείμενα</u>	
	Εναρμονίζουν την προϋπάρχουσα γνώση με τη νέα γνώση. Αποτελούνται από δραστηριότητες και ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, μηχανισμούς ανατροφοδότησης και

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Διακείμενα:	παραπομπών σε συγγενείς πηγές πληροφοριών και απαντήσεων, μηχανισμούς κατανόησης και εφαρμογής των νέων δεδομένων.
Επικείμενα:	Αποτελούνται από διασαφηνίσεις, γλωσσάρια, ορισμούς και κείμενα - συνδέσεις και κρίκους που διευκολύνουν την κατανόηση και επεξεργασία του βασικού κειμένου.
Παρακείμενα:	Είναι μη – γλωσσικά ή ημι – γλωσσικά μέρη της ανάπτυξης των κειμένων και υποστηρίζουν την επιστημονική ανάπτυξή τους. Αποτελούνται από φωτογραφίες, γραφήματα, εικόνες, σχήματα και τυπογραφικές ιδιαιτερότητες.
Περικείμενα:	Εμβόλιμα κείμενα που συνδέουν και εμπλουτίζουν τις βασικότερες αναπτύξεις των βασικών κειμένων, όπως μελέτες περίπτωσης και παραδείγματα, σενάρια, παράλληλα κείμενα, ανθολόγια κα.

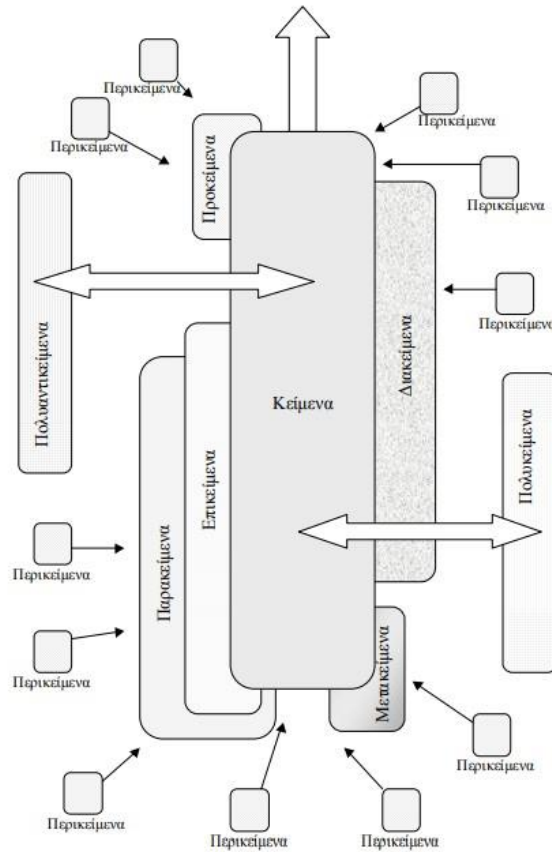
Πίνακας 2: Δεύτερη δέσμη σχεδιασμού E.Y. West - Λιοναράκη (Λιοναράκης, 2001, σελ. 7 -14)

Τρίτη δέσμη: Πολυκείμενα - πολυαντικείμενα

Πολυκείμενα:	Κατευθυντήριες γραμμές ως προς την εκπόνηση εργασιών και αναλυτικών δραστηριοτήτων, τις δεξιότητες που απαιτούνται, τα αναλυτικά σχόλια και την αξιολόγηση που θα λάβει ο σπουδαστής από τον διδάσκοντα, και γενικότερα τις έντυπες μορφές επικοινωνίας και πληροφόρησης των δύο πλευρών
Πολυαντικείμενα:	Οπτικοακουστικό υλικό σε μορφές πολυμέσων, κασετών ήχου, κασετών βίντεο αλλά και χρήση του διαδικτύου ή του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Μέσα τα οποία υποστηρίζουν τη διδακτική πράξη.

Πίνακας 3: Τρίτη δέσμη σχεδιασμού E.Y. West - Λιοναράκη (Λιοναράκης, 2001, σελ. 7 -14)

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Σχήμα 2: Σχηματική απεικόνιση της τυπολογίας West - Λιοναράκη (Λιοναράκης, 2001, σελ.13)

Στο σχήμα 2 παρουσιάζονται τα πολυαντικείμενα, τα οποία αποτελούν οργανικό και αναπόσπαστο κομμάτι του διδακτικού υλικού. Σε πολλές περιπτώσεις, όλο το διδακτικό υλικό βρίσκεται διαμορφωμένο σε μορφές πολυαντικειμένων.

Η χρήση των οπτικοακουστικών (κασέτες βίντεο και ήχου), η χρήση του διαδικτύου, του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η μεταφορά κειμένου, εικόνων και ήχου σε ψηφιακές μονάδες (cd-rom, dvd) και γενικότερα η χρήση των ηλεκτρονικών μέσων για μεταφορά και υποστήριξη της διδακτικής πράξης, συνθέτει έναν μικρόκοσμο με πολλές δυναμικές, ο οποίος είναι ικανός να αποτελέσει ένα ευέλικτο και λειτουργικό εξ αποστάσεως διδακτικό υλικό.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Τέλος το υλικό για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση πρέπει να ακολουθεί ορισμένες βασικές αρχές (Μανούσου, Χαρτοφύλακα, Ιωακειμίδου, Παπαδημητρίου & Καραγιάννη, 2020β). Ενδεικτικά αναφέρονται:

- η σύνταξη και υποβολή ενός Οδηγού μελέτης του εκπαιδευτικού υλικού, στον οποίο να συμπεριλαμβάνεται και το σχετικό χρονοδιάγραμμα
- η διατύπωση με σαφή τρόπο, στην αρχή κάθε ενότητας, των μαθησιακών στόχων και των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων
- η συμπερίληψη διευκρινιστικών κειμένων
- η συμπερίληψη δραστηριοτήτων και ασκήσεων αυτοαξιολόγησης, καθώς και των σχετικών ανατροφοδοτήσεων
- η συμπερίληψη δραστηριοτήτων τελικής αξιολόγησης - ελέγχου επίτευξης μαθησιακών αποτελεσμάτων
- η γλωσσική και αισθητική επιμέλεια του υλικού
- το φιλικό ύφος
- η διασφάλιση των πνευματικών δικαιωμάτων
- η ευχέρεια πρόσβασης και χρήσης του υλικού.

Με βάση όσα αναφέρθηκαν, γίνεται κατανοητή η σπουδαιότητα του Ε.Υ. και η κρισιμότητα τού να είναι ποιοτικό, καθώς όπως αναφέρει και ο Λιοναράκης (2001,σελ.7) οι εκπαιδευόμενοι βρίσκονται συνεχώς σε διαρκή αλληλεπίδραση με αυτό, οπότε και η επίδρασή του στην παρεχόμενη εκπαίδευση είναι καθοριστική.

3.4 Αξιολόγηση εκπαιδευτικού υλικού

Απαραίτητο στάδιο στη δημιουργία του εκπαιδευτικού υλικού κρίνεται και η αξιολόγηση του. Διότι μέσω της αξιολόγησης ενός εκπαιδευτικού υλικού, ο δημιουργός του μπορεί να προβεί σε απαραίτητες αλλαγές για να βελτιώσει την ποιότητά του αλλά και να προβεί σε μια τελική αποτίμηση της αξίας του. Την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού υλικού θα πρέπει να την κάνουν οι ίδιοι οι εκπαιδευόμενοι αφού πρώτα έχουν εντρυφήσει σε αυτό. Όταν το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιείται βρίσκεται σε ηλεκτρονική μορφή, μιλάμε για αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

3.5 Αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού

Ως αξιολόγηση του εκπαιδευτικού λογισμικού μπορούμε να ορίσουμε τη συλλογή, την ανάλυση και την ερμηνεία πληροφοριών για οποιαδήποτε πλευρά του, με στόχο τη διαπίστωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητάς του ή την εκτίμηση οποιωνδήποτε άλλων παραμέτρων, που σχετίζονται με την χρήση του (Παναγιωτακόπουλος, Χ., Καρατράντου, Α., & Πιντέλας, Π., 2012, σελ.21).

Επομένως, τα αποτελέσματα της αξιολόγησης χρησιμεύουν στην περιγραφή, στην κριτική και στη βελτίωσή του, δηλαδή τελικά στη βελτίωση του συστήματος “διδασκαλία – μάθηση” (Παναγιωτακόπουλος, Πιερρακέας & Πιντέλας, 2002 & 2003), το οποίο είναι και το ζητούμενο. Ως εκ τούτου, η αξιολόγηση μιας εκπαιδευτικής εφαρμογής είναι απαραίτητη προκειμένου να προωθηθούν οι μαθησιακοί στόχοι.

Σύμφωνα με τους Παναγιωτακόπουλο, Πιερρακέα και Πιντέλα (2003) η αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού μπορεί να διαχωριστεί σε δύο άξονες ως προς τους στόχους και το χώρο αναφοράς

- **Αξιολόγηση των παιδαγωγικών χαρακτηριστικών**, τα οποία έχουν προκύψει με βάση τις προδιαγραφές που τέθηκαν πριν την έναρξη της υλοποίησης του εκπαιδευτικού λογισμικού. Τα αποτελέσματα αυτής είναι χρήσιμα κυρίως, για τον προσδιορισμό της καταλληλότητας και αποτελεσματικότητας των διδακτικών μεθόδων για τη συγκριτική αποτελεσματικότητα των διαφόρων μεθόδων διδασκαλίας, για την αποτελεσματική εκμετάλλευση και ορθή κατανομή του διδακτικού χρόνου, για την καταλληλότητα του περιεχομένου από αρκετές οπτικές γωνίες, για την ορθή κατανομή των εκπαιδευτικών πόρων, για τον υπολογισμό και την αξιοποίηση της επίδοσης των χρηστών, για το σχεδιασμό νέων στρατηγικών, επιλογών και προτεραιοτήτων.
- **Αξιολόγηση των τεχνολογικών χαρακτηριστικών**, τα οποία επίσης, έχουν υιοθετηθεί με βάση τις προδιαγραφές που τέθηκαν πριν την έναρξη της υλοποίησης του εκπαιδευτικού λογισμικού. Είναι χρήσιμα τα αποτελέσματα αυτής της αξιολόγησης, κυρίως, για τον προσδιορισμό της καταλληλότητας και αποτελεσματικότητας των τεχνολογιών που χρησιμοποιούνται ή χρησιμοποιήθηκαν

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

για την ανάπτυξή του, ώστε να εντοπιστούν τα δυνατά και αδύνατα σημεία τους, τρόποι αποτελεσματικότερης κατασκευής, στοιχεία και σημεία βελτίωσης καθώς και για το σχεδιασμό νέων στρατηγικών, επιλογών και προτεραιοτήτων

Σύμφωνα με τον Μακράκη (2000, σελ.240) η αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού πρέπει να γίνεται σε σχέση με κάποιο στόχο ή εκπαιδευτικό περιβάλλον μέσα στο οποίο θα λειτουργεί. Το περιβάλλον αυτό δεν θα μπορούσε να είναι ιδεολογικά ουδέτερο και κατά συνέπεια η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού λογισμικού δεν μπορεί να συντελεστεί σε κοινωνικό κενό, ανεξάρτητα από αξίες, προθέσεις και σκοπούς. Η προσέγγιση αυτή απαιτεί μια διαφορετική επιστημολογία από τις θετιστικές και ερμηνευτικές προσεγγίσεις που αδυνατούν να συσχετίσουν τη θεωρία με την πράξη, το γεγονός με την αξία, το αντικείμενο με το υποκείμενο.

Κατά τον Μακράκη (2000, σελ.244 -251), κάποια βασικά κριτήρια αξιολόγησης εκπαιδευτικού λογισμικού που αντλούν τις αρχές τους από το χώρο της κοινωνικο - επικοινωνιακής προσέγγισης και της κριτικής κοινωνικής θεωρίας είναι τα ακόλουθα:

Αυθεντικότητα: Σύμφωνα με το κριτήριο της αυθεντικότητας το εκπαιδευτικό λογισμικό θα πρέπει να πραγματεύεται αυθεντικές μαθησιακές δραστηριότητες και προβλήματα εφόσον η μάθηση συντελείται ευκολότερα όταν τα μαθησιακά θέματα είναι κοντά στο «ζωτικό χώρο» του εκπαιδευόμενου, καθώς το αντιλαμβάνεται ως ενδιαφέρον, χρήσιμο και σημαντικό.

Πολλαπλότητα: Το ζητούμενο σύμφωνα με το κριτήριο της πολλαπλότητας είναι να αξιολογείται στο κατά πόσον το εκπαιδευτικό λογισμικό παρέχει τη δυνατότητα στο εκπαιδευόμενο να αναζητήσει σχέσεις και να επιλύσει προβληματικές καταστάσεις και παράλληλα να αντιλαμβάνεται ότι υπάρχουν εναλλακτικοί τρόποι θεώρησης, ερμηνείας και επίλυσης των προβλημάτων που πραγματεύεται.

Πλαίσιο στήριξης: Μια σημαντική αρχή είναι ότι η μάθηση, σύμφωνα με την κοινωνικο - επικοινωνιακή προσέγγιση, συντελείται μέσα σε ένα κοινωνικό πλαίσιο που προσφέρει στον εκπαιδευόμενο τα απαραίτητα γνωστικά εργαλεία (εκπαιδευτικό λογισμικό) και το κατάλληλο πλαίσιο στήριξης της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Στην περίπτωση του

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

εκπαιδευτικού λογισμικού αυτό το υποστηρικτικό πλαίσιο παρέχεται από την διάδραση, τη διαμεσολάβηση, την καθοδήγηση, την αυτονομία, την ενίσχυση και την ανατροφοδότηση.

Οικοδομώντας τη γνώση: Η μάθηση, στην κοινωνικο - εποικοδομιστική προσέγγιση, θεωρείται ως μια ενεργητική διαδικασία οικοδόμησης και επέκτασης της γνώσης όπου οικοδόμηση γνώσεων δεν σημαίνει υποχρεωτικά παραγωγή νέας γνώσης, αλλά δημιουργία νέων μορφών αντίληψης και απόκτησης νοήματος για τον κόσμο.

Κριτικός στοχασμός: Ο εκπαιδευόμενος, στη διαδικασία του κριτικού στοχασμού, επικεντρώνεται στο να εκφράζει αυτό που έχει μάθει και να στοχάζεται πάνω στις διαδικασίες και αποφάσεις μέσω των οποίων έφτασε στο τελικό αποτέλεσμα. Προβαίνει, δηλαδή, στην κριτική αυτοαξιολόγηση ή αυτοανάλυση της πορείας που ακολούθησε, για να φέρει σε πέρας ένα μαθησιακό έργο και να μπορεί διαλογίζεται για τον κόσμο αλλά και για τον ίδιο του τον εαυτό.

Με βάση τα παραπάνω, η αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού δεν αποτελεί αυτοσκοπό, αλλά μέσο για να επιτευχθούν συγκεκριμένοι σκοποί, καθώς δεν συντελείται σε κοινωνικό κενό, αλλά καθορίζεται από εκπαιδευτικές και ερευνητικές διαδικασίες οι οποίες διαδραματίζονται σε ένα συγκεκριμένο κοινωνικο-πολιτισμικό πλαίσιο μέσα από το οποίο αντικατοπτρίζεται το είδος της γνώσης και η εικόνα του ανθρώπου που θέλουμε να διαμορφώσουμε.

3.6 Σύνοψη

Συνοψίζοντας μπορούμε να πούμε ότι το εκπαιδευτικό λογισμικό είναι απαραίτητο να αξιολογείται βάση των παιδαγωγικών αρχών με τις οποίες σχεδιάστηκε και με τη βοήθεια διαφόρων κριτηρίων. Κάτι ανάλογο ισχύει και στην περίπτωση σχεδιασμού οποιουδήποτε εκπαιδευτικού υλικού. Όπως θα δούμε στη συνέχεια, ένας βασικό στοιχείο σχεδίασης του εκπαιδευτικού υλικού είναι και το γνωστικό αντικείμενο το οποίο αυτό πραγματεύεται και το οποίο θα πρέπει να στηρίζεται σε συγκεκριμένες παιδαγωγικές αρχές.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Κεφάλαιο 4^ο Η διδασκαλία λογοτεχνικών κειμένων (Ανθολόγιο) και η Ψηφιακή Αφήγηση

4.1 Εισαγωγή

Η θέση της λογοτεχνίας στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση αποτελεί αντικείμενο πολλών συζητήσεων. Ένα από αυτά τα θέματα συζητήσεων είναι και αυτό που αφορά τον τομέα της διδακτικής της. Ποια είναι η θέση της λογοτεχνίας στην εκπαίδευση; Μπορεί και με ποιο τρόπο να συνδεθεί η λογοτεχνία με τη διδασκαλία; Αν ναι, πώς μπορούμε να κάνουμε τη διδασκαλία της πιο ευχάριστη, να εκσυγχρονίσουμε τις μεθόδους του μαθήματος, να πειραματιστούμε, να αναλάβουμε πρωτοβουλίες και να επαναπροσδιορίσουμε τους σκοπούς της;

4.2 Η λογοτεχνία στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Η λογοτεχνία είναι ένας ζωντανός οργανισμός, είναι η γλώσσα, ο πολιτισμός και το πολιτιστικό φαινόμενο, γιατί με τη σφραγίδα του δημιουργού της καταγράφει, εγγράφει και μεταπλάθει τη ζωή και τις αξίες της. Το αξιακό πλαίσιο είναι διαχρονικό και παγκόσμιο (αγάπη, παράδοση, έρωτας, ειρήνη, πόλεμος, μοναξιά, αποξένωση, ξενιτιά, φιλία). Κάθε μορφή τέχνης μπορεί να γίνει το μέσο έκφρασης των συναισθημάτων και των βιωμάτων μας. Έτσι ακριβώς και η λογοτεχνία μιλά για το «είναι», για τον τρόπο που ο άνθρωπος βρίσκεται και αισθάνεται στον κόσμο (Αραβανή, 2009).

Μέσω της λογοτεχνίας μπορεί κανείς να επικοινωνήσει με διαφορετικές οπτικές πρόσληψης, κατανόησης και ερμηνείας της πραγματικότητας σε κάποια άλλη εποχή ή σε διαφορετικά κείμενα της ίδιας ή άλλης κουλτούρας. Το λογοτεχνικό κείμενο αποκαλύπτει μια πρόταση του κόσμου, την οποία ο αποδέκτης ενός λογοτεχνικού έργου οικειοποιείται, μετασχηματίζοντας έτσι την προσωπικότητά του. Συνεπώς, η διδασκαλία της λογοτεχνίας μπορεί να γίνει μαθητεία για τη ζωή (Αραβανή, 2009).

Στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα η λογοτεχνία αποτελεί διακριτό γνωστικό αντικείμενο των Ανθρωπιστικών Επιστημών και κατατάσσεται στο Πρόγραμμα Σπουδών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Ωστόσο, το ζήτημα της διδακτικής της λογοτεχνίας και της εισαγωγής της στην Πρωτοβάθμια και στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ως αυτόνομο

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

γνωστικό αντικείμενο υπήρξε συχνά αντικείμενο συζητήσεων και προβληματισμού γύρω από το εφικτό ή ανέφικτο της διδασκαλίας της λογοτεχνίας στη σχολική πραγματικότητα, καθώς αυτή αποτελεί μια μορφή τέχνης. Ο βασικός προβληματισμός επικεντρωνόταν στο πώς θα διατηρηθεί αναλλοίωτη η αισθητική ταυτότητα των έργων κι αυτό γιατί κάθε απόπειρα διδασκαλίας της λογοτεχνίας όφειλε να ανταποκρίνεται σε δύο κύριους στόχους. Από τη μία πλευρά, η ενσωμάτωση της λογοτεχνίας στο ωρολόγιο πρόγραμμα αποσκοπούσε στην εξοικείωση των μαθητών με τις διαχρονικές αξίες του λογοτεχνικού έργου ως πολιτισμικό αποτύπωμα μέσω της σύνδεσης του ιστορικού παρόντος και της λογοτεχνικής ιστορίας. Την ίδια στιγμή έπρεπε να αναδειχθεί η αξία των λογοτεχνικών κειμένων και η αισθητική αρτιότητα της λογοτεχνικής γλώσσας, ώστε να γίνεται αντιληπτό ότι αποτελεί ένα αυτόνομο πεδίο της πολιτισμικής πραγματικότητας (Μιχαηλίδης, 2018, σελ.3).

Οι ώρες διδασκαλίας που προβλέπονται για το Ανθολόγιο των Α' και Β' Δημοτικού, που μας απασχολεί στην παρούσα εργασία, δεν είναι συγκεκριμένες για την Α' Δημοτικού στις Οδηγίες για τον δάσκαλο. Γίνονται απλώς κάποιες προτάσεις επεξεργασίας λογοτεχνικών κειμένων σχετικών με τα κείμενα που έχουν διδαχθεί στο μάθημα της Γλώσσας. Για την Β' Δημοτικού προβλέπονται 261 ώρες καθ' όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, από τις οποίες 146 προτείνεται να αφιερωθούν στη διδασκαλία του εγχειριδίου της Γλώσσας, 36 ώρες για το Ανθολόγιο και 79 ώρες σε δραστηριότητες εκτός των εγχειριδίων (Γλώσσα, Βιβλίο Δασκάλου, σελ.33).

Συμπερασματικά, στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, η Λογοτεχνία, ακόμη και σήμερα, δεν έχει τη θέση που της αξίζει. Μπορεί να αποτελεί ένα αυτόνομο γνωστικό αντικείμενο με τους δικούς της στόχους όμως με βάση το ωρολόγιο πρόγραμμα δεν εμφανίζεται πουθενά ως αυτόνομο διδακτικό αντικείμενο, όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

6/ Θέσιο Δημοτικό Σχολείο							
α/α	Μαθήματα	Τάξεις					
		Α'	Β'	Γ'	Δ'	Ε'	ΣΤ'
1	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ			2	2	1	1
2	ΓΛΩΣΣΑ	9	9	8	8	7	7
3	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ	5	5	4	4	4	4
4	ΙΣΤΟΡΙΑ			2	2	2	2
5	ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	3	3	2	2		
6	ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ					1	1
7	ΦΥΣΙΚΑ					3	3
8	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ					1	1
9	ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ						
	-Εικαστικά	2	2	1	1	1	1
	-Μουσική	1	1	1	1	1	1
	-Θεατρική Αγωγή	1	1	1	1		
10	ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	3	3	3	3	2	2
11	ΑΓΓΛΙΚΑ	2	2	3	3	3	3
12	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ	3	3	2	2	1	1
13	2η ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ					2	2
14	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	1	1	1	1	1	1
	ΣΥΝΟΛΟ	30	30	30	30	30	30

Πίνακας 4: Κατανομή του χρόνου ανά διδακτικό αντικείμενο στα εξαθέσια και άνω Δημοτικά Σχολεία

Η Λογοτεχνία στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση διδάσκεται περιστασιακά και πολλές φορές τα κείμενα που προβλέπονται στο τέλος κάθε διδακτικής ενότητας και σχετίζονται με τη θεματολογία της, συνήθως δε διδάσκονται, λόγω έλλειψης χρόνου, είτε άλλων προτεραιοτήτων που θέτει ο εκπαιδευτικός είτε των αναγκών της εκάστοτε τάξης.

4.2.1 Σύντομη ιστορική αναδρομή της διδασκαλίας της λογοτεχνίας

Από το 1884 που εισάγεται το μάθημα των Νέων Ελληνικών στο ελληνικό σχολείο και για περίπου έναν αιώνα, η διδασκαλία του βασίστηκε αποκλειστικά στα σχολικά εγχειρίδια που κυκλοφόρησαν με τον τίτλο «Νεοελληνικά Αναγνώσματα» (Ν.Α.). Από αυτά τα σχολικά εγχειρίδια ελάχιστα μόνο κυκλοφόρησαν με διαφορετικό τίτλο, όπως: 1) «Νέα Ελληνικά» 2) «Νέα Ελληνικά Αναγνώσματα» 3) «Αναγνώσματα Νεωτέρων Ελλήνων λογογράφων και ποιητών» 4) «Νεοελληνικά» και 5) «Νέα Ελληνικά - Χρηστομάθεια».

Πρόκειται για ένα πλήθος από ετερόκλητα κείμενα (δημοσιογραφικά, ιστοριογραφικά, πολιτικά, λογοτεχνικά, φιλολογικά). Τα συγκεκριμένα εγχειρίδια διδάσκονταν από το 1884 ως το 1977/9 στους κύκλους εκπαίδευσης που αντιστοιχούν στη σημερινή Δευτεροβάθμια εκπαίδευση (στο http://e-library.iep.edu.gr/iep/articles/presentation/page_007.html).

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Αργότερα, το 1937, υπό το καθεστώς της 4^{ης} Αυγούστου 1936, ιδρύεται ο Οργανισμός Εκδόσεως Σχολικών Βιβλίων. Τα Ν.Α. που εκδίδει δεν είναι παρά εγχειρίδια πολιτικής προπαγάνδας του δικτατορικού καθεστώτος. Επιπρόσθετα, ενισχύεται η ανθολόγηση κειμένων με ιστορικό και εθνικό χαρακτήρα, δηλαδή έργων αρχαίων Ελλήνων, Βυζαντινών, παλαιών ή σύγχρονων ιστοριογράφων και εκπροσώπων της ρομαντικής σχολής. Επίσης, από τη χρονιά αυτή ενισχύεται εντυπωσιακά η ανθολόγηση έργων με θρησκευτικό χαρακτήρα και αυξάνονται τα κείμενα που απηχούν τις παραδοσιακές αρχές και τις στερεότυπες νοοτροπίες για την οικογένεια (στο http://e-library.iep.edu.gr/iep/articles/presentation/page_007.html).

Όμως, και τα επόμενα χρόνια, μετά τις τόσες πολιτικές περιπέτειες και ανατροπές μεταρρυθμιστικών προσπαθειών, στα περιεχόμενα των Ν.Α. αποτυπώνεται το ίδιο πνεύμα. Οι αισθητικές αρχές και οι απαιτήσεις της λογοτεχνίας παραμένουν στο περιθώριο.

Αφού έχουν περάσει περίπου εκατό χρόνια μετά από την εισαγωγή του μαθήματος των Νέων Ελληνικών, επιχειρήθηκε μία συντονισμένη προσπάθεια για να συγκροτηθεί το μάθημα σε σύγχρονο γνωστικό αντικείμενο. Με την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1976, η οποία αντανάκλα τις συγκλονιστικές εμπειρίες από τη δικτατορία, τις κοινωνικές ανακατατάξεις και τις προσπάθειες εκδημοκρατισμού της ελληνικής κοινωνίας, καθιερώνεται σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης ως γλωσσικό όργανο η «Νέα Ελληνική ομιλούμενη γλώσσα». Επίσης, το 1977 με υπουργό Παιδείας το Γ. Ράλλη και μετά από πρωτοβουλία του ΚΕΜΕ, συγκροτείται ομάδα εργασίας από φιλόλογους - εκπαιδευτικούς με σκοπό να συντάξει νέα σχολικά εγχειρίδια για το μάθημα της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Η προσπάθεια αυτή ολοκληρώνεται το 1982. Καρπός της είναι τα έξι βιβλία που φέρουν τον τίτλο «Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας». Το μάθημα των Νέων Ελληνικών μετονομάζεται σε μάθημα Νεοελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας με δύο κλάδους:

- α) γλωσσική διδασκαλία - έκθεση και
- β) διδασκαλία κειμένων νεοελληνικής λογοτεχνίας.

Κάθε κλάδος στηρίζεται στα δικά του συγκεκριμένα διδακτικά εγχειρίδια (στο http://e-library.iep.edu.gr/iep/articles/presentation/page_007.html).

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Ως το 1999 τη διδασκαλία της λογοτεχνίας την εξυπηρετούν στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση τα Ανθολόγια. Τα Ανθολόγια ήταν μια ανθολογία, δηλαδή μια παράθεση ποικίλων κειμένων διαφόρων εποχών και δημιουργών. Στόχος τους ήταν «... να προσφέρει στους μικρούς μαθητές μια σειρά από γνήσια λογοτεχνικά κείμενα, ποιητικά και πεζά, που θα τους φέρουν σε μια πρώτη επαφή με τη Νέα Ελληνική Λογοτεχνία, θα τους βοηθήσουν σημαντικά να καλλιεργήσουν τον προφορικό και γραπτό τους λόγο και θα τους κάνουν να αγαπήσουν ακόμη περισσότερο το διάβασμα» (Ανθολόγιο για τα παιδιά του Δημοτικού, μέρος πρώτο, σ.239. ΚΘ εκδ.) Το Ανθολόγιο συνδεόταν με τη Γλώσσα ανά τακτά διαστήματα με τη σημείωση «Αύριο Ανθολόγιο».

Το 1999 το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο εκδίδει το Ανθολόγιο Ε'- Στ' Δημοτικού με τίτλο Με λογισμό και μ' όνειρο με συντονίστρια της ομάδας την κ. Κατσίκη – Γκίβαλου Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας στο Π.Τ.Δ.Ε. του Παν. Αθηνών η οποία είναι υπέρμαχος της αυτονόμησης της λογοτεχνίας στο χώρο του σχολείου ως γνωστικό αντικείμενο. Για πρώτη φορά δημιουργείται και βιβλίο/οδηγίες για το δάσκαλο. Το Ανθολόγιο φέρει μια νέα αντίληψη για τη διδακτική της λογοτεχνίας, η οποία διαπιστώνεται και από τους «Στόχους του Ανθολογίου» όπως αναφέρονται στο βιβλίο «Οδηγίες για το δάσκαλο» σελ. 3-4.

Το 2001 το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο ως φορέας υλοποίησης προγραμμάτων και καινοτομιών, συντάσσει το ΔΕΠΠΣ το οποίο αναπροσαρμόζει το εκπαιδευτικό σύστημα σε επίπεδο αναλυτικού προγράμματος. Στα πλαίσια αυτής της αλλαγής εκδίδονται νέα σχολικά εγχειρίδια. Ένα από αυτά είναι και το Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων για την Α' και Β' Δημοτικού με τίτλο «Το Δελφίνι», το οποίο διδάσκεται μέχρι και σήμερα (Τσιλιμένη, Τ. & Γραίκος Ν., 2007).

4.2.2 Η διδασκαλία της λογοτεχνίας στο Δημοτικό σύμφωνα με το Π.Σ.

Σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση 13559/Δ1/2023 - ΦΕΚ 684/Β/9-2-2023, το Πρόγραμμα Σπουδών για το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας στο Δημοτικό Σχολείο, που εφαρμόστηκε πιλοτικά σε όλα τα Πειραματικά Δημοτικά σχολεία της χώρας κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς 2022 - 2023, σε συνδυασμό με τα ισχύοντα Προγράμματα Σπουδών αναφέρει ότι η αξία της ανάγνωσης λογοτεχνικών βιβλίων για την εκπαίδευση είναι αδιαμφισβήτητη, όπως διαφαίνεται από τη διαχρονική της παρουσία στην πλειονότητα των εκπαιδευτικών συστημάτων και Προγραμμάτων Σπουδών διεθνώς.

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Η επαφή των παιδιών και των εφήβων με τη λογοτεχνία πρωτίστως καλλιεργεί τη φαντασία, τις γνωστικές, συναισθηματικές, αισθητικές και κοινωνικές τους δεξιότητες, ενώ παράλληλα, η γλώσσα της ποίησης και της πεζογραφίας, ως αυθεντικών μορφών λόγου, προσφέρει στους μικρούς αναγνώστες πρότυπα δημιουργικής γλωσσικής έκφρασης.

Η ανάγνωση της λογοτεχνίας στην εκπαίδευση υπηρετεί τη διεύρυνση του πολιτισμικού και γλωσσικού πλούτου των μαθητών, βοηθά στην ανάπτυξη επικοινωνιακών δυνατοτήτων, κριτικής σκέψης, δημιουργικότητας και συμμετοχής, καλλιεργεί τη συναισθηματική νοημοσύνη και βελτιώνει το αισθητικό κριτήριο, ενώ παράλληλα συμβάλλει στην υιοθέτηση αναγνωστικών συνηθειών και στην καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας.

Στο παρόν Πρόγραμμα Σπουδών γίνεται πρόβλεψη οι μαθητές να προσεγγίζουν ολόκληρα βιβλία και αναγνώσματα, ποικίλων μορφών και θεματικών, ώστε να αποκτήσουν φιλιαναγνωστική στάση, να ανακαλύψουν τα ενδιαφέροντά τους, αλλά, πρωτίστως, να απολαμβάνουν, να ψυχαγωγούνται και να ικανοποιούνται αισθητικά.

Οι σύγχρονες έρευνες στον τομέα της γλώσσας και της λογοτεχνίας εστιάζουν στην άρρηκτη σχέση μεταξύ των δύο, καθώς η λογοτεχνία, ως εξαιρετική μορφή λόγου, αναδεικνύει τη δύναμη και τη δυναμική του γλωσσικού μέσου, τις απεριόριστες δυνατότητες που παρέχει στον άνθρωπο για την αποτύπωση της δημιουργικότητας και της ευαισθησίας του. Επιπρόσθετα, η κατάκτηση της γλώσσας επιταχύνεται μέσω της επαφής των παιδιών με τη λογοτεχνία, ενώ ταυτόχρονα το αισθητικό τους κριτήριο καλλιεργείται και ενισχύεται η διανοητική τους συγκρότηση, παράγοντες που συμβάλλουν στη βαθύτερη προσπέλαση του νοήματος των κειμένων.

Η Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση αποτελεί την καταλληλότερη εκπαιδευτική βαθμίδα για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας. Η προσέγγιση γίνεται πρωτίστως μέσω ολόκληρων λογοτεχνικών βιβλίων στα οποία οι χαρακτήρες, η πλοκή, ο χώρος, ο χρόνος και η λογοτεχνικότητα εξάπτουν τη φαντασία και προκαλούν το ενδιαφέρον των μικρών αναγνωστών εξοικειώνοντάς τους συγχρόνως με το λογοτεχνικό βιβλίο και τις κοινωνικές και πολιτισμικές αξίες τις οποίες μοιράζεται με τον αναγνώστη. Με αυτόν τον τρόπο προωθείται η περιέργεια και αναπτύσσεται η φαντασία, καθώς οι μαθητές παρακολουθούν την εξέλιξη του μύθου. Σταδιακά μετακινούνται από το παρόν στη σχέση με την επόμενη σκηνή, το επόμενο επεισόδιο μέχρι την έκβαση της υπόθεσης και το τέλος του έργου. Έτσι, ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

«μιλούν» με το έργο και για το έργο, μετέχουν στις γλωσσικές πράξεις, ασκούνται στην προφορική και γραπτή έκφραση. Είναι ευνόητο πως τόσο η έκταση των κειμένων όσο και ο βαθμός γλωσσικής δυσκολίας θα διαφοροποιούνται ανά ηλικιακή ομάδα και αναγνωστικό επίπεδο των μαθητών/-τριών, με την επιλογή μικρών καλογραμμένων βιβλίων με απλή διατύπωση για τις μικρές τάξεις και πιο εκτεταμένων, γλωσσικά συνθετότερων, για τις μεγαλύτερες τάξεις. Αντίστοιχη διαφοροποίηση θα πρέπει να ακολουθείται και σε μαθητές με ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες ή δυνατότητες και σε παιδιά με διαφορετική μητρική γλώσσα από την ελληνική.

Στο παρόν Πρόγραμμα Σπουδών προβλέπεται η διακριτή ενασχόληση με την ανάγνωση ολόκληρων βιβλίων (π.χ. λογοτεχνικών, βιβλίων γνώσεων, κόμικς), στο πλαίσιο του γλωσσικού μαθήματος. Κατά τη διάρκειά της η τάξη, με καθοδηγητή τον εκπαιδευτικό, είτε εστιάζει στη γνωριμία με το βιβλίο ως τεχνικό και καλλιτεχνικό δημιούργημα (βλ. ΘΕ 1: Μορφές και είδη βιβλίων, έντυπων και ψηφιακών-υλικότητα) είτε αφιερώνεται στην αισθητική απόλαυση του κειμένου και την ανάδυση συναισθημάτων συγκίνησης, χαράς, αγαλλίασης (βλ. ΘΕ 2: γλώσσα και αισθητική του λογοτεχνικού κειμένου, πεζού και ποιητικού). Προτείνεται η ανάγνωση στο σχολείο να συνοδεύεται από συζήτηση, εμβάθυνση στα νοήματα του έργου, δραστηριότητες επέκτασης, δραματοποίηση, τεχνικές δημιουργικής γραφής και, γενικότερα, δράσεις τις οποίες συναποφασίζει η ολομέλεια της τάξης με καθοδηγητή τον/την εκπαιδευτικό. Παράλληλα οι μαθητές ενθαρρύνονται να διαβάζουν μόνοι το βιβλίο τους στο σπίτι, με στόχο τόσο την απόκτηση αυτονομίας στην ανάγνωση, επάρκειας ως αναγνωστών όσο και τη διαμόρφωση της προσωπικής τους άποψης (ΦΕΚ 684/Β/9-2-2023).

Σύμφωνα με τα ΔΕΠΠΣ (ΦΕΚ 303Β/13-03-2003), τα λογοτεχνικά κείμενα προσεγγίζονται στο πλαίσιο της γλωσσικής διδασκαλίας, ως είδη – ή και επίπεδα – λόγου, όπως προσεγγίζονται και τα άλλα είδη λόγου. Στο βαθμό που η λογοτεχνία προσφέρεται ως υλικό της γλωσσικής διδασκαλίας, αξιοποιείται για την εναργέστερη προβολή της δομής, της λειτουργίας και των ορίων της γλώσσας, ειδικότερα όταν προσεγγίζονται ακραίες ποιητικές, φραστικές επιλογές.

Σύμφωνα με τη φιλοσοφία του Προγράμματος, κρίνεται σκόπιμη η μερική αποσύνδεση της διδασκαλίας των λογοτεχνικών κειμένων από τη διδασκαλία του γλωσσικού μαθήματος, ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

γιατί η λογοτεχνία παίζει ένα σημαντικό ρόλο στη γλωσσική και γενικότερα στην αισθητική καλλιέργεια του ατόμου, στην ευαισθητοποίησή του απέναντι στα προβλήματα της ζωής, αλλά τα λογοτεχνικά κείμενα δεν αποτελούν τα μοναδικά (ή όχι πάντα τα καταλληλότερα) πρότυπα γλωσσικής έκφρασης.

Τα λογοτεχνικά κείμενα αξιοποιούνται με τη διακειμενική τους προσέγγιση (σύνδεση και σύγκριση με ανάλογα κείμενα), την ερμηνεία βάσει του περικειμένου τους (πληροφορίες σχετικά με τις συνθήκες παραγωγής του κειμένου, την εποχή του, τον δημιουργό του), καθώς και με τη μελέτη των στοιχείων της μορφής και της δομής τους, ιδιαίτερα αυτών που χαρακτηρίζουν το είδος στο οποίο ανήκει το λογοτέχνημα, χωρίς όμως τάση εξάντλησης και χωρίς σχολαστικισμό.

Η λογοτεχνία διδάσκεται και στο πλαίσιο των άλλων μαθημάτων και της σχολικής ζωής. Το κείμενο οποιουδήποτε σχολικού βιβλίου μπορεί να συνοδεύεται από λογοτεχνικό κείμενο ανάλογου θέματος. Επίσης, διδάσκεται, κυρίως, σε συνδυασμό με τα μαθήματα των καλλιτεχνικών και της μουσικής και - όταν προσφέρονται - με το θέατρο, τον χορό και την όπερα, κατά περίπτωση.

Παράλληλα κρίνεται σκόπιμη η σύνδεση της λογοτεχνίας με το παιχνίδι, με την ψυχαγωγία, την καλλιέργεια του συναισθήματος καθώς και με τον προβληματισμό - διάλογο πάνω σε ποικίλα θέματα. Τα λογοτεχνικά κείμενα του Ανθολογίου -ή αυτά που παρουσιάζονται την ώρα της ελεύθερης ανάγνωσης- είναι καλό να συνοδεύονται από παιγνιώδεις δραστηριότητες φιλιαναγνωσίας.

Τέτοιες δραστηριότητες μπορούν να πραγματοποιούνται μέσα στην τάξη ή στο χώρο της σχολικής βιβλιοθήκης (http://ebooks.edu.gr/info/cps/2deppsaps_GlossasDimotikou.pdf).

Αναφέρουμε ενδεικτικά τις εξής:

- Διαγωνισμοί ανάγνωσης λογοτεχνικών κειμένων
- Βιβλιοαινίγματα – Βιβλιοκουίζ
- Παρουσιάσεις βιβλίων είτε από το δάσκαλο είτε από τους μαθητές με παιγνιώδεις τρόπους.
- Συνεχής σιωπηρή ανάγνωση.

- Ανάγνωση βιβλίων με αφορμή γεγονότα της επικαιρότητας ή πολιτιστικές δραστηριότητες της τάξης, π.χ. δημιουργία ανθολογιών, ανεύρεση βιβλίων με ένα συγκεκριμένο θέμα, πληροφορίες για συγγραφείς, σύγκριση των διασκευών γνωστών παραμυθιών κ.ά.
- Θέσπιση αναγνωστικών βραβείων.
- Σύνδεση λογοτεχνικών κειμένων με δραστηριότητες θεατρικής έκφρασης (αυτοσχεδιασμοί, παντομίμα, διασκευή λογοτεχνικών κειμένων σε θεατρικό σενάριο κ.ά.)
- Δραστηριότητες που αφορούν το εικονογραφημένο βιβλίο.
- Αφήγηση
- Δημιουργικό γράψιμο.
- Παρουσίαση λογοτεχνικών βιβλίων σε ψηφιακούς δίσκους δεδομένης μνήμης (CD-ROM).
- Σύνδεση της λογοτεχνίας με τη ζωγραφική, τη μουσική και άλλες μορφές τέχνης. Χρήση μελοποιημένης ποίησης.
- Προσκλήσεις συγγραφέων.
- Διοργάνωση εκθέσεων βιβλίου από δασκάλους, γονείς, μαθητές
- Διαγωνισμοί εικονογράφησης και βιβλιοδεσίας.
- Ενδείκνυται ακόμη η ανάγνωση βιβλίων, κειμένων, επίκαιρων ειδήσεων που στοχεύουν στην κοινωνική ενσωμάτωση όλων των παιδιών (παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και όχι).

Το Ανθολόγιο λογοτεχνικών κειμένων διακρίνεται σε τρεις κύκλους, στους κύκλους α' -β' (για την Πρώτη και Δευτέρα τάξη του δημοτικού), γ' -δ' (για την Τρίτη και Τετάρτη τάξη) και ε' -στ' (για την Πέμπτη και Έκτη τάξη). Σκοπός του είναι να φέρει τον μαθητή σε επαφή με ένα ευρύ φάσμα κατάλληλων λογοτεχνικών κειμένων που κατέχουν κεντρική θέση στην λογοτεχνική μας κληρονομιά.

Προκειμένου να υπηρετούνται οι νομοθετημένοι σκοποί της εκπαίδευσης, όπως αυτοί ορίζονται στο Σύνταγμα και στην ειδικότερη νομοθεσία, τα κείμενα και τα θέματα επιλέγονται με βάση ειδικά επεξεργασμένες προδιαγραφές, με κοινό παρονομαστή ορισμένες έννοιες και αξίες, όπως η αγάπη, η εντιμότητα, ο ισχυρός χαρακτήρας, η

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

οικογένεια, η γλώσσα, το εθνικό αυτοσυναισθημα, η ορθόδοξη χριστιανική παράδοση, η αποδοχή της ετερότητας, η παγκοσμιότητα και διάρκεια του ελληνισμού, κυρίως όμως οι σημερινές δυνατότητές του. Σε κάθε περίπτωση να καλλιεργούν αισιόδοξες στάσεις στο μαθητή.

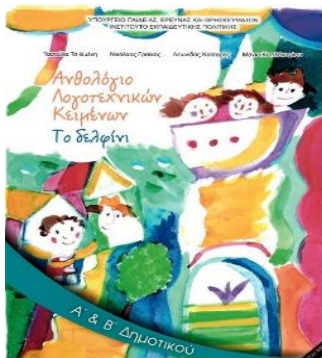
Περιλαμβάνει κείμενα από την αρχαία ελληνική μυθολογία, από τα ομηρικά έπη, από άλλα έργα της αρχαίας ελληνικής, εκκλησιαστικής και βυζαντινής γραμματείας, με απόδοση σε απλή νεοελληνική γλώσσα, οικεία στο παιδί. Περιλαμβάνει επίσης παραμύθια και δημοτικά τραγούδια από όλη τη γεωγραφική έκταση του ελληνισμού, δείγματα ιδιωματικών κειμένων της ελληνικής γλώσσας, αντιπροσωπευτικά κείμενα Ελλήνων της διασποράς, καθώς και δείγματα λογοτεχνίας γειτονικών πολιτισμών. Περισσότερο, όμως, προβάλλεται η νεότερη και σύγχρονη ελληνική δημιουργία .

- Τα ποιήματα είναι, κατά προτίμηση, έμμετρα, ομοιοκατάληκτα και ρυθμικά, ιδίως για τις κατώτερες τάξεις.
- Τα παραπάνω ισχύουν και για τα κάθε είδους κείμενα των γλωσσικών εγχειριδίων.
- Η αισθητική του λόγου συνδυάζεται με την καλαίσθητη εμφάνιση του βιβλίου. Το κείμενο πλαισιώνεται από ανάλογα έργα εικαστικών τεχνών, φωτογραφίες, πλαγιότιτλους και κάθε μορφής συμπληρωματική πληροφορία, όπου αυτό φαίνεται επιβεβλημένο
- Σε κάθε περίπτωση, τα διδακτικά μέσα υπηρετούν τους γενικούς και ειδικούς στόχους του Προγράμματος Σπουδών.

(στο http://ebooks.edu.gr/info/cps/2deppsaps_GlossasDimotikou.pdf)

4.2.3 Η δομή του Ανθολογίου Α' & Β' Δημοτικού

Το εγχειρίδιο αποτελείται από 172 σελίδες και χωρίζεται σε 10 θεματικές ενότητες:

Εικόνα 1: Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων «Το δελφίνι»

1. Οικογένεια (σελ. 11 – 28)
2. Σχολείο και παιδί (σελ. 29 – 40)
3. Κοινωνική ζωή (σελ. 41 – 52)
4. Φαντασία και περιπέτεια (σελ. 53 – 70)
5. Παιδί και φύση (σελ. 71 – 98)
6. Ειρήνη και φιλία (σελ. 99 – 108)
7. Θρησκευτική ζωή (σελ. 109 – 120)
8. Από την Ελληνική ιστορία (σελ. 121 – 130)
9. Η πολιτιστική μας κληρονομιά (σελ. 131 – 146)
10. Η τεχνολογία στην ζωή μου (σελ. 147 – 156)

Περιλαμβάνει ακόμη:

- Δραστηριότητες και ερωτήσεις

Οι ερωτήσεις και οι δραστηριότητες που προτείνονται σχεδιάστηκαν με βάση τους παιδαγωγικούς στόχους της λογοτεχνίας και τις σύγχρονες κύριες θεωρητικές και μεθοδολογικές αρχές αξιοποίησής της στην εκπαιδευτική διαδικασία. Οι δραστηριότητες συμβάλουν στην ουσιαστική εμπλοκή του μαθητή με το κείμενο. Είναι δραστηριότητες: βιωματικού χαρακτήρα, αισθητικού τρόπου έκφρασης, κατανόησης του περιεχομένου του κειμένου, έκφραση συναισθημάτων, αξιολόγηση της δράσης των ηρώων, εικαστική σχέση εικόνας και κειμένου, δραματοποίηση, ανάκληση άλλων αναγνωστικών εμπειριών, μυθοπλαστικής ικανότητας, προφορικής έκφρασης. Καλλιεργούν τις δημιουργικές και εκφραστικές ικανότητες των μαθητών. Προωθούν τις εργασίες διερευνητικού χαρακτήρα, της παρακίνησης για έρευνα και ανακάλυψη, της ενδυνάμωσης των αναπαραστατικών ικανοτήτων του παιδιού, της αξιολόγησης του προφορικού λόγου και της ενεργοποίησης της δημιουργικότητας. Υπάρχουν και λογοτεχνικά κείμενα που δεν έχουν δραστηριότητες διότι τα κείμενα αυτά «μιλούν» από μόνα τους στον αναγνώστη.

- Βιβλιογραφικές και άλλες πληροφορίες

Η βιβλιογράφιση παρουσιάζεται κατά θεματικές ενότητες για διευκόλυνση των μαθητών. Εκπαιδευτικός και μαθητής ενημερώνονται για τα πλήρη στοιχεία κάθε κειμένου. Σκοπός τους είναι να δείξουν κυρίως στον μικρό αναγνώστη της Β' τάξης του Δημοτικού το βασικό

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

τρόπο αναζήτησης πληροφοριών και βιβλιογράφησης. Γι' αυτό είναι σημαντικό ο εκπαιδευτικός να καθοδηγεί τους μαθητές και να υποδεικνύει τη χρησιμότητα αυτής της ενότητας, αλλά και τον τρόπο χρησιμοποίησής της. Με αυτόν τον τρόπο ο μαθητής θα διαπιστώσει την έννοια του αποσπάσματος, του κεφαλαίου και τη θέση τους στο κυρίως σώμα ενός κειμένου.

- Βιβλιοθήκη

Σκοπός αυτού του παραρτήματος είναι η πληροφόρηση του αναγνώστη για άλλους τίτλους βιβλίων που κυκλοφορούν και που σχετίζονται με τα κείμενα του Ανθολογίου. Με αποτέλεσμα να ενισχύεται η επαφή του μαθητή με βιβλιοθήκες, αναπτύσσοντας με αυτό τον τρόπο τις συνήθειες για έρευνα. Προβάλλεται ο ρόλος και η σημασία του βιβλίου. Καλλιεργείται η σχέση του παιδιού με χώρους όπου υπάρχει το βιβλίο και ενισχύεται η αυτονομία του μαθητή.

Συμπερασματικά, μέσα από το Ανθολόγιο επιδιώκεται η επαφή των μικρών μαθητών με τη Λογοτεχνία, η καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας και της δημιουργικότητας μέσα από ποικίλες δράσεις που προτείνει.

4.2.4 Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στη διδασκαλία λογοτεχνικών κειμένων

Η Hickman (1981) θεωρώντας ότι ο εκπαιδευτικός αποτελεί τον κύριο μεσάζοντα ανάμεσα στον μαθητή και το λογοτεχνικό έργο, προτρέπει τους εκπαιδευτικούς στη δημιουργία κατάλληλων αιθουσών διδασκαλίας, στις οποίες να καλλιεργείται εκείνο το πνευματικό και αισθητικό μικροκλίμα, ώστε οι μαθητές να μάθουν να διαβάζουν και να σέβονται τη Λογοτεχνία. Το χρέος του εκπαιδευτικού συνίσταται στην μετάδοση μίας αισθητικής έποψης της τέχνης και της ακόλουθης κριτικής ανάπτυξης των αισθητικών κριτηρίων του μαθητή.

Οι Newton και Braithwaite (1988) ως αποτέλεσμα των ερευνών τους υποστήριξαν ότι οι προϋπάρχουσες ή υφιστάμενες απόψεις ενός εκπαιδευτικού σχετικές με τη Λογοτεχνία επηρεάζουν σαφώς τις πρακτικές και την στρατηγική του εντός της σχολικής τάξης. Συγκεκριμένα καταλήγουν: «Προφανώς έχει σημασία το τι πιστεύουν οι εκπαιδευτικοί. Απόδειξη αποτελεί το γεγονός ότι η διδασκαλία είναι μία πολύπλοκη και απαιτητική εργασία σε επίπεδο γνώσεων και συμπεριφορών με αποτέλεσμα αυτές οι απόψεις να

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

επηρεάζουν τις διαδικασίες εφαρμογής και σε κάποιο βαθμό τις επιδόσεις των μαθητών» (σελ. 283).

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η προσωπική θεωρία του εκπαιδευτικού είναι σε θέση να συμπαρασύρει ακούσια ή εκούσια τη στάση των μαθητών απέναντι στη Λογοτεχνία, να τη συμπαθήσουν ή να την αντιπαθήσουν.

Στο βιβλίο δασκάλου και στις Μεθοδολογικές Οδηγίες «Το Δελφίνι» (σελ.10) αναφέρεται ο ρόλος του εκπαιδευτικού στη διδακτική της λογοτεχνίας. Συγκεκριμένα αναφέρει ότι «Λαμβάνοντας υπόψη το βασικό στόχο της ανάγνωσης του λογοτεχνικού κειμένου ο εκπαιδευτικός, για να μεταγγίσει την αισθητική σημασία του κειμένου στους μαθητές, θα πρέπει να τη βιώσει πρώτα ο ίδιος. Οι επιλογές του θα πρέπει να αναδεικνύουν την ποικιλία των λογοτεχνικών ειδών που περιλαμβάνονται στο Ανθολόγιο.

Η θέση του ως διαμεσολαβητή και η σωστή προσέγγιση των λογοτεχνικών κειμένων είναι οι παράγοντες για την αποτελεσματική προσέγγισή τους από τα παιδιά, αλλά και για την ανάπτυξη θετικής στάσης απέναντι στη λογοτεχνία και γενικότερα στην ανάγνωση. Η δημιουργία ενός κλίματος που να μη θυμίζει στο μαθητή ότι βρίσκεται στην τάξη, είναι ένας καλός τρόπος επικοινωνίας. Το Ανθολόγιο στα χέρια του εκπαιδευτικού δεν πρέπει να έχει το ρόλο ενός ακόμα εγχειριδίου, αλλά της γέφυρας επικοινωνίας, της επαφής, της δημιουργικής και της ελεύθερης και αυτόβουλης έκφρασης των παιδιών. Η καλή γνωριμία του ίδιου με το περιεχόμενο και τις δυνατότητες που προσφέρει το Ανθολόγιο για περαιτέρω σχεδιασμό επικοινωνίας και δράσης, σε συνδυασμό αλλά και ανεξάρτητα από το ημερήσιο πρόγραμμα, θα ενισχύσει τη θετική αποδοχή και τη χρήση του από τα παιδιά.

4.3 Διδασκαλία της λογοτεχνίας και Τ.Π.Ε.

Οι νέες τεχνολογίες πληροφόρησης και επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.) μπορούν να αποτελέσουν πολύτιμα εργαλεία για την απόκτηση γνώσης, για την προαγωγή της εξατομικευμένης εκπαίδευσης και για την εξασφάλιση της δια βίου μάθησης. Η εισαγωγή και χρήση τους όμως στην εκπαιδευτική πράξη δεν θα πρέπει να αντιμετωπιστεί υπό το πρίσμα ενός απλού τεχνολογικού εκσυγχρονισμού ως αυτοσκοπού.

Τα σύγχρονα εκπαιδευτικά μέσα, προϊόντα των τεχνολογιών πληροφορικής, συμβάλλουν στην αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας. εφόσον χρησιμοποιούνται με τον κατάλληλο

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

τρόπο και την ανάλογη συχνότητα. Ο ρόλος και η αξία της χρήσης των σύγχρονων εκπαιδευτικών μέσων βρίσκονται βέβαια σε εκείνα τα χαρακτηριστικά που τα διαφοροποιούν από τα παραδοσιακά μέσα. Η ανάδειξη αυτού του ρόλου των σύγχρονων εκπαιδευτικών μέσων επιτυγχάνεται με την προτροπή και καθοδήγηση του εκπαιδευτικού.

Στα Νέα Προγράμματα Σπουδών για τη διδασκαλία της Λογοτεχνίας αναγνωρίζεται ότι ο ρόλος των Τ.Π.Ε. σε ένα σύγχρονο μάθημα λογοτεχνίας είναι πολυδιάστατος καθώς αναφέρεται ότι η λογοτεχνία αποτελεί το κατάλληλο μέσο, για να ενταχθούν οι μαθητές στο σύγχρονο πολιτισμό, να ζυμωθούν με τα προβλήματα της εποχής τους, να ασκηθούν στα μέσα και στους κώδικες επικοινωνίας και, προπαντός, να δουν το σύγχρονο πολιτισμό κριτικά και δημιουργικά, να μετατραπούν από παθητικοί χρήστες σε δραστήριους παραγωγούς πολιτισμού (Προκοπίου, 2014, σελ.296).

Οι ΤΠΕ μπορούν να αξιοποιηθούν ως μέσο αναζήτησης πηγών και βιβλιογραφίας. Μπορούν, ακόμα, να αξιοποιηθούν από τους ίδιους τους μαθητές με σκοπό να ακούσουν αναγνώσεις κειμένων ή να γνωρίσουν έτοιμο υλικό σε ιστοσελίδες που συνδέουν τη λογοτεχνία με άλλες τέχνες, π.χ. ζωγραφική, μουσική, κλπ. Οι δραστηριότητες αυτές εισάγουν τους μαθητές στον κόσμο της ηλεκτρονικής λογοτεχνικής βιβλιοθήκης και του ηλεκτρονικού λογοτεχνικού βιβλίου (στο <https://christinapouladaki.wordpress.com/>).

Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί η έννοια του ηλεκτρονικού βιβλίου (e-book) και της «Κυβερνολογοτεχνίας» (Cyberliterature).

Τα ηλεκτρονικά βιβλία είναι η ηλεκτρονική μεταφορά (ψηφιοποιημένη λογοτεχνία) αυτούσιων λογοτεχνικών βιβλίων, παλαιότερων ή σύγχρονων, τα οποία είναι διαθέσιμα για αγορά μέσω του διαδικτύου και τα οποία τα διαβάζεις από τον υπολογιστή ή από τις συσκευές ψηφιακής ανάγνωσης (Αποστολίδου, 2012, σελ.7).

Κυβερνολογοτεχνία είναι η λογοτεχνία εκείνη που παράγεται εξ' αρχής σε ηλεκτρονικό περιβάλλον, κατά την ανάγνωσή της υποστηρίζεται από ειδικά λογισμικά και δε μπορεί να παρουσιαστεί σε έντυπη μορφή, καθώς περιέχει γραφικά, εικόνες, βίντεο και μουσική. Με τη βοήθεια των ΤΠΕ οι μαθητές και οι μαθήτριες έχουν τη δυνατότητα να έρθουν σε άμεση επαφή με την Κυβερνολογοτεχνία (στο <https://christinapouladaki.wordpress.com/>).

Σύμφωνα με την Προκοπίου (2014, σελ. 292) οι Τ.Π.Ε. εφοδιάζουν τους μαθητές με εργαλεία για ατομική κατασκευή και τους δίνουν τη δυνατότητα

- να διαπραγματευτούν τα νοήματα των λογοτεχνικών κειμένων με νέους τρόπους
- να διαμορφώσουν, να εκφράσουν και να επικοινωνήσουν τις προσωπικές τους ερμηνείες για τα λογοτεχνικά κείμενα
- να συνεργαστούν με συμμαθητές τους και να οικοδομήσουν συνεργατικά τα νοήματα του λογοτεχνικού κειμένου
- να βιώσουν τη συλλειτουργία εικόνων, λέξεων και ήχων και μέσω αυτών να εμπλακούν σε μια δημιουργική διαδικασία επαναανακάλυψης του κειμένου
- να δημιουργήσουν πολυτροπικά κείμενα
- να παρουσιάσουν πολυμεσικά τις προσωπικές τους ερμηνείες για τα λογοτεχνικά κείμενα
- να συνδέσουν τη λογοτεχνία με τη σύγχρονη ζωή

Κατά τον Κέκκερη (2012, σελ.2) οι ΤΠΕ προσφέρουν νέες δυνατότητες διδακτικής μεθοδολογίας στους μαθητές όπως:

- να εξοικειωθούν με το ενεργητικό και διερευνητικό μοντέλο μάθησης
- να αποκτήσουν δεξιότητες συνεργατικής μάθησης
- να προσεγγίσουν τις ΤΠΕ ως εργαλεία και πηγές μάθησης
- να εξασκηθούν στην αναζήτηση και αξιολόγηση της πληροφορίας μέσω του Διαδικτύου
- να εξοικειωθούν με τους κανόνες χρήσης και λειτουργίας του λογισμικού.

Ως προς τη μαθησιακή διαδικασία η συμβολή των ΤΠΕ αποσκοπεί κυρίως:

- Να αναπτύξουν οι μαθητές πνεύμα και δεξιότητες συνεργασίας, επικοινωνίας και διερευνητικής μάθησης. Να παρατηρούν, να μελετούν και να συμπεραίνουν. Να καλλιεργούν την αναλυτική και την συνθετική ικανότητα. Να οργανώνουν και να ανακοινώνουν την γνώση και άποψη προφορικά ή γραπτά. Να κατανοούν λογοτεχνικές έννοιες.
- Να καλλιεργούν την κριτική και δημιουργική τους ικανότητα.
- Να μπορούν να στηρίζονται στις γνώσεις για να εξηγούν και σύγχρονα γεγονότα.

«Περισσότερη Καλλιότητα», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

- Να διαμορφώνουν σταδιακά υπεύθυνη στάση, και ως ενήλικες, τόσο για κοινωνικά, πολιτιστικά θέματα της τοπικής του κοινωνίας όσο και για εθνικά και παγκόσμια προβλήματα.

Με όσα παραπάνω αναφέρθηκαν, η χρήση των νέων τεχνολογιών κατά τη διάρκεια του μαθήματος της Λογοτεχνίας προσφέρει μεγάλες δυνατότητες στη διδασκαλία του, καθώς η χρήση του διαδικτύου προσφέρει πρόσβαση σε ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες, πρόσθετα αρχεία με λογοτεχνικά κείμενα και κριτικές, σύνδεση με εκδοτικούς οίκους και προσωπικά ιστολόγια των συγγραφέων αλλά και πολυποίκιλο και πολυμεσικό υλικό σχετικά με το λογοτεχνικό κείμενο της μελέτης. Η ενσωμάτωση των εκπαιδευτικών λογισμικών στο σενάριο του μαθήματος προκαλούν την ενεργή συμμετοχή των μαθητών, αύξηση της δημιουργικότητάς τους, δημιουργία προβληματισμών και κριτική σκέψη (Κέκκερης, 2010, όπως αναφ. στο Κέκκερης, 2012, σελ.2).

4.4 Ψηφιακή Αφήγηση

4.4.1 Από την Αφήγηση στην Ψηφιακή Αφήγηση

Η αφήγηση ιστοριών (Storytelling) είναι η διαδραστική τέχνη της χρήσης λέξεων και ενεργειών για την αποκάλυψη των στοιχείων και των εικόνων μιας ιστορίας, ενθαρρύνοντας παράλληλα τη φαντασία του ακροατή. Μέσω της αφήγησης ιστοριών συνδέεται άμεσα και στενά ο αφηγητής και το ακροατήριο (στο <https://storynet.org/what-is-storytelling/>).

Σύμφωνα με τον Οικονόμου (2020, σελ. 3-4) η αφήγηση ιστοριών αποτελεί ένα πολύ σημαντικό εργαλείο σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, καθώς αυξάνει τις προφορικές και βελτιώνει τις γραπτές ικανότητες λόγου των μαθητών, ενώ ταυτόχρονα ενισχύει δεξιότητες κριτικής σκέψης, ανάλυσης και σύνθεσης πληροφοριών. Πιο συγκεκριμένα, η αφήγηση (συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας και της ακρόασης και κατανόησης μιας ιστορίας) οδηγεί τον μαθητή στην εξάσκηση σύνθετων επικοινωνιακών δεξιοτήτων μέσα από τη δόμηση περιεχομένου, την επεξεργασία των πληροφοριών και την εξαγωγή νοήματος. Ο παιδαγωγικός χαρακτήρας των αφηγήσεων ενισχύεται περαιτέρω και με την δυνατότητά τους να υποστηρίξουν αποτελεσματικά τη μετάδοση αντιλήψεων, γνώσεων, αξιών και συμπεριφορών και να βοηθούν τον άνθρωπο να λαμβάνει αποφάσεις για τη ζωή του με βάση τα παραδείγματα των ηρώων των ιστοριών αυτών. Η συνεισφορά της

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

αφήγησης στην μάθηση συνοψίζεται στις παρακάτω τρεις διαστάσεις της ανθρώπινης φύσης και συμπεριφοράς:

- **Κοινωνική διάσταση:** Κατά τη διάρκεια της αφήγησης, ο αφηγητής αλληλεπιδρά με τους ακροατές, μέσα σε ένα φυσικό περιβάλλον (πχ αίθουσα διδασκαλίας) με τη μορφή ερωταποκρίσεων. Το ακροατήριο, παρακολουθεί την ιστορία και δημιουργεί εικόνες με βάση τα λόγια του ακροατή, ενώ το ύφος και οι κινήσεις του αφηγητή μπορούν να μετατρέψουν την αφήγηση σε μια βιωματική επικοινωνιακή πράξη. Κατά τη διάρκεια της αφήγησης ο αφηγητής και το ακροατήριο συνυπάρχουν στην ίδια ομάδα και αναπτύσσουν σχέσεις μεταξύ τους. Η σχέση αυτή ενισχύεται κατά την ανταλλαγή προσωπικών εμπειριών και αντιλήψεων με τη μορφή ιστοριών.
- **Συναισθηματική διάσταση:** Μέσα από τη σύνθεση και την αφήγηση μιας ιστορίας, ο αφηγητής εξωτερικεύει και επικοινωνεί τα συναισθήματά του στο ακροατήριο. Ο τρόπος εξιστόρησης μιας ιστορίας (αφήγησης), μπορεί να δημιουργήσει έντονη συναισθηματική εμπλοκή του ακροατή στην ιστορία, ο οποίος είναι πιθανόν να ταυτιστεί με κάποιον από τους ήρωες της ιστορίας. Μέσα από την αφήγηση, ο άνθρωπος μαθαίνει σταδιακά να διαχειρίζεται και να επικοινωνεί τα συναισθήματά του.
- **Γνωστική διάσταση:** Μέσα από τη διαδικασία της αφήγησης ενισχύεται η δημιουργικότητα και η φαντασία τόσο του αφηγητή που συνδυάζει πραγματικά ή/και φανταστικά σενάρια στα πλαίσια ενός εκπαιδευτικού σκοπού, αλλά και των ακροατών οι οποίοι βασισμένοι στα λόγια, τις λέξεις και το ύφος του ακροατή δημιουργούν τις εικόνες της ιστορίας.

Ο Davies (2007, σελ.5) αναφέρει τους λόγους της ουσιαστικής συνεισφοράς της αφήγησης στην εκπαιδευτική διαδικασία:

- Η αφήγηση βοηθά στην ανάπτυξη της ικανότητας των μαθητών να ερμηνεύουν και να κατανοούν γεγονότα πέρα από την άμεση εμπειρία τους.
- Η αφήγηση αποτελεί μέσο κοινών εμπειριών. Είναι ένα εργαλείο κοινωνικής και προσωπικής εξέλιξης.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

- Η αφήγηση συνεισφέρει στη γλωσσική ανάπτυξη και προσφέρει ευεργετικές επιδράσεις στην ικανότητα ανάγνωσης και μεταφοράς νοημάτων και συναισθημάτων με τη χρήση της γλώσσας.
- Η αφήγηση βοηθά στις ακουστικές και αναγνωστικές ικανότητες, καθώς τα παιδιά μαθαίνουν πώς να επικοινωνούν τις ιδέες τους και να αλληλοεπιδρούν με άλλους, αναπτύσσοντας ταυτόχρονα το λεξιλόγιό τους και χρησιμοποιώντας το σωστά.
- Η αφήγηση διεγείρει τη φαντασία και ενθαρρύνει τα παιδιά να δραπετεύσουν σε ένα φανταστικό κόσμο με σημαντικά οφέλη για την ψυχική τους υγεία και τη διαύγεια βοηθώντας τα να ανταποκριθούν καλύτερα στις καθημερινές καταστάσεις.
- Η αφήγηση ψυχαγωγεί, κάτι που αποτελεί σημαντικό κομμάτι της εκπαιδευτικής διαδικασίας, γιατί όταν τα παιδιά διασκεδάζουν, συμμετέχουν και παρακινούνται για περαιτέρω μάθηση.
- Η αφήγηση βοηθά τα παιδιά να εκτιμήσουν διαφορετικούς πολιτισμούς, αλλά και να εκτιμήσουν και εξετάσουν τη δική τους προσωπική κληρονομιά.
- Η αφήγηση είναι ο πιο φυσικός τρόπος για να μυηθούν τα παιδιά στο θαυμαστό κόσμο του βιβλίου και της φιλιαναγνωσίας.
- Η αφήγηση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να προσεγγιστούν θέματα δύσκολα προς επίλυση και μάθηση, υιοθετώντας μια δημιουργική στάση σε ένα θέμα από διαφορετική οπτική γωνία.

Η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας δεν έχει αφήσει ανεπηρέαστο τον τομέα της αφήγησης, αλλά και η εξέλιξη που έχει πραγματοποιηθεί στο διαδίκτυο έχει αλλάξει ριζικά τον τρόπο δόμησης και οργάνωσης πληθώρας πληροφοριών, γεγονός που έχει επιπτώσεις τόσο σε κοινωνικό όσο και επιστημονικό επίπεδο. Στην εποχή του Web 2.0 οι χρήστες δεν είναι μόνο απλοί καταναλωτές της πληροφορίας, αλλά έχουν τη δυνατότητα να δημοσιεύουν υλικό στο διαδίκτυο, να επεξεργάζονται τις διαθέσιμες πληροφορίες και να συμμετέχουν στο σχολιασμό αλλά και τη μετάδοση αυτών. Η τεχνολογική πρόοδος όταν εφαρμόζεται κατάλληλα, μπορεί να ενισχύσει σημαντικά την εκπαιδευτική αποτελεσματικότητα της στρατηγικής της αφήγησης (Οικονόμου, 2020).

Η Ψηφιακή Αφήγηση (*Digital Storytelling*) είναι η πρακτική της χρήσης εργαλείων που βασίζονται σε υπολογιστή για την αφήγηση ιστοριών. Υπάρχει πληθώρα άλλων όρων που

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

χρησιμοποιούνται για την περιγραφή αυτής της πρακτικής, όπως αφηγήσεις βασισμένες σε υπολογιστή, ψηφιακά δοκίμια, ηλεκτρονικά απομνημονεύματα, διαδραστική αφήγηση κ.λπ. αλλά γενικά, όλα περιστρέφονται γύρω από την ιδέα του συνδυασμού της τέχνης της αφήγησης ιστοριών με μια ποικιλία πολυμέσων, συμπεριλαμβανομένων των γραφικών, του ήχου, του βίντεο και της δημοσίευσης στο Web (στο <https://digitalstorytelling.coe.uh.edu/>).

Σύμφωνα με τον Robin (2006), σχεδόν όλες οι ψηφιακές ιστορίες συγκεντρώνουν κάποιο μείγμα ψηφιακών γραφικών, κειμένου, ηχογραφημένης ηχητικής αφήγησης, βίντεο και μουσικής για να παρουσιάσουν πληροφορίες για ένα συγκεκριμένο θέμα. Όπως συμβαίνει και με την παραδοσιακή αφήγηση ιστοριών, οι ψηφιακές ιστορίες περιστρέφονται γύρω από ένα επιλεγμένο θέμα και συχνά περιέχουν μια συγκεκριμένη άποψη. Οι ιστορίες είναι συνήθως διάρκειας λίγων λεπτών και έχουν ποικίλες χρήσεις, όπως την αφήγηση προσωπικών ιστοριών, την εξιστόρηση ιστορικών γεγονότων, είτε ως μέσο ενημέρωσης είτε να καθοδηγήσει σχετικά σε ένα συγκεκριμένο θέμα.

Ο Lathem (2005) προσδιορίζει την ψηφιακή αφήγηση ως το συνδυασμό της παραδοσιακής προφορικής αφήγησης με πολυμέσα και εργαλεία τηλεπικοινωνίας. Ο Μπράτιτσης (2021) τονίζει ότι στις ψηφιακές ιστορίες η αφήγηση έχει συχνά διαδραστικό χαρακτήρα. Παράλληλα, η ποικιλία πολυμεσικών στοιχείων (κείμενο, γραφικά, βίντεο, ηχογραφημένη αφήγηση και μουσική) τις καθιστά περισσότερο ελκυστικές και ενδιαφέρουσες.

Η McLellan (2006) αναφέρει ότι η ψηφιακή αφήγηση είναι ένας αναδυόμενος τομέας, αφού οι άνθρωποι διερευνούν πώς να αναπτύξουν νέες μορφές αφήγησης για να πάρουν τις δυνατότητες των ψηφιακών μέσων. Μαθήματα για την ψηφιακή αφήγηση προσφέρονται στα προγράμματα επικοινωνίας και δημιουργικής γραφής σε πολλά πανεπιστήμια. Σύμφωνα με τον Ohler (2006), οι ψηφιακές ιστορίες παρέχουν ισχυρές ευκαιρίες εκμάθησης των μέσων. Μέσω της δημιουργίας αφηγήσεων, οι μαθητές συνδυάζουν την αφήγηση με την τεχνολογία και παρουσιάζονται στους άλλους κι έτσι ανακαλύπτουν την δύναμη που διαθέτουν μέσω της ηλεκτρονικής κουλτούρας. Επίσης με τις ψηφιακές ιστορίες ενισχύεται η κριτική σκέψη των μαθητών.

«Περισσότερη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

4.4.2 Η Ψηφιακή Αφήγηση στην Εκπαίδευση

Η ιδέα της ψηφιακής αφήγησης ξεκίνησε το 1993 από τους Joe Lambert και Dana Atchley, οι οποίοι αποτέλεσαν τους συνιδρυτές του Κέντρου Ψηφιακή Αφήγησης (CDS) του Πανεπιστημίου Berkeley στην Καλιφόρνια. Από τις αρχές του 1990, το κέντρο αυτό παρέχει εκπαίδευση σε ανθρώπους που ενδιαφέρονται να μοιραστούν τις προσωπικές τους αφηγήσεις (στο <https://digitalstorytelling.coe.uh.edu/>).

Το CDS έχει ορίσει την ψηφιακή αφήγηση ως μέσο προσωπικής έκφρασης, ικανοποίησης και γενικότερα ως πράξη επικοινωνίας με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων. Η εκπαιδευτική κοινότητα έχει υιοθετήσει αυτή την έννοια και συγκεκριμένα αναφερόμαστε στη δημιουργία οπτικοακουστικού έργου μικρής διάρκειας, που περιέχει φωτογραφίες, μουσική, ηχογραφημένη αφήγηση αλλά και χρήση βίντεο όποτε χρειάζεται. Η ακρόαση και η αφήγηση ιστοριών από τους μαθητές σημαίνει ότι εισάγονται σε μια διαδικασία εξάσκησης των επικοινωνιακών τους δεξιοτήτων στην οποία δομούν περιεχόμενο και επεξεργάζονται πληροφορίες για να κατασκευάσουν ένα νόημα (στο Μελιάδου, Νάκου, Γκούσκος & Μειμάρης 2011).

Ένας από τους πρώτους ιστοτόπους αναφορικά με την ψηφιακή αφήγηση στην εκπαίδευση είναι ο ιστοτόπος του Πανεπιστημίου του Huston, ο οποίος δημιουργήθηκε το 2004 στο πλαίσιο του Προγράμματος Learning, Design and Technology Program της Παιδαγωγικής Σχολής του Πανεπιστημίου του Huston και εξακολουθεί να εξελίσσεται διαρκώς. Στόχος του είναι να λειτουργήσει ως χρήσιμος πόρος για εκπαιδευτικούς και μαθητές που ενδιαφέρονται να εντάξουν την ψηφιακή αφήγηση σε διάφορες εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Εμπνευστής του είναι ο καθηγητής Bernard Robin, ο οποίος μύηθηκε στην ψηφιακή αφήγηση παρακολουθώντας και ο ίδιος ένα από τα εργαστήρια ψηφιακής αφήγησης του Joe Lambert (στο <https://digitalstorytelling.coe.uh.edu>).

Με την ψηφιακή αφήγηση ασχολείται και το National Writing Project, ένα εκπαιδευτικό δίκτυο επαγγελματικής εξέλιξης στο οποίο συμμετέχουν καθηγητές που διδάσκουν γραφή από το δημοτικό σχολείο μέχρι το Πανεπιστήμιο και σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα, σε συνεργασία με το Ίδρυμα Pearson, εξετάζοντας τις πρακτικές γραμματισμού, τις αντιλήψεις και τις στάσεις σχετικά με την ενσωμάτωση της ψηφιακής αφήγησης στη διδασκαλία της γραφής (στο nwp.org).

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Η αξιοποίηση της αφήγησης στην εκπαίδευση (οπ. αναφ. στο Ιωακειμίδου και συν. 2017, σελ.187) μπορεί να προσφέρει πολλά μαθησιακά οφέλη. Τέτοιου είδους δραστηριότητες μπορούν να συμβάλλουν στην:

- ανάπτυξη και διαμόρφωση μιας ομαδικής και συνεργατικής κουλτούρας σε μια τάξη,
- εμπλοκή των εκπαιδευόμενων στη μαθησιακή διαδικασία λειτουργώντας ως κίνητρο (Ψώμος & Κορδάκη, 2016)
- προσοχή των μαθητών και στην αύξηση του ενδιαφέροντος τους για διερεύνηση νέων ιδεών (Robin, 2016, σελ. 19),
- ανάπτυξη προφορικού και γραπτού λόγου,
- καλλιέργεια δεξιοτήτων που σχετίζονται με τη διερεύνηση, σύνθεση, ανάλυση, ερμηνεία, λήψη αποφάσεων, με άλλα λόγια την κριτική σκέψη και την επίλυση προβλημάτων (Ψώμος & Κορδάκη, 2016)
- καλλιέργεια δεξιοτήτων που σχετίζονται με τη διεύρυνση εμπειριών που σχετίζονται με συνέπειες πράξεων και συμπεριφορών με άμεσο, ενεργητικό και συμμετοχικό τρόπο,
- προώθηση της δημιουργικότητας και της καινοτομίας (Ψώμος & Κορδάκη, 2016),
- προσφορά εναλλακτικών μορφών έκφρασης,
- ευκαιρία μάθησης από ομότιμους αλλά και αξιολόγησης,
- εξοικείωση με διαδικασίες ανάπτυξης ψηφιακών παραγόμενων.

Στα έμμεσα οφέλη της ψηφιακής αφήγησης στην εκπαιδευτική διεργασία συγκαταλέγονται: η συμπερίληψη όλων των μαθητών με ευκαιρίες ανάδειξης νέων δεξιοτήτων και ταλέντων των παιδιών, η βελτίωση των σχέσεων εκπαιδευτικών και μαθητών, η δυνατότητα συμμετοχής της οικογένειας και της ευρύτερης κοινότητας σε δράσεις του σχολείου (Ψώμος & Κορδάκη, 2016)

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα άμεσα και τα έμμεσα παιδαγωγικά οφέλη της ψηφιακής αφήγησης όπως τα έχουν ταξινομήσει ο Ψώμος και η Κορδάκη (2016, σελ. 360)

Άμεσα Εκπαιδευτικά οφέλη

Η ψηφιακή αφήγηση δύναται να ενισχύει τους εγγραμματισμούς διάφορων τύπων

Η ψηφιακή αφήγηση δύναται να:

(α) δημιουργεί μαθησιακή εμπλοκή, (β) ενισχύει πολλαπλούς εγγραμματισμούς, (γ) ενθαρρύνει τη συνεργασία των μαθητών (δ) δημιουργεί κίνητρα μάθησης, (ε) βελτιώνει την ροή, (στ) δημιουργεί μια προσωποποιημένη εμπειρία μάθησης, (ζ) ενισχύει τις ικανότητες επικοινωνίας, (η) ενθαρρύνει την κριτική σκέψη και να βελτιώνει την ικανότητα επίλυσης προβλημάτων, (θ) βελτιώνει την ικανότητα οργάνωσης δεδομένων και (ι) ενισχύει τη δημιουργικότητα και την καινοτομία.

Έμμεσα Εκπαιδευτικά οφέλη

Η ψηφιακή αφήγηση δύναται να:

(α) δημιουργεί επαγγελματική συμπεριφορά, (β) αναδεικνύει νέα ταλέντα, (γ) συντελεί στις βελτιωμένες σχέσεις εκπαιδευτικών και μαθητών, (δ) συντελεί στη συμμετοχή της οικογένειας και της ευρύτερης κοινότητας, (ε) συντελεί στην κριτική θεώρηση του εαυτού, (στ) συντελεί στη δημιουργική θεώρηση, (ζ) βοηθάει στην ένταξη, και (η) ενισχύει την παγκόσμιας ιθαγένεια.

Πίνακας 5: Άμεσα και έμμεσα παιδαγωγικά οφέλη της ψηφιακής αφήγησης

Ο Robin (2008, σελ.224) επισημαίνει πως ίσως το μεγαλύτερο όφελος για μία τάξη είναι όταν οι μαθητές δημιουργούν τις δικές τους ψηφιακές ιστορίες, είτε μεμονωμένα είτε ως ομάδα. Μέσω των ψηφιακών ιστοριών οι μαθητές αποκτούν:

- Ψηφιακό γραμματισμό: την ικανότητα επικοινωνίας με μια κοινότητα για τη συζήτηση θεμάτων, τη συλλογή πληροφοριών και την αναζήτηση βοήθειας.
- Παγκόσμιο γραμματισμό: την ικανότητα να διαβάζουν, να ερμηνεύουν, να ανταποκρίνονται και να αντιλαμβάνονται μηνύματα από παγκόσμια οπτική γωνία.
- Τεχνολογικό γραμματισμό: την ικανότητα να χρησιμοποιούν υπολογιστές και άλλα τεχνολογικά μέσα έτσι ώστε να ενισχυθεί η δυνατότητα τους να μαθαίνουν, να παράγουν και να αποδίδουν.
- Οπτικό γραμματισμό: την ικανότητα να καταλαβαίνουν, να παράγουν και να επικοινωνούν μέσω της οπτικής εικόνας.
- Πληροφοριακό γραμματισμό: την ικανότητα εύρεσης, αξιολόγησης και σύνθεσης πληροφοριών.

Σε αυτή την υποενότητα παρουσιάστηκαν ορισμένα βασικά εκπαιδευτικά οφέλη της ψηφιακής αφήγησης και αναδείχθηκε ως ένα σημαντικό εργαλείο στη διάθεση των εκπαιδευτικών, καθώς αυξάνει τις προφορικές και βελτιώνει τις γραπτές ικανότητες λόγου των μαθητών, ενώ ταυτόχρονα αναπτύσσει και ενδυναμώνει ποικίλες δεξιότητες, όπως της κριτικής σκέψης, της ανάλυσης και σύνθεσης πληροφοριών.

ΠΜΜΣ «Επιστημες της Αγωγης - Εξ Αποστασεως Εκπαιδευση με την χρηση των ΠΜΜΣ

(e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

4.4.3 Στάδια δημιουργίας μιας ψηφιακής αφήγησης

Το Κέντρο Ψηφιακής Αφήγησης (C.D.S.) προσδιορίζει επτά παράγοντες, οι οποίοι μπορούν να λειτουργήσουν εποικοδομητικά ως προς το σχεδιασμό, την παραγωγή και την επιτυχία μιας ψηφιακής αφήγησης. Αυτά είναι (Robin, 2006, σελ. 2, Μπράτιτσης, 2021, σελ.54)

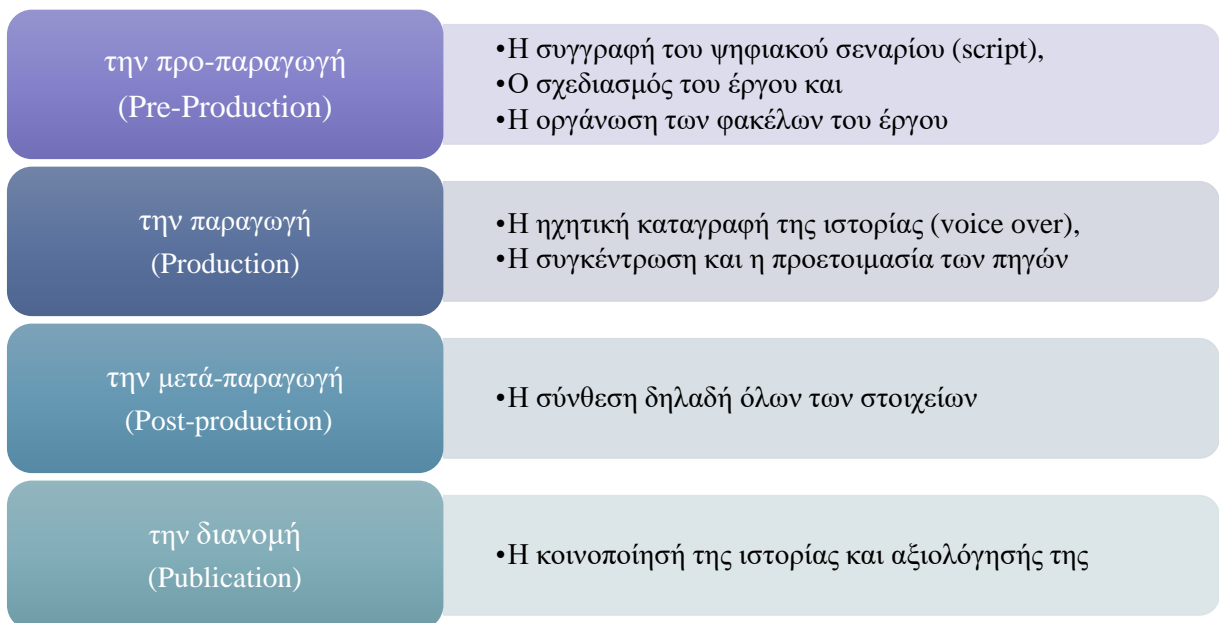
Τα επτά στάδια δημιουργίας της ψηφιακής αφήγησης	
<i>Οπτική γωνία</i>	Περιλαμβάνει την προσωπική στάση του δημιουργού επί του περιεχομένου της ιστορίας του, την οπτική του
<i>Δραματικό ερώτημα</i>	Αποτελεί μια ερώτηση που κεντρίζει το ενδιαφέρον του κοινού και θα απαντηθεί στο τέλος της ιστορίας.
<i>Συναισθηματικό περιεχόμενο</i>	Κάθε ιστορία πρέπει να καλύπτει όλο το συναισθηματικό φάσμα, έτσι ώστε να επιτευχθεί η συναισθηματική εμπλοκή του κοινού στο περιεχόμενο της ψηφιακής αφήγησης.
<i>Το δώρο της φωνής</i>	Προσαρμόζοντας τα χαρακτηριστικά της φωνής, όπως ο ρυθμός, ο τόνος, η χροιά και η ένταση, μπορεί να δώσει συναισθηματική έμφαση, να καθορίσει ή να τροποποιήσει τον ρυθμό εξέλιξης της ιστορίας, να δημιουργήσει μοτίβα.
<i>Η δύναμη της μουσικής</i>	Η μουσική μπορεί να καθηλώσει τον ακροατή, να διεγείρει τις αισθήσεις του και να του προκαλέσει αντανakλαστικές κινήσεις
<i>Οικονομία</i>	Κάθε ψηφιακή αφήγηση πρέπει να είναι σύντομη χρονικής διάρκειας για να μην κουράζεται ο θεατής.
<i>Ρυθμός</i>	Αφορά την αργή ή γρήγορη εξέλιξη των γεγονότων, ώστε να διατηρείται αμείωτο το ενδιαφέρον του κοινού.

Πίνακας 6: Τα επτά στάδια της Ψ.Α. από το CDS (Robin, 2006)

Με βάση τα επτά στάδια δημιουργίας μιας ψηφιακής αφήγησης που ανέπτυξε το CDS, ο ιστοτόπος του Πανεπιστημίου του Huston (στο <https://digitalstorytelling.coe.uh.edu/>) πρόσθεσε μερικά νέα στοιχεία για να γίνουν πιο εφαρμόσιμα στους τύπους ψηφιακών ιστοριών που δημιουργούνται από μαθητές.

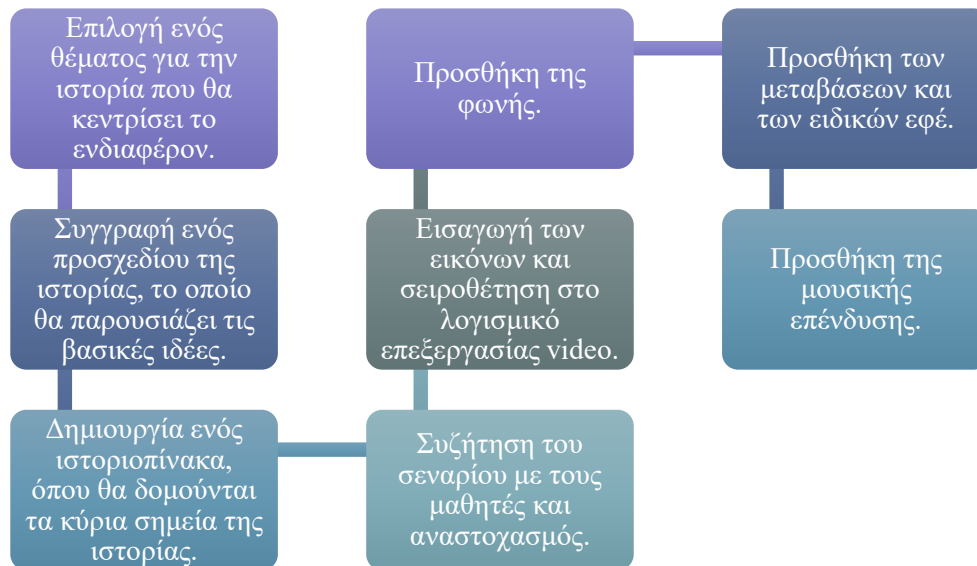
Τα τροποποιημένα στοιχεία είναι τα εξής: 1. ο γενικός σκοπός της ιστορίας, 2. η άποψη του αφηγητή, 3. μια δραματική ερώτηση ή ερωτήσεις, 4. η επιλογή του περιεχομένου, 5. η καθαρότητα φωνής, 6. ο βηματισμός της αφήγησης, 7. η χρήση ενός ήχου με νόημα, 8. ποιότητα των εικόνων, βίντεο και άλλων στοιχείων πολυμέσων, 9. οικονομία της ιστορίας – λεπτομέρεια και 10. καλή γραμματική και χρήση γλώσσας.

Ο Μειμάρης (2014, σελ. 178-179) αναφέρει ότι τα παραπάνω στοιχεία βρίσκονται σε άμεση σχέση με τα στάδια δημιουργίας της ψηφιακής αφήγησης τα οποία περιλαμβάνουν:

Σχήμα 3. Στάδια δημιουργίας Ψ.Α. (Μειμάρης, 2014, σελ. 178-179)

Οι Καπανιάρης & Παπαδημητρίου (2012, όπως αναφ. στο Καρατζαφέρη, 2021, σελ.12) διακρίνουν τα παρακάτω βήματα για τα στάδια δημιουργίας μιας ψηφιακής ιστορίας σε εκπαιδευτικό περιβάλλον:

Σχήμα 4. Στάδια δημιουργίας Ψ.Α. (Καπανιάρη & Παπαδημητρίου, 2012)

Από τα παραπάνω διαπιστώνουμε ότι οι διαφορετικές εκδοχές που προτείνονται παρουσιάζουν μικρές αποκλίσεις. Όμως, όποια βήματα και αν ακολουθηθούν για την δημιουργία μιας ψηφιακής ιστορίας, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στο σεβασμό των πνευματικών δικαιωμάτων τρίτων προσώπων. Ο Ohler (2013, όπως αναφ. στο Καρατζαφέρη, 2021, σελ.13) θεωρεί ότι τρεις είναι οι κανόνες που πρέπει να σεβόμαστε: η αναφορά (οι μαθητές, δηλαδή, πρέπει να παραπέμπουν στις πηγές τους), η εξασφάλιση ειδικής άδειας (σε περίπτωση δημοσίευσης) και η αποζημίωση (καταβολή αποζημίωσης για τη χρήση υλικού τρίτων).

4.4.4 Αξιοποίηση της Ψηφιακής Αφήγησης στη διδασκαλία λογοτεχνικών κειμένων

Τα τελευταία χρόνια η διδακτική της Λογοτεχνίας έχει συνδεθεί με την δημιουργικότητα την φαντασία και την καινοτομία. Η γέννηση νέων ιδεών είναι στενά συνδεδεμένη με τη δημιουργικότητα και αυτή με την τέχνη. Ως προς τη διδακτική της λογοτεχνίας, η δημιουργικότητα συνδέεται με τη δημιουργική γραφή. Με τον όρο δημιουργική γραφή δεν εννοούμε στενά τη δημιουργία μιας λογοτεχνικής ιστορίας, αλλά την ικανότητα να συγκεντρώνει και να δαμάζει κάνει δημιουργικές σκέψεις του και να τις μετατρέπει σε

ιστορίες. Μέσα από την αξιοποίηση της δημιουργικής γραφής ο μαθητής μπορεί να εφαρμόσει ένα επικοινωνιακό μοντέλο πρόσληψης της λογοτεχνίας (Ηλιοπούλου 2014).

Καθώς η δημιουργική γραφή συνδέεται άμεσα με την έννοια της δημιουργικότητας, είναι δύσκολο να υπάρξει ένας μοναδικός ορισμός, παρά μόνο γενικοί, περιγραφικοί και συνοπτικοί προσδιορισμοί του όρου (Καρακίτσιος 2012). Ωστόσο υπάρχουν πολλές διαφοροποιήσεις και αποκλίσεις όσο αφορά στο περιεχόμενό του. Δυο είναι οι κυρίαρχες απόψεις:

1) Η δημιουργική γραφή ταυτίζεται με τη συγγραφή λογοτεχνικών κειμένων, καθώς αποτελεί «τη δύναμη να δημιουργήσεις μια ευφάνταστη, λογοτεχνικά πρωτότυπη παραγωγή ή σύνθεση» (Ramet 2007, σελ.13).

2) Η γραφή είναι δημιουργική έτσι κι αλλιώς, άρα ο όρος «δημιουργική γραφή» είναι καταχρηστικός (Σουλιώτης 2012, σελ.19).

Παρ' όλα αυτά, με τον όρο «δημιουργική γραφή» αναφερόμαστε σε όλες εκείνες τις δραστηριότητες και τεχνικές που μετατρέπουν τη δημιουργική σκέψη σε γραφή με έναν πιο ελκυστικό τρόπο. Μέσα από αυτή τη διαδικασία ο μαθητής βιώνει τη γραφή, εξοικειώνεται με τον λόγο και ανακαλύπτει τις δυνατότητές του αλλά και το προσωπικό του ύφος (Κωτόπουλος, 2014: 801).

Σύμφωνα με τη Γκουτσιουκώστα, (2015), η δημιουργική γραφή, η μεταγραφή ενός λογοτεχνικού κειμένου και η αξιοποίηση των πολυμέσων για την ενεργητική εμπλοκή των μαθητών στην διαδικασία διδασκαλίας της λογοτεχνίας, μπορεί να επιτευχθεί με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης η οποία μπορεί να αποτελέσει ένα ισχυρό τεχνολογικό εργαλείο στα χέρια του εκπαιδευτικού. Διότι οι μαθητές μέσα από τις ψηφιακές αφηγήσεις για το μάθημα της λογοτεχνίας μπορούν να:

- ✓ επεξεργάζονται τα κείμενα,
- ✓ παράγουν αυθόρμητο προσωπικό λόγο,
- ✓ καλλιεργούν παραδοσιακούς γραμματισμούς (γραφή και ανάγνωση), αλλά και άλλους γραμματισμούς πολυγραμματισμούς (οπτικούς, πληροφοριακούς, ψηφιακούς κ.α.)

Η Γκουτσιουκώστα (2015, σελ. 5) αναφέρει ότι είναι πολλαπλές οι χρήσεις της ψηφιακής αφήγησης. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο από τον εκπαιδευτικό, όσο και από τους μαθητές. Ο εκπαιδευτικός, για παράδειγμα, θα μπορούσε να κατασκευάσει ψηφιακές ιστορίες για την παραστατικότερη μετάδοση του γνωστικού περιεχομένου. Οι μαθητές, από την άλλη, θα μπορούσαν να κατασκευάσουν ψηφιακές ιστορίες ως αντί για τις συνηθισμένες γραπτές εργασίες. Με τον τρόπο αυτό θα ήταν δυνατόν να ενεργοποιηθούν ακόμη και οι μαθητές που δεν «αγαπούν» ιδιαίτερα το γράψιμο.

Η αφήγηση ιστοριών είναι ο πυρήνας του μαθήματος της λογοτεχνίας. Και τούτο όχι μόνο διότι τα ίδια τα λογοτεχνικά κείμενα λένε ιστορίες αλλά και το αντίστροφο, οι μαθητές μπορούν και πρέπει να τους δίνονται τα εργαλεία να λένε ιστορίες, ενώ και η ίδια η σχέση τους με ένα βιβλίο, η ανταπόκρισή τους σ' αυτό μπορεί να πάρει τη μορφή μιας ιστορίας. Όταν καλούνται να πουν μια ιστορία, οι μαθητές χρειάζεται να ανακαλέσουν αυτά που γνωρίζουν, να επανεξετάσουν ή να αμφισβητήσουν τις πεποιθήσεις τους και, μέσα από μια κυκλική διαδικασία δημιουργίας και «θέασης» της ψηφιακής ιστορίας καταγράφουν και συνειδητοποιούν τη δική τους προσωπική εξέλιξη (Matthews – DeNatale, 2008, σελ. 2).

Οι μαθητικές ψηφιακές ιστορίες θα μπορούσαν να είναι διαφόρων ειδών, προσαρμοσμένες στα ενδιαφέροντα των μαθητών και τις ανάγκες του εκάστοτε γνωστικού αντικείμενου. Παρακάτω παρουσιάζονται κάποιες πιθανές κατηγορίες ψηφιακών αφηγήσεων (Γκουτσιουκώστα, 2015, σελ. 6):

- Πληροφοριακού τύπου ψηφιακές ιστορίες, ολιγόλεπτα ντοκιμαντέρ, δηλαδή, πάνω σε ένα θέμα, σχετικό με το curriculum, το οποίο επιλέγουν οι μαθητές να ερευνήσουν και πάνω στο οποίο οφείλουν να τοποθετηθούν(π.χ. μια ψηφιακή ιστορία για τη θέση των φύλων σε παλαιότερες εποχές ή σήμερα).
- Ψηφιακές αφηγήσεις, όπου οι μαθητές εκφράζουν τις αναγνωστικές τους ανταποκρίσεις. (π.χ. μια ψηφιακή βιβλιοκριτική)
- Ψηφιακές ιστορίες, οι οποίες έχουν ως αφορμή και εστίαση στην επεξεργασία των επιμέρους στοιχείων ενός λογοτεχνικού κειμένου : των χαρακτήρων, του τόπου, του χρόνου, της πλοκής και της αφήγησης.
- Μυθοπλαστικές ψηφιακές αφηγήσεις, δηλαδή πρωτότυπες μυθοπλασίες των μαθητών με αφετηρία τα λογοτεχνικά κείμενα που διάβασαν.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

- Βιωματικές ψηφιακές ιστορίες, όπου οι μαθητές θα μπορούσαν να καταγράψουν τα προσωπικά τους βιώματα σε σχέση με τα λογοτεχνικά κείμενα που επεξεργάστηκαν.

Επομένως το μάθημα της λογοτεχνίας μέσω των ψηφιακών αφηγήσεων έχει ως στόχο την ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας στη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα. Μέσω της λογοτεχνίας οι μαθητές εντάσσονται στο σύγχρονο πολιτισμό, γνωρίζουν τα προβλήματα της εποχής τους, εξασκούνται στα τεχνολογικά μέσα και τους κώδικες επικοινωνίας τους, αλλά κυρίως μπορούν να δουν τον σύγχρονο πολιτισμό με κριτικό μάτι και δημιουργική διάθεση. Συνεπώς από παθητικοί χρήστες μετατρέπονται σε δημιουργικοί παραγωγοί πολιτισμού (Αποστολίδου 2012).

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

B' ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 5^ο Σχεδιασμός και εφαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού στη διδασκαλία λογοτεχνικού κειμένου: «Η Αλφαβήτα δίχως ρο».

5.1 Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται αναφορά στον σχεδιασμό και την εφαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού (ΕΥ). Σκοπός του κεφαλαίου είναι να προσδιορίσει το εκπαιδευτικό πρόβλημα που οδήγησε στη δημιουργία του ΕΥ, να παρουσιάσει το διδακτικό πλαίσιο και τους διδακτικούς στόχους του ΕΥ, να παρουσιάσει τις βασικές αρχές σχεδιασμού στις οποίες στηρίχτηκε η δημιουργία του ΕΥ, να αναδείξει το παιδαγωγικό πλαίσιο στο οποίο στηρίχθηκε το ΕΥ, τα τεχνολογικά μέσα που επιλέχθηκαν αλλά και το τελικό αποτέλεσμα που προέκυψε και πως αυτό εφαρμόστηκε.

5.2 Προσδιορισμός του προβλήματος

Στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, όπως ήδη έχουμε αναφέρει, η Λογοτεχνία, ακόμη και σήμερα, δεν έχει τη θέση που της αξίζει. Μπορεί να αποτελεί ένα αυτόνομο γνωστικό αντικείμενο παρόλα αυτά διδάσκεται περιστασιακά και πολλές φορές τα κείμενα που προβλέπονται στο τέλος κάθε διδακτικής ενότητας και σχετίζονται με τη θεματολογία της, δε διδάσκονται σχεδόν ποτέ, εξαιτίας της έλλειψης χρόνου, είτε άλλων προτεραιοτήτων που θέτει ο εκπαιδευτικός είτε των αναγκών της εκάστοτε τάξης.

Ειδικότερα, η διδασκαλία των λογοτεχνικών κειμένων είναι σχεδόν ανύπαρκτη στις πρώτες τάξεις του δημοτικού (Α' και Β' Δημοτικού), διότι συνήθως δίνεται βάρος στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσα. Τα παιδιά περιορίζονται στην εκμάθηση γραμματικών και ορθογραφικών κανόνων και δεν έρχονται σε επαφή με το λογοτεχνικό κείμενο, το οποίο βοηθάει στην ανάπτυξη επικοινωνιακών δυνατοτήτων, κριτικής σκέψης, δημιουργικότητας και συμμετοχής, καλλιεργεί τη συναισθηματική νοημοσύνη και βελτιώνει το αισθητικό κριτήριο, ενώ παράλληλα συμβάλλει στην υιοθέτηση αναγνωστικών συνηθειών και στην καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Για το λόγο αυτό επιδιώχθηκε η δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία ενός λογοτεχνικού κειμένου, συγκεκριμένα για το λογοτεχνικό κείμενο «**Η Αλφαβήτα δίχως ρο**», με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης και διαδραστικού πολυμορφικού ψηφιακού υλικού για την επεξεργασία του κειμένου, το οποίο βασίζεται στο Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Σπουδών και το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών για το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας και συγκεκριμένα για τη Λογοτεχνία.

5.3 Διδακτικό πλαίσιο

Το εκπαιδευτικό ψηφιακό υλικό «Η Αλφαβήτα δίχως ρο» εντάσσεται στην 3^η θεματική ενότητα με τίτλο «Κοινωνική Ζωή» του Ανθολόγιου Λογοτεχνικών Κειμένων «Το Δελφίνι» για την Α' & Β' Δημοτικού.

Για μία βασική πλοήγηση στο ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό προτείνεται ο χρόνος των 2 διδακτικών ωρών (μία διδακτική ώρα ανά διδακτική ενότητα), σε περίπτωση που χρησιμοποιηθεί ως συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό ή περίπου 2 ώρες αν χρησιμοποιηθεί ως εξ αποστάσεως εκπαιδευτικό υλικό.

Το ψηφιακό υλικό απευθύνεται κυρίως στους μαθητές της Α' και Β' τάξης. Οι μαθητές μπορούν να το επεξεργαστούν είτε ατομικά είτε σε μικρές ομάδες, ώστε να έχουν καλύτερη πρόσβαση στην οθόνη, υπό την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού. Ακόμη, μπορεί να χρησιμοποιηθεί στο πλαίσιο των εργαστηρίων δεξιοτήτων στο τομέα του αλληλοσεβασμού και της διαφορετικότητας του προγράμματος «Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ - Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη». Επιπλέον η πλοήγηση στο ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό μπορεί να πραγματοποιηθεί σε μη εκπαιδευτικό περιβάλλον και χωρίς τη βοήθεια εκπαιδευτικού, καθώς το υλικό είναι σχεδιασμένο με τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

5.4 Διδακτικοί Στόχοι

Η διατύπωση των επιμέρους διδακτικών στόχων του εκπαιδευτικού υλικού, βασίστηκε στην ταξινόμια του Bloom (1956). Σε επίπεδο γνώσεων οι μαθητές θα πρέπει να αναγνωρίζουν το είδος του λογοτεχνικού κειμένου. Μέσω των δεξιοτήτων κατανόησης οι μαθητές να είναι ικανοί να ερμηνεύουν λέξεις που τους ήταν αρχικά άγνωστες και να γνωρίζουν τους γλωσσοδέτες. Επίσης αναπτύσσεται η δεξιότητα της ανάλυσης καθώς αναλύουν τις σχέσεις των ηρώων και τη ροή των γεγονότων. Συγχρόνως, οι μαθητές θα είναι ικανοί με τη ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

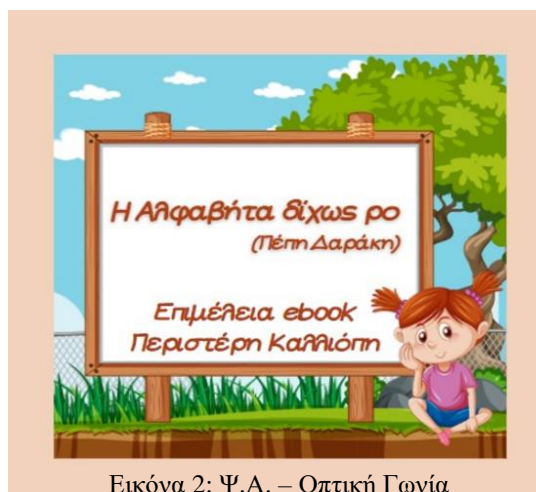
δεξιότητα της σύνθεσης να καταλήγουν σε γενικεύσεις μέσω συσχετίσεων. Σε επίπεδο στάσεων και συγκεκριμένα στον συναισθηματικό τομέα, οι μαθητές είναι σκόπιμο να παρουσιάζουν τα συναισθήματα της ηρωίδας μας αλλά και να είναι ικανοί να τα οργανώνουν σε θετικά και αρνητικά. Επιπλέον, είναι πολύ σημαντικό, οι μαθητές να διερωτηθούν, ποια συναισθήματα θα ένιωθαν, αν ίδιοι βρισκόταν στη θέση της μικρής πρωταγωνίστριας. Τέλος, στα πλαίσια της αξιολόγησης καλούνται να ελέγχουν με ποικίλες διαδραστικές δραστηριότητες την επίτευξη των παραπάνω στόχων.

5.5 Εκπαιδευτικό υλικό και Ψηφιακή Αφήγηση

Το παρόν Ε.Υ. έχει σχεδιαστεί με βάση τις αρχές της ΕξΑΕ και έχει γίνει χρήση της ψηφιακής αφήγησης μέσω της οποίας επιχειρείται η υποστήριξη της διδασκαλίας του κειμένου «Η Αλφαβήτα δίχως ρο» στους μαθητές των μικρών τάξεων του Δημοτικού.

Για τη δημιουργία του Ε.Υ. μας, βασιστήκαμε στα επτά στάδια της ψηφιακής αφήγησης (οπ. αναφ. Robin, 2006, σελ. 2, Μπράτιτσης, 2021, σελ.54).

- **Οπτική γωνία:** περιλαμβάνει την προσωπική στάση του δημιουργού επί του περιεχομένου της ιστορίας του, την οπτική του. Το ΕΥ μας είχε ως κύριο αφηγητή, τη μικρή Κατερίνα, η οποία ήταν και η κεντρική ηρωίδα της ιστορίας μας. Άρα είναι φιλική και αγαπητή στα παιδιά.

Εικόνα 2: Ψ.Α. – Οπτική Γωνία

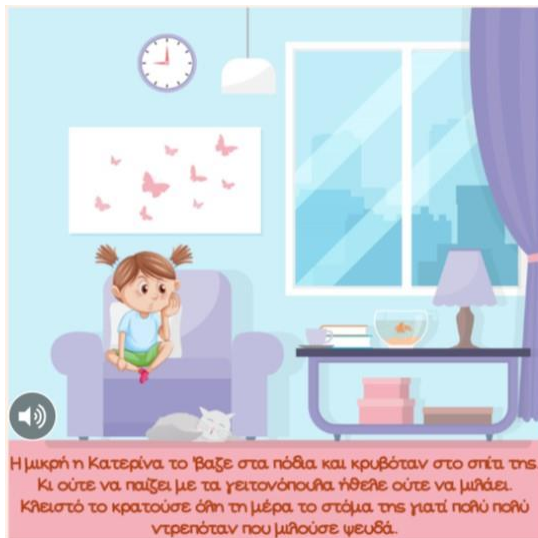
- **Δραματικό ερώτημα:** η αρχική ερώτηση που κεντρίζει το ενδιαφέρον του μαθητή και θα απαντηθεί στο τέλος της ιστορίας.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Εικόνα 3: Ψ.Α – Δραματικό Ερώτημα

- **Συναισθηματικό περιεχόμενο:** η ιστορία μας καλύπτει όλο το συναισθηματικό φάσμα, έτσι ώστε να επιτευχθεί η συναισθηματική εμπλοκή του κοινού στο περιεχόμενο της ψηφιακής αφήγησης. Στο Ε.Υ. μας υπάρχει εναλλαγή συναισθημάτων της μικρής Κατερίνας, η οποία άλλοτε εμφανίζεται στεναχωρημένη κι άλλοτε χαρούμενη.

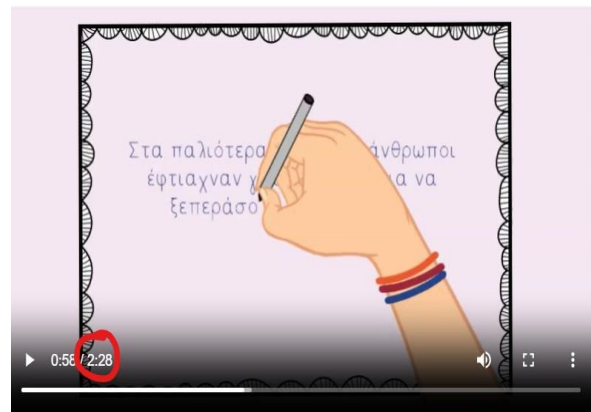

Εικόνα 4 & 5: Ψ.Α. – Συναισθηματικό περιεχόμενο

- **Το δώρο της φωνής:** προσαρμόζοντας τα χαρακτηριστικά της φωνής, όπως ο ρυθμός, ο τόνος, η χροιά και η ένταση, μπορεί να δώσει συναισθηματική έμφαση, να καθορίσει ή να τροποποιήσει τον ρυθμό εξέλιξης της ιστορίας, να δημιουργήσει μοτίβα.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

- **Η δύναμη της μουσικής:** η μουσική μπορεί να καθηλώσει τον ακροατή, να διεγείρει τις αισθήσεις του και να του προκαλέσει αντανακλαστικές κινήσεις. Οι Ψ.Α μας είναι εμπλουτισμένες με ήχο και μουσική.
- **Οικονομία:** κάθε ψηφιακή αφήγηση πρέπει να είναι σύντομης χρονικής διάρκειας για να μην κουράζεται ο θεατής. Οι Ψ.Α που είναι ενσωματωμένες στο Ε.Υ δεν ξεπερνούν τα 2 λεπτά. Εξαιρεση αποτελεί η Ψ.Α. που αφορά τους γλωσσοδέτες, καθώς έχει διάρκεια 2,5 λεπτά.

Εικόνα 6 & 7: Ψ.Α – Οικονομία

- **Ρυθμός:** αφορά την αργή ή την γρήγορη εξέλιξη των γεγονότων, ώστε να διατηρείται αμείωτο το ενδιαφέρον του κοινού. Και αυτόν τον κανόνα τον λάβαμε υπόψιν μας στη δημιουργία των Ψ.Α.

5.6 Βασικές αρχές σχεδιασμού εκπαιδευτικού υλικού

Ο σχεδιασμός συμπληρωματικού ψηφιακού εξ αποστάσεως εκπαιδευτικού υλικού είναι μια επίπονη διαδικασία που οφείλει να στηρίζεται στις θεωρίες μάθησης, με κύριο άξονα τη θέση ότι «αφορά οτιδήποτε πραγματοποιείται προκειμένου να διευκολύνει τη μάθηση» (Holmberg, 1995· Winn, 1997· Reigeluth, 1997· Λιοναράκης, 2001, οπ. αναφ. στο Μανούσου, 2008).

Ο σχεδιασμός του συμπληρωματικού εξ αποστάσεως εκπαιδευτικού υλικού για το λογοτεχνικό κείμενο «Η Αλφαβήτα δίχως ρο» βασίστηκε σε τέσσερις βασικούς άξονες, οι οποίοι αναφέρονται και αναλύονται παρακάτω:

«Περισσότερη Καλλιότητα», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

- στα χαρακτηριστικά που διέπουν το εκπαιδευτικό υλικό για εξ αποστάσεως εκπαίδευση,
- στα χαρακτηριστικά που διέπουν το εκπαιδευτικό υλικό για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση,
- στα χαρακτηριστικά που διέπουν το εκπαιδευτικό υλικό για τη Νεοελληνική Λογοτεχνία και
- στα χαρακτηριστικά που διέπουν το ψηφιακό εκπαιδευτικό λογισμικό.

Παρακάτω παρουσιάζεται μια σχηματική απεικόνιση των τεσσάρων αυτών αξόνων:

Σχήμα 5: Απεικόνιση αξόνων δημιουργίας εκπαιδευτικού υλικού (ΕΥ)

5.6.1 Χαρακτηριστικά Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ)

Το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό υλικό σχεδιάστηκε βασισμένο στις βασικές αρχές της ΕξΑΕ όπως αυτές παρουσιάζονται από τους Σπανακά & Λιοναράκη (2017). Επίσης στηρίχτηκε στις αρχές σχεδιασμού διαδραστικού - πολυμορφικού εκπαιδευτικού υλικού (Σπαντιδάκης & Αναστασιάδης, 2007) αλλά και την τυπολογία των West & Λιοναράκη (2001). Όλα τα παραπάνω αναλύονται στο κεφάλαιο 3.2 της παρούσας εργασίας.

5.6.2 Χαρακτηριστικά Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

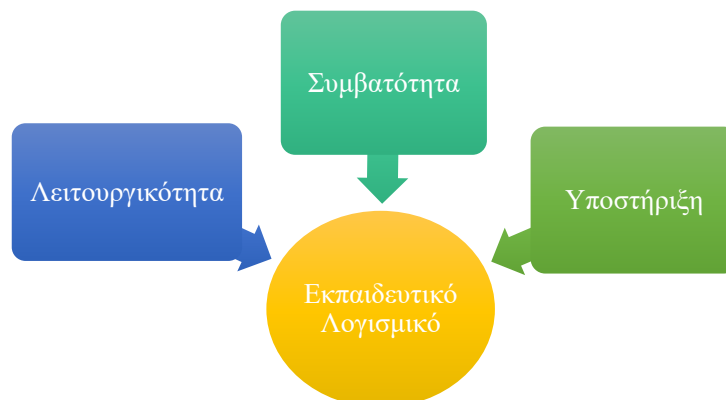
Ένας σημαντικός παράγοντας που πρέπει να ληφθεί υπόψιν στο σχεδιασμό συμπληρωματικού εξ αποστάσεως εκπαιδευτικού υλικού που απευθύνεται σε μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι οι προδιαγραφές που τίθενται μέσα από το Διαθεματικό Ενιαίο Πλάσιο Προγραμμάτων Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.) και το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών (Α.Π.Σ.) για την Υποχρεωτική Εκπαίδευση. Οι βασικές αρχές των Δ.Ε.Π.Π.Σ. και Α.Π.Σ. που επηρέασαν τη δημιουργία του εκπαιδευτικού υλικού για το λογοτεχνικό κείμενο «Η Αλφαβήτα δίχως ρο» είναι η καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας μέσω της αφήγησης, η ανακαλυπτική μάθηση και η καλλιέργεια δεξιοτήτων.

5.6.3 Χαρακτηριστικά Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Στο παρόν Πρόγραμμα Σπουδών προβλέπεται η διακριτή ενασχόληση με την ανάγνωση ολόκληρων βιβλίων (π.χ. λογοτεχνικών, βιβλίων γνώσεων, κόμικ), στο πλαίσιο του γλωσσικού μαθήματος ώστε οι μαθητές να αποκτήσουν φιλιαναγνωστική στάση, να ανακαλύψουν τα ενδιαφέροντά τους, αλλά, πρωτίστως, να απολαμβάνουν, να ψυχαγωγούνται και να ικανοποιούνται αισθητικά. Αναλυτικότερα όλα τα παραπάνω αναλύονται στο 4^ο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας.

5.6.4 Χαρακτηριστικά ψηφιακού λογισμικού

Το συγκεκριμένο ψηφιακό συμπληρωματικό εξ αποστάσεως εκπαιδευτικό υλικό είναι ουσιαστικά ένα εκπαιδευτικό λογισμικό, το οποίο πρόκειται να χρησιμοποιηθεί από χρήστες με διαφορετικού επιπέδου γνώσεις και εμπειρίες, όπως στη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών. Παρακάτω παρατίθεται σχηματική απεικόνιση της τεχνικής αρτιότητας του εκπαιδευτικού υλικού:

Σχήμα 6: Τεχνική αρτιότητα εκπαιδευτικού λογισμικού

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Επομένως, κατά τη διάρκεια του σχεδιασμού του εκπαιδευτικού λογισμικού χρειάζεται να δοθεί βαρύτητα στις τεχνικές προδιαγραφές που ταξινομούνται σε τρεις κατηγορίες: στη λειτουργικότητα, την υποστήριξη και τη συμβατότητα αυτού. Με τον όρο λειτουργικότητα αναφερόμαστε στην καταλληλότητα από χρηστικής άποψης, στην αξιοπιστία, την αποδοτικότητα, την ευχρηστία και την ασφάλεια. Η υποστήριξη λογισμικού περιλαμβάνει ένα σύνολο τεχνικών θεμάτων όπως τεχνικές προδιαγραφές στη χρήση γραφικών, ήχου, πολυμέσων, ασφάλεια στη μετάδοση κ.α. Τέλος με τον όρο συμβατότητα γίνεται αναφορά στις δυνατότητες εγκατάστασης, επικοινωνίας με άλλες εφαρμογές, δυνατότητες πρόσβασης στο διαδίκτυο κ.α. (Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2003, σελ. 9-10)

5.7 Τα τεχνολογικά μέσα

Στη συνέχεια περιγράφονται τα τεχνολογικά μέσα που επιλέχθηκαν και χρησιμοποιήθηκαν για τη δημιουργία του εκπαιδευτικού λογισμικού της παρούσας διπλωματικής εργασίας.

5.7.1 Το λογισμικό Book Creator

Το λογισμικό Book Creator είναι ένα εξαιρετικό εργαλείο ψηφιακής αφήγησης, καθώς επιτρέπει τη δημιουργία βιβλίων με ήχο για μαθητές μικρότερης ηλικίας ή με ειδικές μαθησιακές ανάγκες. Με την εισαγωγή των πολυμέσων (εικόνα, βίντεο, ηχογράφηση) καλλιεργεί την κριτική ικανότητα, τη δημιουργικότητα και τη φαντασία των μαθητών.

5.7.2 Το λογισμικό DOODLY

Το [DOODLY](#) είναι ένα λογισμικό που επιτρέπει τη δημιουργία ρεαλιστικού βίντεο με κινούμενα σχέδια σε εικονικό ψηφιακό πίνακα, είτε κιμαλίας είτε γυάλινο.

5.7.3 Το Plotagon Studio

Το [Plotagon Studio](#) αποτελεί ένα εργαλείο αφήγησης που επιτρέπει τη δημιουργία τρισδιάστατων κινούμενων σχεδίων. Βασικό πλεονέκτημα είναι η δυνατότητα δημιουργίας πρωταγωνιστή – ήρωα. Επίσης διαθέτει μεγάλη ποικιλία σκηνών από τις οποίες μπορεί ο καθένας να επιλέξει εκείνη που θεωρεί καταλληλότερη. Τέλος παρέχει τη δυνατότητα ενσωμάτωσης υπότιτλων και ήχου, στοιχεία καθοριστικά για βίντεο που απευθύνονται σε μικρές ηλικίες.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

5.7.4 Το Padlet

Αξιοποιήθηκε, επίσης ο ηλεκτρονικός πίνακας ανακοινώσεων [Padlet](#), στον οποίο οι μαθητές μπορούν να εκφράσουν τις απόψεις τους για το θέμα που τους απασχολεί κάθε φορά αλλά και να αλληλεπιδράσουν μεταξύ τους.

5.7.5 Το Wordwall

Το [Wordwall](#) είναι μια διαδικτυακή πλατφόρμα, στην οποία δημιουργήθηκαν διαδραστικές ασκήσεις με άμεση ανατροφοδότηση, που συμπεριλήφθηκαν στη δημιουργία του Ε.Υ.

5.7.6 Το εργαλείο H5P

Το εκπαιδευτικό υλικό του συμπληρωματικού Εξ Αποστάσεως προγράμματος με τίτλο «Η Αλφαβήτα δίχως ρο», δημιουργήθηκε ψηφιακή διαδικτυακή πλατφόρμα H5P. Το υλικό που παράγεται από το H5P χρησιμοποιεί τις νέες τεχνολογίες.

Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα χρησιμοποιήθηκαν οι εξής δραστηριότητες:

- ✓ Course Presentation (Διαδραστική Παρουσίαση): Με την λειτουργία «Course Presentation» σχεδιάστηκαν οι διαφάνειες σε όλα τα μαθήματα του προγράμματος όπου αποτελούν το βασικό υλικό. Οι διαφάνειες περιλαμβάνουν κείμενο, εικόνες, μουσική, βίντεο, ήχο, υπερσυνδέσεις και δραστηριότητες αξιολόγησης με άμεση ανατροφοδότηση.
- ✓ Accordion (Αναδιπλούμενο μενού): Χρησιμοποιήθηκε για να παρουσιαστούν ο σκοπός, τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα και οι λέξεις κλειδιά της κάθε ενότητας.
- ✓ Drag text (Σύρε τις λέξεις): Χρησιμοποιήθηκε στις δραστηριότητες.
- ✓ Drag and Drop (Σύρε κι άφησε): Χρησιμοποιήθηκε στις δραστηριότητες
- ✓ Single Choice Set (Μοναδική επιλογή): Χρησιμοποιήθηκε στις δραστηριότητες.
- ✓ True/False Question (Σωστό/Λάθος): Χρησιμοποιήθηκε στις δραστηριότητες.
- ✓ Multiple Choice (Πολλαπλή επιλογή): Χρησιμοποιήθηκε στις δραστηριότητες σε ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών.
- ✓ Exportable Text Area (Ανάπτυξη): Χρησιμοποιήθηκε στις δραστηριότητες για να εκφράσουν την άποψή τους.
- ✓ Summary (Περίληψη): Χρησιμοποιήθηκε στις δραστηριότητες

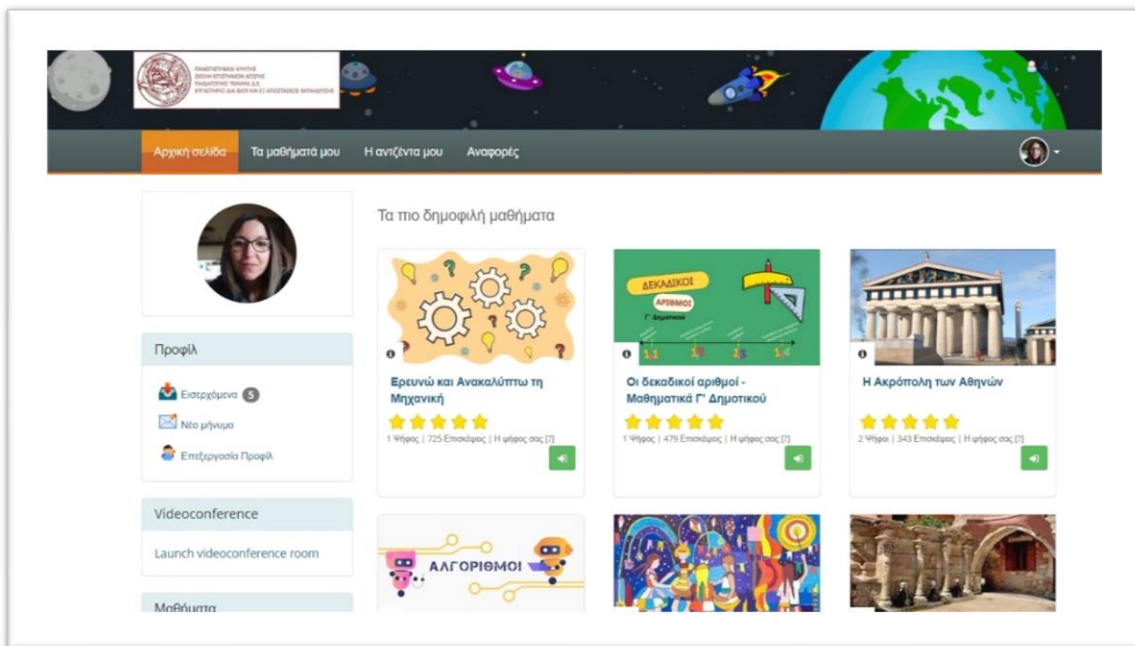
«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

5.7.7 Το λογισμικό WordPress

Το Λογισμικό WordPress είναι ένα λογισμικό ανοιχτού κώδικα το οποίο δίνει τη δυνατότητα στον χρήστη να επεξεργαστεί κείμενο, εικόνα και βίντεο. Σε αυτό το Σύστημα Διαχείρισης δημιουργήθηκε το εκπαιδευτικό υλικό με το εργαλείο H5P. Στο τέλος οι κώδικες των δύο διδακτικών ενοτήτων ενσωματώθηκαν στην πλατφόρμα Chamilo.5.7.6 Πλατφόρμα Chamilo Το εξ αποστάσεως συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό για το λογοτεχνικό κείμενο «Η Αλφαβήτα δίχως ρο» υποστηρίζεται από την διαδικτυακή πλατφόρμα Chamilo, η οποία είναι ελεύθερα διαθέσιμη, με προϋπόθεση την εγγραφή του χρήστη, με φιλικό γραφικό περιβάλλον. Επίσης δίνει τη δυνατότητα στον εκπαιδευτή να παρακολουθεί την πρόοδο των μαθητών, να επικοινωνεί μαζί τους και να τους παρέχει ανατροφοδότηση.

5.7.8 Πλατφόρμα Chamilo

Το εξ αποστάσεως συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό για το λογοτεχνικό κείμενο «Η Αλφαβήτα δίχως ρο» υποστηρίζεται από την διαδικτυακή πλατφόρμα Chamilo, η οποία είναι ελεύθερα διαθέσιμη, με προϋπόθεση την εγγραφή του χρήστη, με φιλικό γραφικό περιβάλλον. Επίσης δίνει τη δυνατότητα στον εκπαιδευτή να παρακολουθεί την πρόοδο των μαθητών, να επικοινωνεί μαζί τους και να τους παρέχει ανατροφοδότηση.

Εικόνα 8: Όψη πλατφόρμας Chamilo

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Η ηλεκτρονική διεύθυνση στην οποία βρίσκεται το Ε.Υ. που σχεδιάστηκε στο πλαίσιο της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι

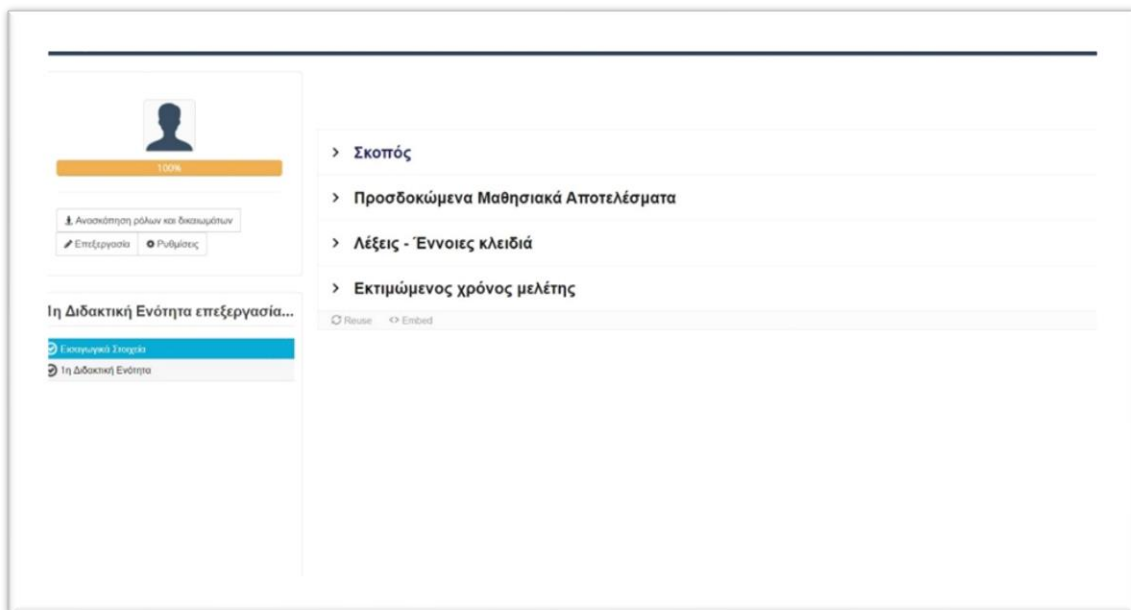
http://chamilo.datacenter.uoc.gr/metchamilo/courses/AN8OLOGIOHALFABHTADIXWSRO/index.php?id_session=0

5.8 Δομή εκπαιδευτικού υλικού

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό με τίτλο «Η Αλφαβήτα δίχως ρο» χωρίζεται σε δύο διδακτικές ενότητες:

1. «Η Αλφαβήτα δίχως ρο», Ψηφιακή αφήγηση, επεξεργασία και κατανόηση κειμένου
2. Δραστηριότητες για τα Συναισθήματα

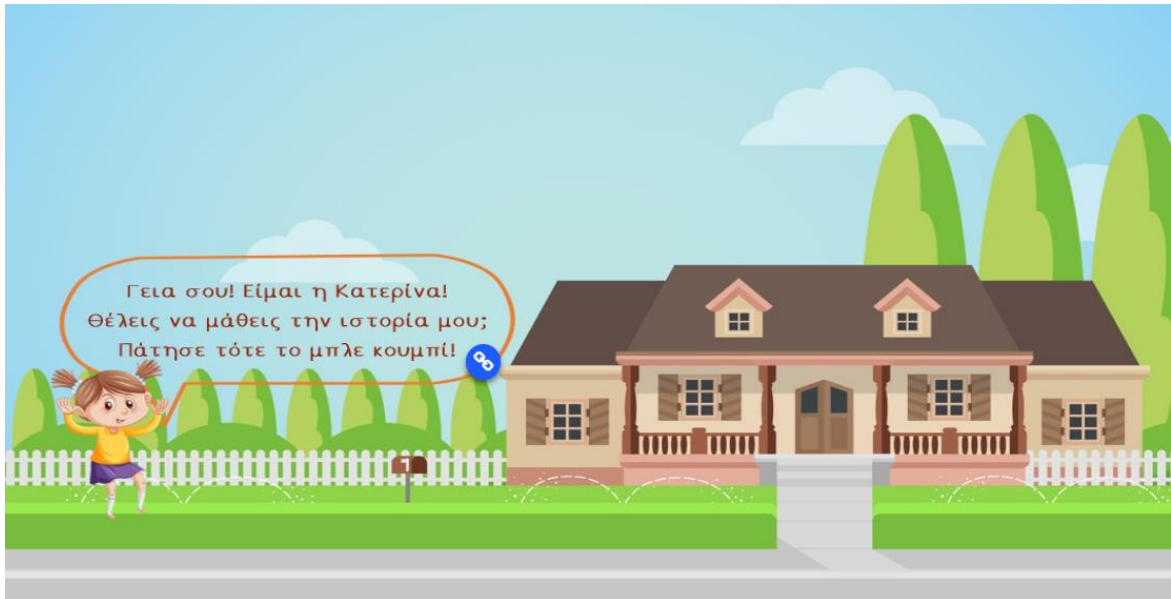
Κάθε διδακτική ενότητα περιλαμβάνει σκοπό, προσδοκώμενα αποτελέσματα, έννοιες κλειδιά και το διαδραστικό ψηφιακό πολυμεσικό υλικό.

Εικόνα 9: Αποψη πλατφόρμας Chamilo

Κατά την πλοήγησή του στο υλικό, ο μαθητής έχει μία βοηθό, τη μικρή Κατερίνα, η οποία είναι και η πρωταγωνίστρια του παραμυθιού. Ταυτόχρονα, όμως, βοηθά και τους μικρούς μαθητές στην ομαλότερη πλοήγηση του εκπαιδευτικού υλικού.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

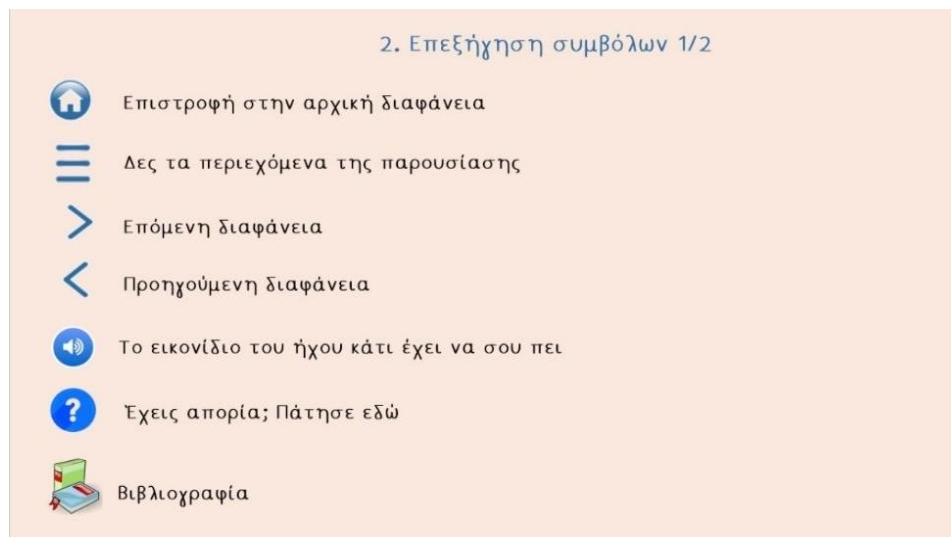
Εικόνα 10: Η βοηθός πλοήγησης του ΕΥ

Το εκπαιδευτικό υλικό συνοδεύεται από ένα βίντεο για χρήσιμες συμβουλές πλοήγησης και ένα εισαγωγικό βίντεο-αφόρμηση για την έναρξη των δραστηριοτήτων. Παράλληλα στην αρχή κάθε διδακτικής ενότητας υπάρχει η επεξήγηση των συμβόλων και τα περιεχόμενα.

Εικόνα 11: Βίντεο «Χρήσιμες συμβουλές μελέτης»

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Εικόνα 12: Επεξήγηση συμβόλων

Εικόνα 13: Περιεχόμενα

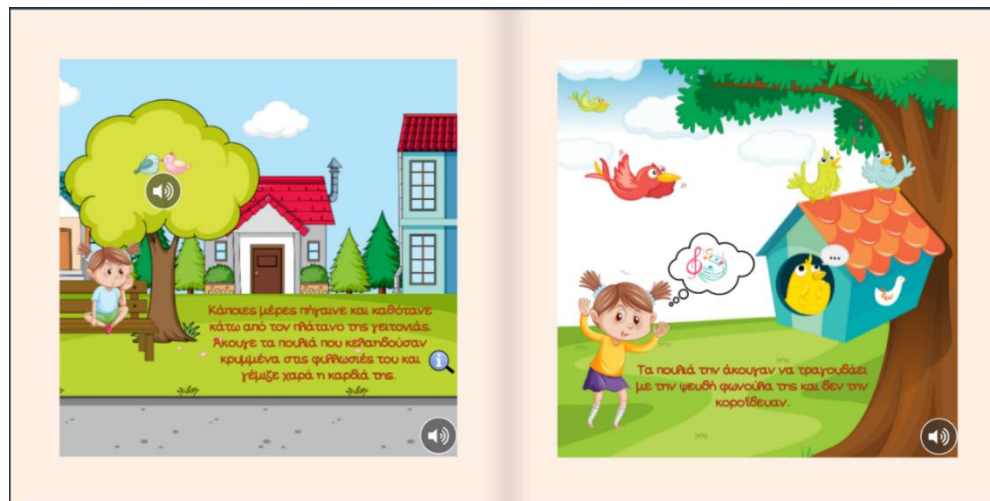
Το εκπαιδευτικό υλικό είναι βασισμένο στην πολυμεσική αρχή (οι πληροφορίες με κείμενο και εικόνα), στην αρχή του πλεονασμού (δεν επιβαρύνει γνωστικά το μαθητή παρέχοντας ταυτόχρονα κείμενο και αφήγηση), στην αρχή της συνοχής όπου το περιβάλλον δομείται μόνο με απαραίτητες πληροφορίες (Σπαντιδάκης & Αναστασιάδης, 2007).

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Εικόνα 14: Πολυμεσική αρχή, αρχή πλεονασμού, αρχή κατάτμησης, αρχή συνοχής

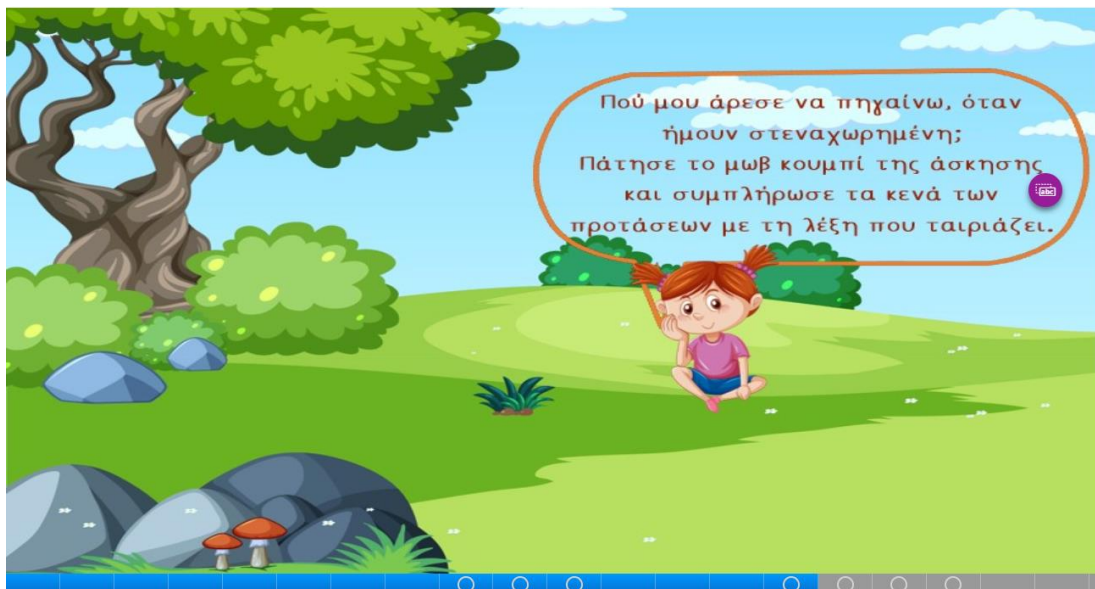
Στην 1^η διδακτική ενότητα εμπεριέχεται το κείμενο μας, σε μορφή ψηφιακού βιβλίου, εμπλουτισμένο με εικόνα και ήχο, το οποίο δημιουργήθηκε στο Book Creator, με αποτέλεσμα να γίνεται πιο ελκυστικό. Αφού ολοκληρώσουν την ανάγνωση τους, οι μαθητές καλούνται να εκτελέσουν τις δραστηριότητες.

Εικόνα 15: Ψηφιακή αφήγηση «Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Οι δραστηριότητες είναι σε απόλυτη συνάφεια με τους διδακτικούς στόχους που αναφέρονται στην αρχή κάθε διδακτικής ενότητας. Πρόκειται για ποικιλία ασκήσεων και δραστηριοτήτων για συνεχή ανατροφοδότηση και διερεύνηση, που εμπυχνώνουν, ενθαρρύνουν, διευκολύνουν και υποστηρίζουν την αυτοαξιολόγηση (Holmberg, 1995, σπ.

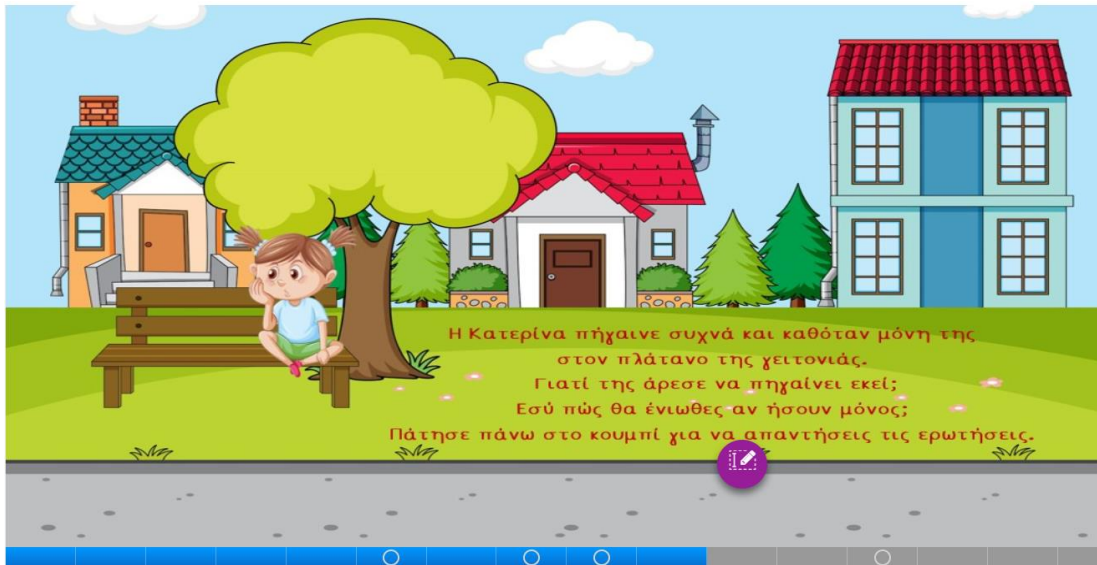
αναφ. στο Καραγιάννη & Αναστασιάδη, 2009). Οι δραστηριότητες ανοιχτού τύπου συμβάλλουν στην ανάπτυξη της μεταγνωστικής ικανότητας των μαθητών. Ένα ακόμη σημαντικό στοιχείο του ΕΥ είναι η παροχή πολλαπλής ανατροφοδότησης με ποικίλους τρόπους, ώστε ο μαθητής μέσω της διάδρασης και της βιωματικής εμπειρίας να φτάσει στην οικοδόμηση της γνώσης, εκμεταλλευόμενος ακόμα και το λάθος του. Η ανατροφοδότηση πληροφορεί τον εκπαιδευόμενο για τα αποτελέσματα των ενεργειών του. Συμβάλλει στον καθορισμό της προσπάθειας και του χρόνου που θα διαθέσει ο μαθητής ώστε να αποπερατώσει ένα έργο και μπορεί να βελτιώσει τις γνωστικές επιδόσεις του εκπαιδευομένου (Μακράκης, 2000· Ράπτης & Ράπτη, 2013).

Εικόνα 16: Δραστηριότητα ΕΥ

Παράλληλα οι διαφάνειες του Ε.Υ. και στις δυο διδακτικές ενότητες είναι εμπλουτισμένες με πολυμέσα (βίντεο, εικόνες, ήχοι) αλλά και με πηγές (τραγούδια) που διατρέχουν όλο το υλικό και βοηθούν στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και στην καλλιέργεια της συναισθηματικής νοημοσύνης.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

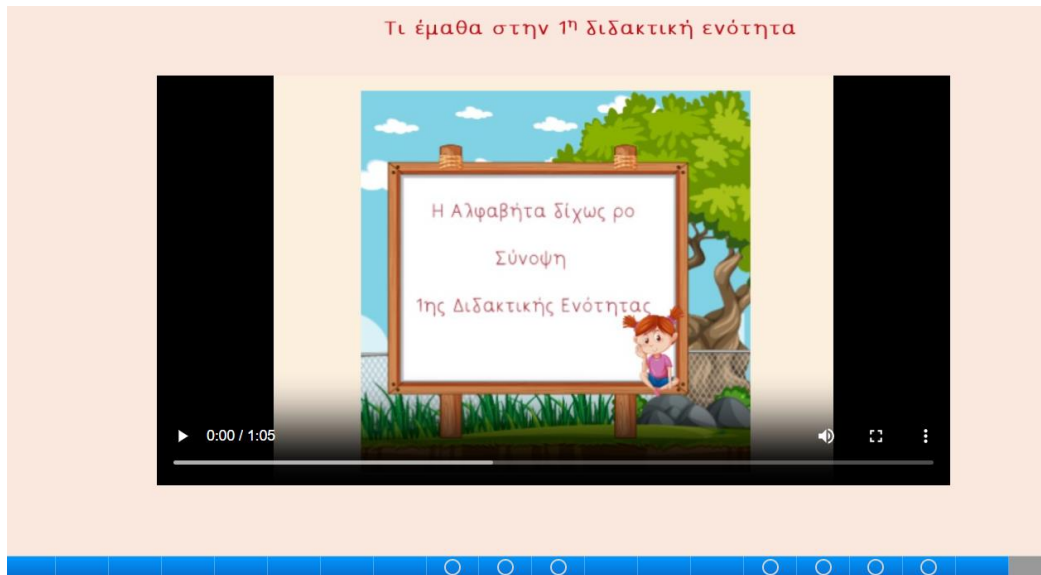
Εικόνα 17: Δραστηριότητα ΕΥ

Εικόνα 18: Πηγές

Τέλος σε κάθε διδακτική ενότητα υπάρχει διαφάνεια με σύνοψη για την εμπέδωση της νέας γνώσης.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Εικόνα 19: Σύνοψη με τη χρήση του λογισμικού DOODLY

5.9 Σύνοψη

Στο παρόν κεφάλαιο αναλύθηκε διεξοδικά ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη του εκπαιδευτικού υλικού. Αναφέρθηκαν το διδακτικό πλαίσιο, οι διδακτικοί στόχοι, το παιδαγωγικό πλαίσιο, οι βασικές αρχές σχεδιασμού, τα τεχνολογικά μέσα και τα δομικά στοιχεία του ΕΥ. Παράλληλα με όλα τα προηγούμενα παρατίθενται και εικόνες από αποσπάσματα του υλικού. Σκοπός του κεφαλαίου είναι να καταδειχθεί το γεγονός ότι το υλικό που δημιουργήθηκε, στηρίζεται στις αναφερόμενες θεωρίες αλλά και στις αρχές της ΕξΑΕ. Στην ενότητα που ακολουθεί θα παρουσιαστεί η αξιολόγηση του συγκεκριμένου ΕΥ από τους εκπαιδευτικούς. Θα γίνει αναφορά στη μεθοδολογία της έρευνας που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της διπλωματικής εργασίας και θα παρουσιαστούν αναλυτικά τα αποτελέσματα αυτής.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Μέρος Γ Ερευνητικό πλαίσιο

Κεφάλαιο 6^ο Έρευνα - Αποτίμηση Εκπαιδευτικού υλικού

6.1 Εισαγωγή

Για την αποτίμηση του ΕΥ, επιτέλεστηκε μια έρευνα που χωρίστηκε σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση της έρευνας διερευνήθηκε το κατά πόσο το ΕΥ που έχει σχεδιαστεί είναι σύμφωνο με τη μεθοδολογία και τις αρχές δημιουργίας υλικού ΕξΑΕ, ενώ επιδίωξη της δεύτερης φάσης, είναι η διερεύνηση του αν το ΕΥ διακρίνεται από τα στοιχεία τα οποία το καθιστούν άξιο να χρησιμοποιηθεί στην εκπαιδευτική πράξη με συμπληρωματικό τρόπο.

Σκοπός αυτής της ενότητας είναι να γίνει μια σύντομη βιβλιογραφική επισκόπηση γύρω από την έρευνα και τα είδη αυτής και να παρουσιαστεί η έρευνα της παρούσας διπλωματικής εργασίας. Συγκεκριμένα θα παρουσιαστούν ο σκοπός, οι στόχοι και τα ερευνητικά ερωτήματα της εκάστοτε φάσης της έρευνας, η μεθοδολογία της έρευνας, το δείγμα με τα κριτήρια επιλογής του, αλλά και τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας.

6.1.1 Έρευνα

Η **έρευνα** είναι μια οργανωμένη και σκόπιμη προσπάθεια για να συλλέξουμε καινούριες πληροφορίες ή να χρησιμοποιήσουμε την υπάρχουσα γνώση για ένα καινούριο σκοπό. Αναζητεί απαντήσεις σε αξιολογες και θεμελιώδεις ερωτήσεις, χρησιμοποιώντας έγκυρες και αξιόπιστες τεχνικές. Χρησιμοποιεί κατάλληλα κριτήρια για να δικαιολογήσει τις μεθόδους που εφαρμόστηκαν, τα δεδομένα που συλλέχτηκαν και τα συμπεράσματα που εξήχθησαν, για να είναι λογική και αντικειμενική. Το τελικό αποτέλεσμα της έρευνας συμβάλλει στην απόκτηση νέας γνώσης και στην καλύτερη εκτίμηση των θεμάτων που εμπλέκονται σ' αυτήν (Verma & Mallick, 2004, σελ.21).

Σύμφωνα με τον Anderson (1990, σελ.14) η έρευνα στην εκπαίδευση είναι μια προσπάθεια επιστημονικού κλάδου να απευθύνει ερωτήσεις ή να λύσει προβλήματα μέσα από τη συλλογή και την ανάλυση πρωταρχικών δεδομένων με σκοπό την περιγραφή, την εξήγηση, τη γενίκευση και την πρόβλεψη.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Στην εκπαίδευση διενεργούνται έρευνες (εκπαιδευτικές έρευνες), διότι προσπαθούμε να διερευνήσουμε εκπαιδευτικά θέματα και να δώσουμε απαντήσεις σε ερωτήματα που αφορούν την εκπαίδευση (Τσάφος, 2018, σελ. 3).

Η εκπαιδευτική έρευνα είναι μια μορφή πρακτικής αναζήτησης που συνδέει την έρευνα με την πράξη. Δεν μπορεί να υπάρξει εκπαιδευτική έρευνα εάν οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί δεν αναλαμβάνουν σημαντικό ρόλο στον σχεδιασμό, την ανάλυση και την αναζήτηση λύσεων σε πολύπλοκα εκπαιδευτικά προβλήματα (Elliott, 1989, οπ. αναφ. στο Τσάφος, 2018, σελ.3)

Κατά τον Creswell (2018, σελ.8) η διαδικασία μιας έρευνας αποτελείται από τα παρακάτω στάδια:

1. Αναγνώριση ερευνητικού προβλήματος
2. Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας
3. Προσδιορισμός του σκοπού της έρευνας
4. Ερευνητικά ερωτήματα και ερευνητικές υποθέσεις
5. Συγκέντρωση των δεδομένων και
6. Αναφορά και αξιολόγηση της έρευνας.

Οι ερευνητές ανάλογα τα εκπαιδευτικά ζητήματα που θέλουν να διερευνήσουν, ορίζουν και διαφορετικούς στόχους και διαφορετικούς τρόπους ανάπτυξής της εκπαιδευτικής έρευνας. Συγκεκριμένα υπάρχουν δύο είδη επιστημονικής, άρα και εκπαιδευτικής έρευνας: η **ποσοτική** και η **ποιοτική**, τις οποίες παρουσιάζουμε παρακάτω.

6.1.2 Ποσοτική έρευνα

Η **ποσοτική έρευνα** στοχεύει κυρίως στη γενίκευση των πορισμάτων της ανάμεσα στον ερευνητή και τα υποκείμενα της έρευνας ή το ερευνητικό αντικείμενο. Σε αυτό το είδος της έρευνας χρησιμοποιείται αντιπροσωπευτικό δείγμα, δηλαδή μέρος του ευρύτερου πληθυσμού που με βάση συγκεκριμένα κριτήρια θεωρείται αντιπροσωπευτικό του ευρύτερου πληθυσμού (Παπαγεωργίου, 2014, σελ.5).

Κατά τον Τσιώλη (2013, σελ.2), κάθε ποσοτική έρευνα οφείλει να πληροί τα κριτήρια της εγκυρότητας, της αντιπροσωπευτικότητας, της αξιοπιστίας και της αντικειμενικότητας. ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Όταν πληρούνται τα κριτήρια αυτά, τότε ο ερευνητής μπορεί να υποστηρίξει πως τα ευρήματά του δύνανται να γενικευτούν.

6.1.3 Ποιοτική έρευνα

«Η **ποιοτική έρευνα** είναι μια πλαίσιοθετημένη δραστηριότητα (situated activity), η οποία τοποθετεί τον παρατηρητή στον κόσμο. Αυτή συνίσταται σε ένα σύνολο ερμηνευτικών και υλικών πρακτικών, οι οποίες κάνουν τον κόσμο ορατό. Αυτές οι πρακτικές μετασχηματίζουν τον κόσμο. Μετατρέπουν τον κόσμο σε μια σειρά από αναπαραστάσεις του εαυτού, συμπεριλαμβανομένων των σημειώσεων πεδίου, των συνεντεύξεων, των συνομιλιών, των φωτογραφιών, των μαγνητοφωνήσεων και των σημειώσεων σε ημερολόγια. Σε αυτό το επίπεδο, η ποιοτική έρευνα περιλαμβάνει μια ερμηνευτική, νατουραλιστική προσέγγιση στον κόσμο. Αυτό σημαίνει ότι οι ποιοτικοί ερευνητές μελετούν τα πράγματα στο φυσικό τους πλαίσιο, επιχειρώντας να δώσουν νόημα ή να ερμηνεύσουν τα φαινόμενα με όρους των νοημάτων που οι άνθρωποι δίνουν σε αυτά» (Denzin & Lincoln, 2005, οπ. αναφ. Ίσαρη & Πουρκός, 2015, σελ.12-13).

Η ποιοτική έρευνα έχει ως στόχο τη διερεύνηση και την κατανόηση σε βάθος των φαινομένων που ερευνούμε. Θεωρείται κατάλληλη μεθοδολογική επιλογή για να διερευνηθούν σε βάθος οι αναπαραστάσεις, οι στάσεις, οι αντιλήψεις, τα κίνητρα καθώς και τα συναισθηματικά δεδομένα της συμπεριφοράς των υποκειμένων που αποτελούν ένα μικρό δείγμα και για αυτό το λόγο δεν μπορούν να γενικευτούν (Τσιώλης, 2013, σελ.3).

Παρόλα αυτά η ύπαρξη των δύο ειδών εκπαιδευτικής έρευνας, παρά το διαφορετικό προσανατολισμό τους, δεν οδηγεί απαραίτητα στον αλληλοαποκλεισμό τους. Πολλές φορές κατά τη διάρκεια του ερευνητικού σχεδιασμού επιλέγονται ποσοτικές και ποιοτικές μέθοδοι, έτσι ώστε να αξιοποιούνται καλύτερα τα πλεονεκτήματα κάθε μεθόδου και να αντιμετωπίζονται αποτελεσματικότερα οι αδυναμίες της καθεμιάς.

6.2 Μεθοδολογία έρευνας

Στη συνέχεια, περιγράφεται η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για κάθε φάση της έρευνας. Συγκεκριμένα, γίνεται παρουσίαση του σκοπού της έρευνας, των στόχων, των ερευνητικών ερωτημάτων, της χρονικής περιόδου διεξαγωγής της έρευνας, του είδους της έρευνας, της μεθοδολογίας δειγματοληψίας, των συμμετεχόντων στην έρευνα, της μεθόδου έρευνας και

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

των μέσων συλλογής των δεδομένων, του τρόπου επεξεργασίας των ερευνητικών δεδομένων.

6.2.1 Σκοπός πρώτης φάσης της έρευνας

Σκοπός της πρώτης φάσης της έρευνας είναι η αποτίμηση συμπληρωματικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης και τις αρχές σχεδιασμού ΕΥ στο μάθημα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας (Ανθολόγιο Α' & Β' Δημοτικού) και συγκεκριμένα στο κείμενο: «Η Αλφαβήτα δίχως ρο».

6.2.2 Στόχοι πρώτης φάσης της έρευνας

Βασιζόμενοι στο σκοπό της α' φάσης, προέκυψαν οι παρακάτω στόχοι:

- Να διερευνηθεί εάν το ΕΥ που σχεδιάστηκε συμφωνεί με τις επιμέρους αρχές της ΕξΑΕ.
- Να διερευνηθεί εάν το ΕΥ έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Γνωστικής Θεωρίας Πολυμεσικής Μάθησης.

6.2.3 Ερευνητικά ερωτήματα πρώτης φάσης της έρευνας

Από τους στόχους μας, προέκυψαν τα ακόλουθα ερευνητικά ερωτήματα:

1. Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;
2. Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της πολυμεσικής μάθησης;

6.2.4 Χρονική περίοδος διεξαγωγής της πρώτης φάσης της έρευνας

Η πρώτη φάση, η οποία αναφέρεται στην αποτίμηση του ΕΥ σχετικά με τις αρχές και τη μεθοδολογία της ΕξΑΕ, διεξήχθη τον Ιούνιο του 2023.

6.2.5 Το είδος της έρευνας στην πρώτη φάση

Για την αποτίμηση του ΕΥ που σχεδιάστηκε, διεξήχθη ποιοτική έρευνα, αφού εκείνο που επιδιώκεται είναι η διερεύνηση σε βάθος των εμπειριών των συμμετεχόντων στην έρευνα σχετικά με το ΕΥ που τους ζητείται να αξιολογήσουν και η μετέπειτα ανάλυση των δεδομένων που θα προκύψουν μέσω ερευνητικών τεχνικών/ μέσων για την εξαγωγή συμπερασμάτων.

6.2.6 Η μέθοδος δειγματοληψίας – οι συμμετέχοντες στην πρώτη φάση της έρευνας

Στη διεξαγωγή μιας έρευνας, κυρίως κατά τον σχεδιασμό της είναι η επιλογή του δείγματος. Δείγμα θεωρείται «το τμήμα του πληθυσμού που επιλέγεται προς διερεύνηση» και είναι αντιπροσωπευτικό, όταν «αντικατοπτρίζει πιστά τον πληθυσμό και ως εκ τούτου αποτελεί μια μικρογραφία του» (Bryman, 2017: 206, οπ. αναφ. στο Τσάφος, 2018).

Στην ποιοτική έρευνα υπάρχουν ποικίλες στρατηγικές δειγματοληψίας, λιγότερο σαφείς και εδραιωμένες από τις πρακτικές που αφορούν τη στατιστική δειγματοληψία και την ποσοτική έρευνα. Ο ερευνητής χρειάζεται να λάβει υπόψη τον σκοπό και τα ερωτήματα της έρευνας καθώς και τη μέθοδο ανάλυσης που θα ακολουθηθεί και το είδος των ερμηνειών και των εξηγήσεων που θα επιχειρηθούν (Marshall, 1996· Mason, 2009, όπ. αναφ. στο Ίσαρη & Πουρκός, 2015). Πρωταρχική μέριμνα κάθε ερευνητή χρειάζεται να είναι η απόκτηση της όσο το δυνατόν καλύτερης ποιοτικά πληροφορίας ή εμπάθυνσης στο πλαίσιο της έρευνάς. Επιπρόσθετα, λαμβάνονται υπόψη πρακτικοί παράγοντες και περιορισμοί, όπως οι διαθέσιμοι πόροι και ο απαιτούμενος χρόνος. Ιδιαίτερα σημαντικές είναι επίσης και οι δεοντολογικές συνιστώσες της δειγματοληψίας, όπως για παράδειγμα σε περιπτώσεις που θίγονται ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, ή η έρευνα αφορά τη μελέτη ευαίσθητων θεμάτων και ευάλωτων πληθυσμών. Τέλος, ο ερευνητικός σχεδιασμός θα πρέπει να παραμένει ευέλικτος και στη φάση της δειγματοληψίας, που σημαίνει ότι οι όποιες επιλογές μπορεί να αναθεωρηθούν υπό το πρίσμα των παραγόμενων ευρημάτων (Coyne, 1997· Mason, 2009, όπ. αναφ. στο Ίσαρη & Πουρκός, 2015).

Το δείγμα στη συγκεκριμένη φάση αποτέλεσαν 3 εκπαιδευτικοί (μία Πρωτοβάθμιας και δύο Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης), με κριτήριο το ήταν τελειόφοιτοι του μεταπτυχιακού προγράμματος «Επιστήμες της Αγωγής: Εξ αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (elearning). Συνεπώς, ήταν γνώστες του υπό διερεύνηση αντικειμένου.

6.2.7 Μέθοδος έρευνας και μέσο συλλογής δεδομένων

➤ Μέθοδος έρευνας

Στην πρώτη φάση χρησιμοποιήσαμε τη μέθοδο της «Ποιοτικής ανάλυσης περιεχομένου». Η ανάλυση περιεχομένου (content analysis), η οποία αναφέρεται κυρίως σε δεδομένα γραπτής λεκτικής επικοινωνίας, έχει καθιερωθεί ως μία από τις καλύτερες τεχνικές έρευνας στο χώρο των κοινωνικών επιστημών και των επιστημών του ανθρώπου, καθώς στοχεύει ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

στην «αντικειμενική, συστηματική και ποσοτική περιγραφή του φανερού περιεχομένου της επικοινωνίας γραπτού ή προφορικού λόγου», με τελικό στόχο την ερμηνεία (Berelson, 1948 στον Landsheere G. D., 1979: 7, οπ. αναφ. στο Γκίτζα, 2011). «Η ανάλυση περιεχομένου αποτελεί την βασική μέθοδο της έμμεσης παρατήρησης» (Λαμπίρη – Δημάκη Ι., 1990, οπ. αναφ. στο Γκίτζα, 2011). Η μέθοδος της ανάλυσης περιεχομένου δεν περιορίζεται μόνο σε γραπτά κείμενα. Γενικά είναι μια μέθοδος της μελέτης των «επικοινωνιών». Επιπλέον, το περιεχόμενο του υλικού της επικοινωνίας, ως παρατηρήσιμο φαινόμενο, που προκύπτει μέσα από τις κοινωνικές σχέσεις. (Γκίτζα, 2011)

Επομένως, για να κατανοήσουμε και να ερμηνεύσουμε τις στάσεις και τις απόψεις κάθε συγγραφέως, μέσα από τεκμήρια γραπτής λεκτικής επικοινωνίας, όπως αναφέρει η Τζανή (2005), θεωρούμε αναγκαία την αξιοποίηση αυτής της μεθόδου.

➤ **Μέσο συλλογής δεδομένων πρώτης φάσης**

Το ερωτηματολόγιο της πρώτης φάσης της έρευνας, ήταν ένα ερωτηματολόγιο ανοικτών ερωτήσεων που δημιουργήθηκε από το ΕΔΙΒΕΑ, ώστε μέσω αυτού να γίνει συλλογή των ποιοτικών ερευνητικών δεδομένων (βλ. Παράρτημα Α).

Το συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο αποτελείτο από 7 ερωτήσεις διερεύνησης των δημογραφικών χαρακτηριστικών των συμμετεχόντων και από 56 ερωτήσεις σχετικές με την αποτίμηση του ΕΥ.

Οι ερωτήσεις που σχετίζονται με την αποτίμηση του ΕΥ έχουν ενταχθεί στους παρακάτω 4 άξονες (βλ. Πίνακα 7).

Αποτίμηση ΕΥ	
1^{ος} άξονας:	Γνώσεις ΤΠΕ και ΕξΑΕ
2^{ος} άξονας:	Το ΕΥ διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της ΕξΑΕ
3^{ος} άξονας:	Το ΕΥ έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της ΠΜ
4^{ος} άξονας:	Γενικές Επισημάνσεις

Πίνακας 7: Άξονες αποτίμησης ΕΥ πρώτης φάσης

Στη συνέχεια παρουσιάζεται ο τρόπος επεξεργασίας των ερευνητικών δεδομένων της πρώτης φάσης της έρευνας.

6.2.8 Τρόπος επεξεργασίας των ερευνητικών δεδομένων

➤ Μονάδα καταγραφής και ανάλυσης πρώτης φάσης

Ως μονάδα καταγραφής και ανάλυσης θεωρήθηκε η φράση με ολοκληρωμένο νόημα. Το ενδιαφέρον εστιάστηκε στο καινούριο και στην αξία που παρουσιάζει ως προς τον σκοπό της έρευνας, ανεξάρτητα από τη συχνότητα εμφάνισης κάθε στοιχείου, καθώς ακόμη και εκείνα που παρουσιάζονται σπανιότατα μπορούν να έχουν μεγάλη αξία (Τζάνη & Κεχαγιάς, 2005, σελ.6).

➤ Κατηγορίες κωδικοποίησης

Αφού ορίστηκε η μονάδα καταγραφής και ανάλυσης, στη συνέχεια προσδιορίστηκαν οι κατηγορίες της έρευνας. Όπως αναφέρει η Τζάνη & Κεχαγιάς (2005, σελ.7) το σύστημα των κατηγοριών χρησιμεύει ως πλαίσιο για την διαλογή του αναλυτέου υλικού. Οι κατηγορίες λοιπόν συμβάλλουν στην εγκυρότητα της έρευνας. Η δυσκολία που παρουσιάζεται στον προσδιορισμό των σημασιολογικών κατηγοριών έγκειται κυρίως στην πολυσημία και αμφισημία λέξεων και εκφράσεων, αλλά μπορεί να ξεπεραστεί από την στιγμή που θα αποσαφηνιστεί σε αυτές η κοινή σημασιολογική τους χροιά. Τέλος για να είναι έγκυρο και αποτελεσματικό το σύστημα κωδικοποίησης θα πρέπει να διασφαλίζει τους κανόνες:

- ✓ της εξαντλητικότητας, το σύνολο των ενοτήτων ανάλυσης μπορούν να ενταχθούν στις κατηγορίες που καθορίστηκαν, έτσι ώστε με την ανάλυση να εξαντλείται το περιεχόμενο.
- ✓ της καταλληλότητας, όλες οι κατηγορίες ταιριάζουν στον ερευνητικό στόχο και στο αναλυτέο περιεχόμενο και
- ✓ του αμοιβαίου αποκλεισμού, κάθε ενότητα ανάλυσης μπορεί να κωδικοποιείται μόνον σε μία κατηγορία.

Με βάση όσων αναφέρθηκαν παραπάνω, προσδιορίστηκαν οι κατηγορίες ανά άξονα, όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΑΝΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΑΞΟΝΑ (1η έρευνα)	
1ος άξονας: Γνώσεις ΤΠΕ και ΕξΑΕ	
✓	Εξοικείωση με τις ΤΠΕ
✓	Χρήση ΤΠΕ στην εκπαιδευτική πράξη
✓	Εξοικείωση στη μέθοδο της εξΑΕ με χρήση των ΤΠΕ
✓	Εξοικείωση στη μελέτη του σχεδιασμένου ΕΥ με τη μέθοδο της ΕξΑΕ
2^{ος} άξονας: Το ΕΥ διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της ΕξΑΕ (1ο Ερευνητικό Ερώτημα)	
Α. Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση του Ε.Υ.	
Β. Το Ε.Υ. συμβάλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού Αντικειμένου	
Γ. Ευχρηστία του Ε.Υ.	
Δ. Το Ε.Υ. υποστηρίζει - καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του	
Ε. Το Ε.Υ υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του	
Στ. Το Ε.Υ. παρέχει δυνατότητα Αναστοχασμού - Αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο	
Ζ. Σκοπός / Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	
3^{ος} Άξονας: Το ΕΥ έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της ΠΜ (2ο Ερευνητικό Ερώτημα)	
✓	Πολυμεσική Αρχή
✓	Αρχή της Χωρικής Συνάφειας
✓	Αρχή της Χρονικής Συνάφειας
✓	Αρχή της Τροπικότητας
✓	Αρχή του Πλεονασμού
✓	Αρχή της Συνοχής
✓	Αρχή της Προσωποποίησης
✓	Αρχή της Φωνής
✓	Αρχή της Εικόνας
✓	Αρχή της Κατάτμησης
✓	Αρχή της Σηματοδότησης
✓	Αρχή της Προπαίδευσης
4^{ος} Άξονας: Γενικές Επισημάνσεις	
✓	Δυνατά στοιχεία του ΕΥ
✓	Προτάσεις βελτίωσης του ΕΥ

Πίνακας 8: Κατηγορίες ανάλυσης ανά ερευνητικό άξονα 1^{ης} φάσης

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

6.3 Μεθοδολογία δεύτερης φάσης της έρευνας

Σε αυτή την ενότητα παρουσιάζεται η μεθοδολογία της 2^{ης} φάσης της έρευνας. Στη συγκεκριμένη ενότητα δε θα γίνει ανάλυση της θεωρίας των ειδών της έρευνας, της μεθόδου δειγματοληψίας, της μεθόδου της έρευνας αλλά και των κριτηρίων για την επιτυχή ανάλυση περιεχομένου, καθώς αποτελούν κοινά στοιχεία των δύο ερευνών και έχουν ήδη αναλυθεί στην ενότητα 6.2.

6.3.1 Σκοπός δεύτερης φάσης της έρευνας

Σκοπός της έρευνας, στη δεύτερη φάση, είναι να διερευνηθεί η ευχρηστία και η ελκυστικότητά του, η πληρότητα του διδακτικού του περιεχομένου, αλλά και το κατά πόσο το ΕΥ που δημιουργήθηκε μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως συμπληρωματικό μέσο για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, συγκεκριμένα του Ανθολόγιου Α' & Β' Δημοτικού και αφορά το κείμενο «Η Αλφαβήτα δίχως ρο» στην τάξη.

6.3.2 Οι στόχοι της δεύτερης φάσης της έρευνας

Με βάση το σκοπό της έρευνας, προέκυψαν οι ακόλουθοι στόχοι:

1. Η διερεύνηση των απόψεων των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για το συγκεκριμένο συμπληρωματικό εξ αποστάσεως εκπαιδευτικό υλικό με την αξιοποίηση της ψηφιακής αφήγησης στη διδασκαλία λογοτεχνικού κειμένου.
2. Η διερεύνηση των απόψεων των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για το διδακτικό περιεχόμενο του εκπαιδευτικού υλικού με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης στη διδασκαλία του λογοτεχνικού κειμένου.

6.3.3 Τα ερευνητικά ερωτήματα της δεύτερης φάσης της έρευνας

Τα ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας που απαντούν τους στόχους είναι τα παρακάτω:

1. Ποιες είναι οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για το αν είναι εύχρηστο το συγκεκριμένο συμπληρωματικό εξ αποστάσεως εκπαιδευτικό υλικό με την αξιοποίηση της ψηφιακής αφήγησης στη διδασκαλία λογοτεχνικού κειμένου;
2. Ποιες είναι οι θέσεις των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για το αν το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό υλικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί συμπληρωματικά για τη διδασκαλία του συγκεκριμένου λογοτεχνικού κειμένου;

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

3. Ποιες είναι οι απόψεις των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για τα διδακτικό περιεχόμενο του εκπαιδευτικού υλικού με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης στη διδασκαλία του λογοτεχνικού κειμένου;

6.3.4 Χρονική περίοδος διεξαγωγής της δεύτερης φάσης της έρευνας

Η παρούσα φάση της έρευνας πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2023.

6.3.5 Το είδος της έρευνας στη δεύτερη φάση

Όπως και στην πρώτη φάση, επιλέξαμε και πάλι την ποιοτική έρευνα, αφού επιδιώκεται η σε βάθος διερεύνηση των εμπειριών των υποκειμένων που συμμετέχουν στην έρευνα σχετικά με το Ε.Υ. που τους ζητείται να αξιολογήσουν. Στη συνέχεια, με την ανάλυση των δεδομένων που θα προκύψουν μέσω ερευνητικών τεχνικών/μέσων, θα εξαχθούν συμπεράσματα.

6.3.6 Η μέθοδος δειγματοληψίας – οι συμμετέχοντες στη δεύτερη φάση

Στη δεύτερη φάση το δείγμα αποτέλεσαν πέντε (5) εκπαιδευτικοί αποκλειστικά Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Τα κριτήρια με τα οποία επιλέχθηκαν οι εκπαιδευτικοί είναι τα ακόλουθα:

- ✓ Ήταν όλοι επαγγελματίες εκπαιδευτικοί σε δημοτικά σχολεία.
- ✓ Είχαν όλοι καλό επίπεδο γνώσης των ΤΠΕ.
- ✓ Είχαν κάνει χρήση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική πράξη.
- ✓ Είχαν έστω και για μία χρονιά διδάξει στις μικρές τάξεις του Δημοτικού.

6.3.7 Μέθοδος έρευνας και μέσο συλλογής δεδομένων

➤ Μέθοδος της 2^{ης} φάσης της Έρευνας

Στη δεύτερη φάση της έρευνας, όπως και στην πρώτη, έγινε χρήση της μεθόδου της «Ποιοτικής ανάλυσης περιεχομένου».

➤ Μέσο συλλογής δεδομένων στη 2^η φάση της έρευνας

Οι συμμετέχοντες της δεύτερης φάσης επισκέφτηκαν την πλατφόρμα Chamilo όπου είχε αναρτηθεί το ΕΥ που δημιουργήθηκε και αφού το μελέτησαν, κλήθηκαν να απαντήσουν ένα ερωτηματολόγιο ανοικτών ερωτήσεων, ώστε μέσω αυτού να γίνει συλλογή των ποιοτικών ερευνητικών δεδομένων (βλ. Παράρτημα Β).

Κατά τη δημιουργία του ερωτηματολογίου και για να διασφαλιστεί η εγκυρότητα και η αξιοπιστία του, έγινε προσπάθεια οι ερωτήσεις που το συγκροτούν να είναι σύντομες και να μην κατευθύνουν τους συμμετέχοντες προς μία απάντηση. Σκοπός του ερευνητή ήταν το ερωτηματολόγιο να είναι εύκολο στη χρήση, στην ανάγνωση αλλά και στην συμπλήρωσή του. Τέλος, στο εισαγωγικό του σημείωμα, αναφέρεται η ανωνυμία της συμπλήρωσής του, για να απαντήσουν με ειλικρίνεια και σαφήνεια.

Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από 5 ερωτήσεις που αφορούν τα δημογραφικά χαρακτηριστικά και το προφίλ των συμμετεχόντων (3 κλειστού και 2 ανοικτού τύπου) και από δώδεκα ερωτήσεις ανοικτού τύπου σχετικές με την αποτίμηση του ΕΥ. Οι ερωτήσεις που διερευνούν τα ερωτήματα της δεύτερης έρευνας δημιουργούν έξι (6) άξονες, όπως παρουσιάζονται στον πίνακα 9.

<u>ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ Ε.Υ. – 2η έρευνα</u>	
<u>1^{ος} Άξονας</u>	Γνώσεις ΤΠΕ (Προφίλ)
Ερώτηση 1:	Είστε εξοικειωμένοι με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ);
Ερώτηση 2:	Χρησιμοποιείτε τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική πράξη;
<u>2^{ος} Άξονας</u>	Γενική Εντύπωση
Ερώτηση 3:	Η εντύπωση που σας προκάλεσε το ΕΥ με ποιες τρεις (3) λέξεις περιγράφεται καλύτερα;
Ερώτηση 4	Τι νομίζετε ότι αντικαθιστά ένα τέτοιο υλικό κατά την εκπαιδευτική πράξη, το σχολικό βιβλίο ή τον εκπαιδευτικό;
<u>3^{ος} Άξονας</u>	Ευχρηστία και καλαισθησία του ΕΥ
Ερώτηση 5	Κατά την πλοήγησή σας στο ΕΥ υπήρξε κάτι που να σας δυσκόλεψε ή όχι;
Ερώτηση 6	Με βάση την εμπειρία σας, πόσο εύκολο ή δύσκολο είναι το ΕΥ για τους μαθητές;
<u>4^{ος} Άξονας</u>	Χρήση ΕΥ στην εκπαιδευτική πράξη

Ερώτηση 7	Θα χρησιμοποιούσατε το παρόν ΕΥ ως συμπληρωματικό κατά τη διδασκαλία του λογοτεχνικού κειμένου που διαπραγματεύεται;
Ερώτηση 8	Θα συστήνατε το ΕΥ σε συναδέλφους σας προκειμένου να το χρησιμοποιήσουν ως συμπληρωματικό κατά τη διδασκαλία του λογοτεχνικού κειμένου που διαπραγματεύεται;
<u>5^{ος} Άξονας</u>	Πληρότητα και επάρκεια Διδακτικού περιεχομένου Ε.Υ.
Ερώτηση 9	Πως θα χαρακτηρίζατε την πυκνότητα και την ποσότητα της πληροφορίας που παρέχεται από το ΕΥ;
Ερώτηση 10	Το διδακτικό περιεχόμενο του ΕΥ προσφέρει στους μαθητές επιπλέον γνώσεις ή όχι;
Ερώτηση 11	Το διδακτικό περιεχόμενο του ΕΥ είναι έγκυρο ή περιέχει ανακρίβειες;
Ερώτηση 12	Το διδακτικό περιεχόμενο του ΕΥ είναι σε αντιστοιχία με τους στόχους που αναφέρονται με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών (ΑΠΣ);
<u>6^{ος} Άξονας</u>	Γενικές επισημάνσεις
Ερώτηση 13	Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία (3) δυνατά στοιχεία του ΕΥ;
Ερώτηση 14	Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία (3) πιο αδύναμα στοιχεία του ΕΥ;

Πίνακας 9: Αποτίμηση Ε.Υ – 2^η φάση

Σε αυτό το σημείο, κρίνεται σκόπιμο να αναφέρουμε ότι με τις ερωτήσεις του 1^{ου} άξονα, αποδεικνύεται ότι οι συμμετέχοντες – εκπαιδευτικοί της παρούσας έρευνας έχουν γνώσεις σχετικά με τις ΤΠΕ. Επομένως, είναι δείγμα που πληροί τα κριτήρια που τέθηκαν κατά την επιλογή του. Η πρώτη ερώτηση του 2ου άξονα διερευνά τις εντυπώσεις που αποκόμισαν οι συμμετέχοντες κατά τη μελέτη του ΕΥ. Η δεύτερη ερώτηση προστέθηκε στο ερωτηματολόγιο για να εξεταστεί ποια είναι η άποψη των εκπαιδευτικών για τον ρόλο του ΕΥ. Επίσης τα τρία ερευνητικά μας ερωτήματα απαντώνται από τις ερωτήσεις του 3^{ου}, 4^{ου} και 5^{ου} άξονα. Τέλος, οι ερωτήσεις του 6ου άξονα αποσκοπούν στον εντοπισμό αστοχιών, αδύναμων σημείων ή προτάσεων για βελτίωση του ΕΥ.

6.3.8 Τρόπος επεξεργασίας των ερευνητικών δεδομένων

➤ Μονάδα καταγραφής και ανάλυσης στη δεύτερη φάση της έρευνας

Στη δεύτερη φάση της έρευνας όπως και στην πρώτη, ως μονάδα καταγραφής και ανάλυσης θεωρήσαμε τη φράση με ολοκληρωμένο νόημα, καθώς το ενδιαφέρον επικεντρώθηκε στο ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

καινούριο και στην αξία που παρουσιάζει ως προς τον σκοπό της έρευνας, ανεξαρτήτως της συχνότητας εμφάνισης κάθε στοιχείου.

➤ Κατηγορίες κωδικοποίησης

Σκοπός μας ήταν να εξασφαλιστεί η εγκυρότητα και η αποτελεσματικότητα του συστήματος της κατηγοριοποίησης μέσω των κανόνων: α) της εξαντλητικότητας (exhaustivite), β) της καταλληλότητας (pertinence) και γ) του αμοιβαίου αποκλεισμού (exclusivite), όπως έχουμε ήδη αναφέρει στην υποενότητα 6.2.8.

Με βάση τους παραπάνω κανόνες προσδιορίστηκαν οι κατηγορίες ανά άξονα, όπως φαίνεται στον πίνακα 10:

<i>ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΑΝΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΑΞΟΝΑ (2ης έρευνας)</i>
1ος άξονας: Γνώσεις ΤΠΕ
✓ Εξοικείωση με τις ΤΠΕ
✓ Χρήση ΤΠΕ στην εκπαιδευτική πράξη
2ος άξονας: Γενική εντύπωση
✓ Εντυπώσεις από το ΕΥ
✓ Άποψη για το ρόλο του ΕΥ
3ος άξονας: Ευχρηστία ΕΥ (1ο Ερευνητικό Ερώτημα)
✓ Δυσκολίες κατά την πλοήγηση στο ΕΥ
✓ Ευκολία χρήσης του ΕΥ από μαθητές από την σκοπιά των εκπαιδευτικών
4ος άξονας: Τρόπος χρήσης ΕΥ στην εκπαιδευτική πράξη (2ο Ερευνητικό Ερώτημα)
✓ Συμπερίληψη ως συμπληρωματικό ΕΥ
✓ Προτροπή για συμπερίληψη ως συμπληρωματικό ΕΥ
5ος Άξονας: Πληρότητα και επάρκεια διδακτικού περιεχομένου ΕΥ (3ο Ερευνητικό Ερώτημα)
✓ Πυκνότητα και ποσότητα πληροφορίας ΕΥ
✓ Επιπλέον γνώσεις μέσω ΕΥ

- ✓ Εγκυρότητα διδακτικού περιεχομένου
- ✓ Εναρμόνιση διδακτικού περιεχομένου ΕΥ με το ΑΠΣ

Πίνακας 10: 2^η φάση – Κατηγορίες ανάλυσης ανά ερευνητικό άξονα

6.6 Αποτελέσματα- Ανάλυση δεδομένων

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των δύο φάσεων της έρευνας, όπως προέκυψαν από την ανάλυση των δύο ερωτηματολογίων. Η παρουσίαση των ερωτήσεων έγινε με βάση τα ερευνητικά ερωτήματα όπως αυτά ορίστηκαν παραπάνω.

6.6.1 Αποτελέσματα πρώτης φάσης της έρευνας

Σε αυτή την υποενότητα θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα της πρώτης φάσης, που προήλθαν από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων στο πρώτο ερωτηματολόγιο.

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να αναφέρουμε ότι για την καλύτερη ερμηνεία των αποτελεσμάτων χωρίσαμε σε περισσότερους ερευνητικούς άξονες τα ερευνητικά μας ερωτήματα, όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΑΞΟΝΕΣ ΑΝΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑ (1η φάση έρευνας)	
<i>1ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το ΕΥ διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της ΕξΑΕ</i>	
1 ^{ος} άξονας	Α. Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση του Ε.Υ.
2 ^{ος} άξονας	Β. Το Ε.Υ. συμβάλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού Αντικειμένου
3 ^{ος} άξονας	Γ. Ευχρηστία του Ε.Υ.
4 ^{ος} άξονας	Δ. Το Ε.Υ. υποστηρίζει - καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του
5 ^{ος} άξονας	Ε. Το Ε.Υ υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του
6 ^{ος} άξονας	Στ. Το Ε.Υ. παρέχει δυνατότητα Αναστοχασμού - Αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο
7 ^{ος} άξονας	Ζ. Σκοπός / Προσδοκώμενα Αποτελέσματα
<i>2ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το ΕΥ έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της ΠΜ</i>	
	✓ Πολυμεσική Αρχή

8 ^{ος} άξονας	✓ Αρχή της Χωρικής Συνάφειας
	✓ Αρχή της Χρονικής Συνάφειας
	✓ Αρχή της Τροπικότητας
	✓ Αρχή του Πλεονασμού
	✓ Αρχή της Συνοχής
	✓ Αρχή της Προσωποποίησης
	✓ Αρχή της Φωνής
	✓ Αρχή της Εικόνας
	✓ Αρχή της Κατάτμησης
	✓ Αρχή της Σηματοδότησης
	✓ Αρχή της Προπαίδευσης
<i>Γενικές Επισημάνσεις</i>	
9 ^{ος} άξονας	✓ Δυνατά στοιχεία του ΕΥ
	✓ Προτάσεις βελτίωσης του ΕΥ

Πίνακας 11: Ερευνητικοί άξονες ανά ερευνητικό ερώτημα 1^{ης} φάσης

A. Το προφίλ των συμμετεχόντων στην έρευνα

1. Φύλο (E1)

Φύλο	Αριθμός	Ποσοστό
Άνδρες	0	0,0
Γυναίκες	3	100,0
Σύνολο	3	100,0

Πίνακας 12: 1^η φάση - το δείγμα με βάση το φύλο

Οι συμμετέχοντες στο πρώτο μέρος της έρευνας ήταν συνολικά τρεις (3) γυναίκες.

2. Ηλικία (E2)

Ηλικία	Συμμετέχοντες			Σύνολο
	Σ1	Σ2	Σ3	
22 - 30				
31 - 40	x	x	x	3
41 - 50				
>51				
Σύνολο				3

Πίνακας 13: 1^η έρευνα – οι συμμετέχοντες ανά ηλικιακή ομάδα

Και οι τρεις (3) συμμετέχοντες ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 31-40.

3. Χρόνια προϋπηρεσίας (E3)

Χρόνια προϋπηρεσίας	Συμμετέχοντες			Σύνολο
	Σ1	Σ2	Σ3	
0 – 4				
5 - 10				
11 - 20	x	x	x	3
>20				
Σύνολο				3

Πίνακας 14: 1^η φάση – οι συμμετέχοντες με βάση τα χρόνια προϋπηρεσίας

Οι συμμετέχοντες στο σύνολό τους έχουν προϋπηρεσία από 11-20 έτη.

4. Εξοικείωση συμμετεχόντων με ΤΠΕ (E4)

4. Είστε εξοικειωμένοι με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ);	
Σ1	Ναι, είμαι εξοικειωμένη.
Σ2	Φυσικά.
Σ3	Ναι, είμαι.

Πίνακας 15: 1^η φάση – εξοικείωση συμμετεχόντων με τις ΤΠΕ

5. Χρησιμοποιείτε τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική πράξη;	
Σ1	Τις χρησιμοποιώ.
Σ2	Ναι, τις χρησιμοποιώ
Σ3	Σχεδόν καθημερινά.

Πίνακας 16: 1^η φάση – Χρήση των ΤΠΕ από τους συμμετέχοντες

6. Είστε εξοικειωμένοι με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ) με τη χρήση των ΤΠΕ;	
Σ1	Ναι, είμαι.
Σ2	Είμαι αρκετά εξοικειωμένη.
Σ3	Είμαι εξοικειωμένη.

Πίνακας 17: 1^η φάση – Εξοικείωση συμμετεχόντων με την ΕξΑΕ

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

7. Είστε εξοικειωμένοι με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού το οποίο έχει σχεδιαστεί με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ);

Σ1	Φυσικά.
Σ2	Απόλυτα.
Σ3	Ναι, είμαι εξοικειωμένη με τη μελέτη του ΕΥ.

Πίνακας 18: 1^η φάση - Εξοικείωση με τη μελέτη Ε.Υ. σχεδιασμένο με τη μέθοδο της ΕξΑΕ

Οι συμμετέχοντες (3) στο σύνολό τους δηλώνουν ότι είναι εξοικειωμένοι με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ), καθώς και ότι κάνουν συχνή χρήση τους στην εκπαιδευτική πράξη (Σ3). Επίσης, δηλώνουν ότι είναι εξοικειωμένοι με τη μέθοδο της εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ), με τη χρήση των ΤΠΕ, όπως και με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού που έχει σχεδιαστεί με τη μέθοδο της ΕξΑΕ.

Β Παρουσίαση αποτελεσμάτων 1^{ης} φάσης

Στο σημείο αυτό γίνεται παρουσίαση των ευρημάτων της πρώτης φάσης σε πίνακες. Σε κάθε πίνακα παρουσιάζεται η αποτίμηση ανά κατηγορία ανάλυσης. Οι κωδικοί Σ1, Σ2 και Σ3, αντιστοιχούν σε κάθε έναν από τους συμμετέχοντες, ώστε να διατηρηθεί το απόρρητο των προσωπικών δεδομένων. Στο τέλος κάθε κατηγορίας ανά άξονα γίνεται σχολιασμός των ευρημάτων.

- ✚ 1ος Ερευνητικός Άξονας: Επιστημονική συνοχή/ τεκμηρίωση ΕΥ (Ερωτήσεις Α1, Α2, Α3, Α4, Α5)

A1. Στο Ε.Υ. γίνεται παράθεση πληροφοριών / απόψεων με την σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση;

Σ1	Ναι, γίνεται παράθεση.
Σ2	Ναι υπάρχει παράθεση.
Σ3	Φυσικά

Πίνακας 19: 1^η φάση – Βιβλιογραφική τεκμηρίωση

A.2. Στο Ε.Υ. γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών (Βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικά συνέδρια κλπ);

Σ1	Υπάρχουν διαφορετικές πηγές στο ΕΥ
-----------	------------------------------------

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Σ2	Ναι, γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές
Σ3	Συμφωνώ ότι γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές

Πίνακας 20: 1^η φάση – Αναφορές σε διαφορετικές πηγές

A.3. Στο Ε.Υ. γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών / απόψεων;

Σ1	Όσο του επιτρέπει το είδος του μαθήματος
Σ2	Ναι, γίνεται συγκριτική ανάλυση.
Σ3	Ναι

Πίνακας 21: 1^η φάση - Συγκριτική ανάλυση πληροφοριών

A.4. Το Ε.Υ. είναι εμπλουτισμένο με την ερμηνεία / κριτική συζήτηση των πληροφοριών;

Σ1	Ναι είναι εμπλουτισμένο
Σ2	Φυσικά
Σ3	Είναι εμπλουτισμένο. Περιλαμβάνει δραστηριότητες για κριτική συζήτηση.

Πίνακας 22: 1^η φάση – Ερμηνεία/κριτική συζήτηση πληροφοριών

A.5. Το Ε.Υ. παρέχει τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές;

Σ1	Ναι, δίνει τη δυνατότητα.
Σ2	Φυσικά και του παρέχει τη δυνατότητα περαιτέρω μελέτης
Σ3	Συμφωνώ, ότι του παρέχει τη δυνατότητα για περαιτέρω μελέτη

Πίνακας 23: 1^η φάση - Δυνατότητα μελέτης σε διαφορετικές πηγές

Σχολιασμός ευρημάτων 1ου ερευνητικού άξονα

Οι συμμετέχοντες υποστηρίζουν ότι το ΕΥ χαρακτηρίζεται από επιστημονική συνοχή και τεκμηρίωση, από βιβλιογραφικά τεκμηριωμένες και πολλές από αυτές προέρχονται από διαφορετικές πηγές πληροφοριών. Στο Ε.Υ. γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών ή των απόψεων, στο βαθμό που του επιτρέπει το είδος του μαθήματος, σύμφωνα με τον Σ1. Επίσης, επισημαίνουν πως χαρακτηριστικό του ΕΥ είναι η ερμηνεία και κριτική συζήτηση των πληροφοριών, ενώ συμφωνούν ότι τους παρέχεται και η δυνατότητα για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές.

«Περισσότερη Καλλιότητα», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

- ✚ 2^{ος} Ερευνητικός Άξονας: Το Ε.Υ. συμβάλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού Αντικειμένου

B.1. Το ύφος γραφής του Ε.Υ. είναι φιλικό για τον αναγνώστη;

Σ1	Ναι, είναι φιλικό
Σ2	Είναι φιλικό για τον αναγνώστη.
Σ3	Εννοείται ότι είναι φιλικό.

Πίνακας 24: 1^η φάση - Φιλικό ύφος

B.2. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών;

Σ1	Γίνεται χρήση αντωνυμιών και μάλιστα στο β' πρόσωπο ενικού
Σ2	Ναι, γίνεται
Σ3	Ναι, γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών

Πίνακας 25: 1^η φάση – Χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών

B.3. Στο Ε.Υ. γίνεται κατά το δυνατόν χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας;

Σ1	Ναι, γίνεται χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας
Σ2	Φυσικά
Σ3	Ναι, η γλώσσα είναι κατάλληλη για τα μικρά παιδιά, στα οποία απευθύνεται

Πίνακας 26: 1^η φάση – Χρήση καθομιλούμενης γλώσσας

B.4. Η γραφή του Ε.Υ. είναι ευανάγνωστη;

Σ1	Συμφωνώ απόλυτα ότι είναι ευανάγνωστη η γραφή του
Σ2	Ναι, είναι ευανάγνωστη η γραφή του
Σ3	Φυσικά και είναι ευανάγνωστη η γραφή του

Πίνακας 27: 1^η φάση - Ευανάγνωστη γραφή

B.5. Η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική;

Σ1	Φυσικά
Σ2	Ναι, είναι αρκετά ικανοποιητική
Σ3	Η πυκνότητα των πληροφοριών είναι ικανοποιητική

Πίνακας 28: 1^η φάση - Ικανοποιητική πυκνότητα πληροφοριών

B.6. Το Ε.Υ. παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης;

Σ1	Ναι, το Ε.Υ. παρουσιάζεται τμηματικά.
Σ2	Ναι, η παρουσίαση του γίνεται τμηματικά

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Σ3	Συμφωνώ απόλυτα ότι η παρουσίαση του γίνεται τμηματικά
-----------	--

Πίνακας 29: 1^η φάση - Τμηματική παρουσίαση στο μέγεθος της οθόνης

B.7. Το E.Y. περιέχει μόνο κείμενο;	
Σ1	Όχι δεν παρέχει μόνο κείμενο
Σ2	Όχι, βέβαια
Σ3	Δεν παρέχει μόνο κείμενο

Πίνακας 30: 1^η φάση - Μόνο κείμενο

B.8. Το E.Y περιέχει κείμενο και εικόνες;	
Σ1	Ναι, περιέχει κείμενο και εικόνες
Σ2	Στο E.Y εμπεριέχονται κείμενο και εικόνες
Σ3	Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ

Πίνακας 31: 1^η φάση - Κείμενο και εικόνες

B.9. Το E.Y περιέχει κείμενο, εικόνες και video;	
Σ1	Το E.Y. περιέχει και κείμενο και εικόνες και video
Σ2	Ναι, περιέχει κείμενο, εικόνες και video
Σ3	Φυσικά και τα περιέχει

Πίνακας 32: 1^η φάση – Κείμενο, εικόνες και βίντεο

B.10. Οι χρωματικές συνθέσεις του E.Y. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση;	
Σ1	Θεωρώ ότι συμβάλλουν στην αλληλεπίδραση του με τον μαθητή
Σ2	Ναι, οι χρωματικές συνθέσεις του E.Y. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση
Σ3	Εννοείται ότι συμβάλλουν στην αλληλεπίδραση

Πίνακας 33: 1^η φάση - Χρωματικές συνθέσεις για άνετη αλληλεπίδραση

Σχολιασμός ευρημάτων 2ου ερευνητικού άξονα

Οι συμμετέχοντες θεωρούν ότι το γνωστικό αντικείμενο που διαπραγματεύεται το EY, παρουσιάζεται με τρόπο απλό και κατανοητό. Πιστεύουν ότι το ύφος γραφής του διακρίνεται από φιλικότητα και είναι κατανοητό από τους εκπαιδευόμενους στους οποίους απευθύνεται. Συγκεκριμένα ο Σ3 αναφέρει ότι η γλώσσα είναι κατάλληλη για τα μικρά παιδιά, στα οποία απευθύνεται. Επίσης αναφέρουν ότι γίνεται συχνή χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών και της καθομιλούμενης γλώσσας, όπως επισημαίνει και ο Σ1 ότι στο E.Y. γίνεται χρήση αντωνυμιών και μάλιστα στο β' πρόσωπο ενικού αριθμού. Τη γραφή ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

του ΕΥ, την χαρακτηρίζουν ως ευανάγνωστη και είναι απόλυτα σύμφωνοι, πως οι πληροφορίες που εμπεριέχονται στο ΕΥ δεν είναι πυκνές και πως παρουσιάζονται τμηματικά στην οθόνη, Τέλος, πιστεύουν ότι στο ΕΥ έχουν ενσωματωθεί εικόνες και βίντεο που σχετίζονται με το μάθημα και ταυτόχρονα βοηθούν στην αλληλεπίδρασή του μαθητή με το ΕΥ.

✚ 3ος Ερευνητικός Άξονας: Ευχρηστία (Ερωτήσεις Γ1, Γ2, Γ3, Γ4)

Γ.1. Τα κουμπιά που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (εμπρός, πίσω κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα;

Σ1	Φυσικά και είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα τα κουμπιά
Σ2	Ναι, τα κουμπιά είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα
Σ3	Είμαι σύμφωνη ότι τα κουμπιά είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα

Πίνακας 34: 1^η φάση – Κουμπιά κατανοητά και αναγνωρίσιμα

Γ.2. Τα εικονίδια που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (πρόσθετες πηγές, δραστηριότητες κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα;

Σ1	Ναι, τα εικονίδια είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα
Σ2	Ναι, είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα
Σ3	Φυσικά και είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα

Πίνακας 35: 1^η φάση - Εικονίδια κατανοητά και αναγνωρίσιμα

Γ.3. Η πλοήγηση στο Ε.Υ. είναι εύκολη;

Σ1	Συμφωνώ απόλυτα
Σ2	Συμφωνώ απόλυτα
Σ3	Συμφωνώ απόλυτα

Πίνακας 36: 1^η φάση - Εύκολη πλοήγηση

Γ.4. Οι υπερσύνδεσμοι του Ε.Υ. οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο;

Σ1	Ναι, είναι σωστοί
Σ2	Οι υπερσύνδεσμοι του Ε.Υ. οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο
Σ3	Συμφωνώ ότι οι υπερσύνδεσμοι του Ε.Υ. οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο

Πίνακας 37: 1^η φάση - Αξιοπιστία υπερσυνδέσμων

Σχολιασμός ερωτημάτων 3ου ερευνητικού άξονα

Οι συμμετέχοντες θεωρούν ότι το ΕΥ είναι εύχρηστο και ότι η πλοήγηση σε αυτό είναι εύκολη, ενώ τα κουμπιά και οι εικόνες που έχουν ενσωματωθεί σε αυτό είναι απολύτως κατανοητά και αναγνωρίσιμα. Βεβαιώνεται, τέλος, η αξιοπιστία των υπερσυνδέσμων, αφού παραπέμπουν πάντα σε αναμενόμενο περιεχόμενο και από τους τρεις (3) συμμετέχοντες.

- ✚ 4ος Ερευνητικός Άξονας: Υποστήριξη - καθοδήγηση στη μελέτη του εκπαιδευόμενου (Ερωτήσεις Δ1, Δ2, Δ3)

Δ.1. Παρέχονται συμβουλές για το πώς να μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό;	
Σ1	Ναι, υπάρχει οδηγός μελέτης
Σ2	Φυσικά. Υπάρχει οδηγός μελέτης με χρήσιμες συμβουλές
Σ3	Ναι, παρέχονται συμβουλές μελέτης του Ε.Υ

Πίνακας 38: 1^η φάση - Συμβουλές μελέτης

Δ.2. Το Ε.Υ. υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία (Υπάρχουν πλαίσια ή έντονη γραφή (σήμανση) ώστε να τονίζονται σημαντικές έννοιες);	
Σ1	Το Ε.Υ υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο
Σ2	Ναι, είναι υποστηρικτικό
Σ3	Συμφωνώ ότι το Ε.Υ. υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο

Πίνακας 39: 1^η φάση - Έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία

Δ.3. Στο Ε.Υ. υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια τα οποία υποστηρίζουν τον σπουδαστή στη μελέτη του;	
Σ1	Ναι, υπάρχουν όπου χρειάζεται
Σ2	Εννοείται ότι υπάρχουν
Σ3	Ναι, το Ε.Υ. είναι υποστηρικτικό

Πίνακας 40: 1^η φάση – Επεξηγηματικά σχόλια

Σχολιασμός ερωτημάτων 4ου ερευνητικού άξονα

Άποψη των συμμετεχόντων είναι πως το ΕΥ υποστηρίζει και καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του. Θεωρούν πως παρέχονται από το ΕΥ συμβουλές για τον τρόπο μελέτης του, αφού όπως αναφέρουν υπάρχει οδηγός μελέτης (Σ1 και Σ2). Επιπλέον κρίνουν και οι

τρεις (3) ότι το Ε.Υ. υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο στο να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία με την κατάλληλη σήμανση. Τέλος, επισημαίνεται ότι μέσα στο ΕΥ υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια που υποστηρίζουν τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του.

- ✚ 5^{ος} Ερευνητικός Άξονας: Το Ε.Υ υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του (Ερωτήσεις Ε1, Ε2, Ε3, Ε4, Ε5, Ε6)

Ε.1. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις (κρίσεις) πάνω σε σημαντικά ζητήματα;	
Σ1	Μέσα στο Ε.Υ. εμπεριέχονται δραστηριότητες, στις οποίες ο μαθητής μπορεί να εκφράσει τις απόψεις του
Σ2	Ναι, εμπεριέχονται τέτοιου είδους δραστηριότητες
Σ3	Στο Ε.Υ. εμπεριέχονται δραστηριότητες για την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης του μαθητή.

Πίνακας 41: 1^η φάση - Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη διατύπωση την έκφραση απόψεων/κρίσεων

Ε.2. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώνει τις δικές του ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα;	
Σ1	Ναι, εμπεριέχονται
Σ2	Φυσικά και εμπεριέχονται
Σ3	Ναι, εμπεριέχονται

Πίνακας 42: 1^η φάση - Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη διατύπωση ερωτήσεων

Ε.3. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του ενδιαφέροντα;	
Σ1	Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες για να εμπλακεί συναισθηματικά ο μαθητής
Σ2	Ναι, εμπεριέχει δραστηριότητες για να εμπλακεί συναισθηματικά ο μαθητής
Σ3	Συμφωνώ απόλυτα ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες για να εμπλακεί συναισθηματικά ο μαθητής

Πίνακας 43: 1^η φάση - Δραστηριότητες συναισθηματικής εμπλοκής

Ε.4. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους;	
Σ1	Φυσικά και εμπεριέχει.
Σ2	Ναι, εμπεριέχει

Σ3	Συμφωνώ απόλυτα ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους
-----------	--

Πίνακας 44: 1^η φάση - Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν ανταλλαγή απόψεων μεταξύ εκπαιδευόμενων

Ε.5. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες;	
Σ1	Βεβαίως εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας
Σ2	Εννοείται ότι εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας
Σ3	Συμφωνώ απόλυτα ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας

Πίνακας 45: 1^η φάση - Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να αισθανθεί μέλος ομάδας

Ε.6. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει / εμπλουτίσει τις απόψεις του σε αυτό;	
Σ1	Φυσικά εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει / εμπλουτίσει τις απόψεις
Σ2	Ναι, εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει / εμπλουτίσει τις απόψεις
Σ3	Συμφωνώ απόλυτα ότι το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει τις απόψεις του

Πίνακας 46: Δραστηριότητες ενσωμάτωσης απόψεων στο ΕΥ

Σχολιασμός ευρημάτων 5ου ερευνητικού άξονα

Οι συμμετέχοντες εκτιμούν ότι το ΕΥ ενθαρρύνει τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις απόψεις του αλλά και να διατυπώνει τις ερωτήσεις του μέσα από τις δραστηριότητες που εμπεριέχει. Παράλληλα οι δραστηριότητες του ΕΥ ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του ζητήματα αλλά και να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους. Επιπλέον ομόφωνα συμφωνούν ότι το ΕΥ εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες αλλά εμπεριέχει και δραστηριότητες οι οποίες τον ενθαρρύνουν να ενσωματώσει / εμπλουτίσει τις απόψεις του σε αυτό.

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

- 6^{ος} Ερευνητικός Άξονας: Το Ε.Υ. παρέχει δυνατότητα Αναστοχασμού - Αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο (Ερωτήσεις Στ1, Στ2, Στ3, Στ4, Στ5)

Στ.1. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου;	
Σ1	Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης
Σ2	Ναι, το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης
Σ3	Φυσικά και εμπεριέχει δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης

Πίνακας 47: 1^η φάση - Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης

Στ.2. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου;	
Σ1	Βεβαίως, υπάρχουν δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του μαθητή
Σ2	Ναι, υπάρχουν
Σ3	Στο Ε.Υ. εμπεριέχονται δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του μαθητή

Πίνακας 48: 1^η φάση - Δραστηριότητες για ανάπτυξη αυτόνομης κριτικής σκέψης

Στ.3. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διάυλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου;	
Σ1	Συμφωνώ απόλυτα
Σ2	Συμφωνώ απόλυτα
Σ3	Συμφωνώ απόλυτα

Πίνακας 49: 1^η φάση - Δραστηριότητες για ανάπτυξη διάυλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση

Στ.5. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του πραγματικότητα;	
Σ1	Ναι, εννοείται ότι εμπεριέχονται δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον μαθητή να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του πραγματικότητα
Σ2	Φυσικά και υπάρχουν
Σ3	Συμφωνώ ότι εμπεριέχονται τέτοιου είδους δραστηριότητες

Πίνακας 50: 1^η φάση - Δραστηριότητες εφαρμογής νέας γνώσης στη δική του πραγματικότητα

Σχολιασμός ευρημάτων του ερευνητικού άξονα

Οι συμμετέχοντες θεωρούν ότι το ΕΥ παρέχει τη δυνατότητα αναστοχασμού και αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο μέσα από τις δραστηριότητες. Επίσης, οι δραστηριότητες του ΕΥ, ενθαρρύνουν την ανάπτυξη κριτικής σκέψης, καθώς και την ανάπτυξη διαύλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου. Τέλος, όλοι οι συμμετέχοντες έχουν την άποψη ότι το ΕΥ περιλαμβάνει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα.

- ✚ 7ος Ερευνητικός Άξονας: Σαφήνεια σκοπού και προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων (Ερωτήσεις Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, Z6)

Z.1. Στο Ε.Υ. διατυπώνεται σαφώς ο σκοπός της κάθε διδακτικής ενότητας;

Σ1	Ναι, διατυπώνεται
Σ2	Διατυπώνεται ο σκοπός και στις δύο διδακτικές ενότητες
Σ3	Βεβαίως και διατυπώνεται ο σκοπός

Πίνακας 51: 1^η φάση - Σαφήνεια στη διατύπωση του σκοπού

Z.2. Στο Ε.Υ. διατυπώνονται σαφώς τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σε κάθε διδακτική ενότητα;

Σ1	Τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα είναι σαφή
Σ2	Ναι, είναι σαφή
Σ3	Είναι σαφή τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Πίνακας 52: 1^η φάση - Σαφήνεια στη διατύπωση των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων

Z.3. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων;

Σ1	Φυσικά και τον παρακινούν
Σ2	Ναι, τον παρακινούν
Σ3	Συμφωνώ απόλυτα ότι τον παρακινούν

Πίνακας 53: 1^η φάση - Παρακίνηση των προσδοκώμενων σε επίπεδο γνώσεων

Z.4. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο δεξιοτήτων;

Σ1	Βεβαίως και τον παρακινούν
Σ2	Ναι, τον παρακινούν
Σ3	Συμφωνώ απόλυτα ότι τον παρακινούν

Πίνακας 54: 1^η φάση - Παρακίνηση των προσδοκώμενων σε επίπεδο δεξιοτήτων

Z.5. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο στάσεων;

Σ1	Φυσικά και τον παρακινούν
Σ2	Ναι, τον παρακινούν και σε επίπεδο στάσεων
Σ3	Συμφωνώ απόλυτα ότι τον παρακινούν

Πίνακας 55: 1^η φάση - Παρακίνηση των προσδοκώμενων σε επίπεδο στάσεων

Z.6. Ο εκπαιδευόμενος ελέγχει την πρόοδό του με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα;

Σ1	Ναι, μπορεί και ελέγχει την πρόοδο του
Σ2	Ο μαθητής μπορεί να ελέγχει την πρόοδό του με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα
Σ3	Συμφωνώ απόλυτα ότι μπορεί να ελέγχει την πρόοδό του με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα

Πίνακας 56: 1^η φάση - Έλεγχος προόδου με βάση τα προσδοκώμενα

Σχολιασμός ευρημάτων 7ου ερευνητικού άξονα

Οι συμμετέχοντες της έρευνας υποστηρίζουν ότι τόσο ο σκοπός, όσο και τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα έχουν διατυπωθεί με σαφήνεια. Τέλος, ομόφωνα και οι τρεις συμμετέχοντες πιστεύουν ότι ο εκπαιδευόμενος, με βάση τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, είναι ικανός να ελέγξει την πρόοδό του.

✚ 8ος Ερευνητικός Άξονας: Εφαρμογή αρχών της Πολυμεσικής Μάθησης (Ερωτήσεις H1, H2, H3, H4, H5, H6, H7, H8, H9, H10, H11, H12, H13, H14, H15)

H.1. Στο Ε.Υ. υπάρχει συνδυασμός κείμενου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου; (Πολυμεσική Αρχή)

Σ1	Στο Ε.Υ. υπάρχει συνδυασμός κείμενου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου
Σ2	Ναι, υπάρχει

«Περισσότερη Καλλιότητα», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Σ3	Συμφωνώ απόλυτα ότι υπάρχει συνδυασμός κείμενου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου
-----------	---

Πίνακας 57: 1^η φάση - Συνδυασμός κείμενου και εικόνας

H.2. Στο Ε.Υ. η χρήση των εικόνων σας βοηθάει να κατανοήσετε το γνωστικό αντικείμενο; (Πολυμεσική Αρχή)

Σ1	Φυσικά και βοηθάει στην κατανόηση του γνωστικού αντικείμενου
Σ2	Μα και βοηθάει στην κατανόηση του γνωστικού αντικείμενου
Σ3	Συμφωνώ απόλυτα ότι βοηθάει στην κατανόηση του λογοτεχνικού κειμένου

Πίνακας 58: 1^η φάση - Χρήση εικόνων

H.3. Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.); (Αρχή της Τροπικότητας)

Σ1	Ναι, υπάρχουν στοιχεία αφήγησης
Σ2	Το Ε.Υ. είναι εμπλουτισμένο με στοιχεία αφήγησης
Σ3	Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης

Πίνακας 59: 1^η φάση – Στοιχεία αφήγησης

H.4. Στο Ε.Υ. συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες (λέξεις, εικόνες, ήχοι) με το γνωστικό αντικείμενο; (Αρχή της Συνοχής)

Σ1	Όχι, δε συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες με το γνωστικό αντικείμενο
Σ2	Διαφωνώ απόλυτα. Δε συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες με το γνωστικό αντικείμενο
Σ3	Όχι, διαφωνώ απόλυτα

Πίνακας 60: 1^η φάση – Μη σχετικές πληροφορίες

H.5. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας; (Αρχή της Προσωποποίησης)

Σ1	Ναι, γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας
Σ2	Ναι, σε όλο το Ε.Υ
Σ3	Ναι, στο Ε.Υ. γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας

Πίνακας 61: 1^η φάση – Χρήση φιλικής γλώσσας

H.6. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση δεύτερου προσώπου; (Αρχή της Προσωποποίησης)

Σ1	Φυσικά
-----------	--------

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Σ2	Ναι, γίνεται χρήση δεύτερου προσώπου
Σ3	Συμφωνώ απόλυτα ότι γίνεται χρήση δεύτερου προσώπου

Πίνακας 62: 1^η φάση – Χρήση δεύτερου προσώπου

Η.7. Στο Ε.Υ. γίνεται ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου; (Αρχή της Προσωποποίησης)

Σ1	Ναι και στις δύο διδακτικές ενότητες
Σ2	Στο Ε.Υ υφίσταται ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου
Σ3	Ναι, γίνεται ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου

Πίνακας 63: 1^η φάση – Ηχητική παρουσίαση

Η.8. Στο Ε.Υ. το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό για τον εκπαιδευόμενο; (Αρχή της Φωνής)

Σ1	Φυσικά και είναι φιλικό
Σ2	Εννοείται ότι είναι φιλικό το ύφος της παρουσίασης
Σ3	Ναι, το ύφος του Ε.Υ. είναι φιλικό

Πίνακας 64: 1^η φάση – Φιλικό ύφος ηχητικής παρουσίασης

Η.9. Στο Ε.Υ. εμφανίζεται ένας φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων; (Αρχή της Εικόνας)

Σ1	Ναι, υπάρχει φιλικός χαρακτήρας
Σ2	Ναι, η μικρή Κατερίνα
Σ3	Ναι, στο Ε.Υ. εμφανίζεται ένας φιλικός χαρακτήρας

Πίνακας 65: 1^η φάση – Φιλικός χαρακτήρας (Avatar)

Η.10. Στο Ε.Υ. η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου γίνεται τμηματικά; (Αρχή της Κατάτμησης)

Σ1	Η παρουσίαση γίνεται τμηματικά
Σ2	Ναι, γίνεται τμηματικά
Σ3	Συμφωνώ απόλυτα ότι στο Ε.Υ. η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου γίνεται τμηματικά

Πίνακας 66: 1^η φάση – Τμηματική παρουσίαση περιεχομένου

«Περισσότερη Καλλιότητα», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

H.11. Στο Ε.Υ. υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους; (Αρχή της Προσωποποίησης)

Σ1	Στο Ε.Υ υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες με ανατροφοδότηση
Σ2	Ναι, υπάρχουν
Σ3	Φυσικά. Στο Ε.Υ. υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες με ανατροφοδότηση

Πίνακας 67: 1^η φάση – Διαδραστικές δραστηριότητες με ανατροφοδότηση

H.12. Στο Ε.Υ. υπάρχουν μακροσκελή κείμενα για την παρουσίαση του γνωστικού Αντικειμένου; (Αρχή της Κατάτμησης)

Σ1	Όχι, στο Ε.Υ. δεν υπάρχουν μακροσκελή κείμενα για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου
Σ2	Όχι, δεν υπάρχουν μακροσκελή κείμενα
Σ3	Διαφωνώ απόλυτα. Δεν υπάρχουν μακροσκελή κείμενα στην παρουσίαση του Ε.Υ.

Πίνακας 68: 1^η φάση – Μακροσκελή κείμενα

H.13. Το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες στους εκπαιδευόμενους για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών; (Αρχή της Σηματοδότησης)

Σ1	Ναι, το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες στους μαθητές για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων
Σ2	Ναι, υπάρχουν σαφείς οδηγίες
Σ3	Στο Ε.Υ. υπάρχουν οδηγίες για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων

Πίνακας 69: 1^η φάση – Σαφείς οδηγίες για δραστηριότητες/εργασίες

H.14. Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.); (Αρχή της Σηματοδότησης)

Σ1	Φυσικά και υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης
Σ2	Ναι, στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης
Σ3	Ναι, υπάρχουν στοιχεία επισήμανσεις

Πίνακας 70: 1^η φάση – Στοιχεία επισήμανσης

H.15. Στο Ε.Υ. υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου; (Αρχή της Προπαίδευσης)

Σ1	Ναι, υπάρχουν και στις δύο διδακτικές ενότητες
-----------	--

Σ2	Ναι, στο Ε.Υ. υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες
Σ3	Φυσικά. Στο Ε.Υ. υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες

Πίνακας 71: 1^η φάση – Εισαγωγικές δραστηριότητες

Σχολιασμός ευρημάτων του ερευνητικού άξονα

Οι συμμετέχοντες συμπεραίνουν ότι οι αρχές της Πολυμεσικής μάθησης εφαρμόζονται στο συγκεκριμένο ΕΥ. Σχετικά με τη Πολυμεσική Αρχή αναφέρουν ότι υπάρχει συνδυασμός κειμένου και εικόνων για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου, θεωρούν ότι οι εικόνες είναι σχετικές με το κείμενο αλλά και ότι βοηθούν στην καλύτερη κατανόησή του. Οι συμμετέχοντες συμφωνούν ότι στο Ε.Υ. υποστηρίζεται η Αρχή της Τροπικότητας, αφού εμπεριέχονται στοιχεία αφήγησης όπως: μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά. Επίσης, πληροφορίες μη σχετικές με το γνωστικό αντικείμενο δεν συμπεριλαμβάνονται στο ΕΥ, κατά τους συμμετέχοντες, γεγονός που πιστοποιεί την ύπαρξη της Αρχής της Συνοχής. Όσο αφορά την Αρχή της Προσωποποίησης έχει συμπεριληφθεί κατά την ανάπτυξη του Ε.Υ., αφού σύμφωνα με τους συμμετέχοντες γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας δεύτερου ενικού προσώπου, ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου μέσα από πρωτότυπα βίντεο και τέλος, εμπεριέχονται σε αυτό διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους. Η Αρχή της Φωνής όπως και η Αρχή της Εικόνας υποστηρίζεται στο Ε.Υ., αφού το ύφος της ηχητικής παρουσίασης κρίνεται φιλικό και οικείο με την υποστήριξη φυσικά του φιλικού χαρακτήρα (avatar). Σύμφωνα με την Αρχή της Κατάτμησης, στο Ε.Υ. συμφωνούν απόλυτα οι συμμετέχοντες ότι δεν υπάρχουν μακροσκελή κείμενα και ότι η παρουσίαση γίνεται τμηματικά. Και οι τρεις συμμετέχοντες υποστηρίζουν πως το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες, για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών, στους εκπαιδευόμενους και ότι σε αυτό υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης, ακολουθώντας τις υποδείξεις της Αρχής της Σηματοδότησης. Τέλος, άπαντες οι συμμετέχοντες θεωρούν πως τηρείται και η Αρχή της Προπαίδευσης, καθώς στο Ε.Υ. εμπεριέχονται εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου.

9ος Ερευνητικός Άξονας: Γενικές επισημάνσεις

1. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού;	
Σ1	Διαδραστικότητα, e-book και όμορφο περιβάλλον
Σ2	Το εκπαιδευτικό υλικό είναι εξαιρετικά σχεδιασμένο και εύκολο στη χρήση του από τους μαθητές. Εντοπίζει τις σημαντικές πληροφορίες και με τις δραστηριότητες του κατορθώνει να τις κάνει κτήμα του, χωρίς να αποπροσανατολίζεται ή να μπερδεύεται. Εφαρμόζει στο ακέραιο την αρχή της πολυμεσικής μάθησης και εκμεταλλεύεται στο έπακρο τις δυνατότητες των ΤΠΕ.
Σ3	Διαδραστικό υλικό, ελκυστικό περιβάλλον, εύκολο στη χρήση

Πίνακας 72: 1^η φάση – Δυνατά στοιχεία Ε.Υ

2. Γράψτε έως τρεις αλλαγές που προτείνετε προκειμένου να βελτιωθεί το εκπαιδευτικό υλικό.	
Σ1	Δεν έχω να προτείνω αλλαγές
Σ2	Το εκπαιδευτικό υλικό είναι πολύ καλά σχεδιασμένο. Θα μπορούσε ίσως να βελτιωθεί μεγαλώνοντας λίγο τα εικονίδια των δραστηριοτήτων.
Σ3	Δεν θα πρότεινα καμία αλλαγή! Το Ε.Υ. είναι πλήρες!

Πίνακας 73: 1^η φάση – Προτάσεις βελτίωσης Ε.Υ.

Σχολιασμός ευρημάτων 9ου ερευνητικού άξονα

Οι συμμετέχοντες στην πρώτη φάση της έρευνας θεωρούν πως τα δυνατά στοιχεία του Ε.Υ. είναι το διαδραστικό υλικό, το όμορφο - ελκυστικό του περιβάλλον και εύκολο στη χρήση του. Επίσης ένας από τους συμμετέχοντες (Σ2) αναφέρει επίσης ότι στο Ε.Υ. μπορεί ο εκπαιδευόμενος να εντοπίζει τις σημαντικές πληροφορίες και με τις δραστηριότητες του κατορθώνει να τις κάνει κτήμα του, χωρίς να αποπροσανατολίζεται ή να μπερδεύεται. Εφαρμόζει στο ακέραιο την αρχή της πολυμεσικής μάθησης και εκμεταλλεύεται στο έπακρο τις δυνατότητες των ΤΠΕ. Τέλος οι δυο εξ αυτών (Σ1 και Σ3) δεν προτείνουν κάποια αλλαγή στο Ε.Υ., ενώ ο ένας από αυτούς (Σ2) θεωρεί ότι θα μπορούσε να είναι μεγαλύτερα τα εικονίδια των δραστηριοτήτων.

6.6.2 Αποτελέσματα δεύτερης φάσης της έρευνας

A. Το προφίλ των συμμετεχόντων στην έρευνα

1. Φύλο (1)

Φύλο	Αριθμός	Ποσοστό
Άνδρες	0	0,0
Γυναίκες	5	100,0
Σύνολο	5	100,0

Πίνακας 74: 2η φάση – το δείγμα κατά φύλο

2. Ηλικία (2)

Ηλικία	Συμμετέχοντες					Σύνολο
	Σ1	Σ2	Σ3	Σ4	Σ5	
22 - 30			x	x		2
31 - 40	x					1
41 - 50		x			x	2
>51						
Σύνολο						5

Πίνακας 75: 2η φάση – οι συμμετέχοντες ανά ηλικιακή ομάδα

Οι δύο (2) από τους πέντε (5) συμμετέχοντες ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 22 - 30, δύο (2) σε αυτή των 41-50 και ένας (1) στην ηλικιακή ομάδα των 31 - 40.

3. Εργασιακή κατάσταση (3)

Εργασιακή κατάσταση	Συμμετέχοντες					Σύνολο
	Σ1	Σ2	Σ3	Σ4	Σ5	
Μόνιμος			x	x	x	3
Αναπληρωτής	x	x				2
Σύνολο						5

Πίνακας 76: 2η φάση – εργασιακή κατάσταση συμμετεχόντων

Οι τρεις (3) από τους πέντε (5) συμμετέχοντες είναι μόνιμοι, ενώ δύο (2) αναπληρωτές.

4. Χρόνια προϋπηρεσίας (4)

Χρόνια προϋπηρεσίας	Συμμετέχοντες					Σύνολο
	Σ1	Σ2	Σ3	Σ4	Σ5	
0 – 5				x	x	2
6 - 10						
11 - 15						
16 – 20	x	x				2
>21			x			1
Σύνολο						5

Πίνακας 77: 2η φάση – χρόνια προϋπηρεσίας συμμετεχόντων

Οι δύο (2) συμμετέχοντες έχουν 0 – 5 χρόνια προϋπηρεσίας, δύο (2) επιπλέον 16 – 20 χρόνια και ένας (1) από αυτούς >21 χρόνια προϋπηρεσίας.

5. Εξοικείωση συμμετεχόντων με ΤΠΕ (5)

Είστε εξοικειωμένοι με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ);	
Σ1	Ναι
Σ2	Ναι, είμαι εξοικειωμένη με τις ΤΠΕ
Σ3	Ναι, ως έναν βαθμό.
Σ4	Ναι
Σ5	Αρκετά

Πίνακας 78: 2η φάση – εξοικείωση συμμετεχόντων με ΤΠΕ

6. Χρήση ΤΠΕ από τους συμμετέχοντες (6)

Χρησιμοποιείτε τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική πράξη;	
Σ1	Καθημερινά
Σ2	Όπου είναι εφικτό

Σ3	Ναι
Σ4	Ναι, αρκετά
Σ5	Όσο μπορώ κι όσο μου επιτρέπει ο χρόνος

Πίνακας 79: 2η φάση – χρήση των ΤΠΕ από τους συμμετέχοντες

Οι συμμετέχοντες (5) στο σύνολό τους δηλώνουν ότι είναι εξοικειωμένοι με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνίας (ΤΠΕ), καθώς και ότι τις χρησιμοποιούν στην εκπαιδευτική πράξη. Ένας από τους συμμετέχοντες αναφέρει και τον παράγοντα του χρόνου.

Β Παρουσίαση αποτελεσμάτων 2^{ης} φάσης της έρευνας

Στο σημείο αυτό γίνεται παρουσίαση των ευρημάτων της δεύτερης φάσης σε πίνακες. Σε κάθε πίνακα παρουσιάζεται η αποτίμηση ανά κατηγορία ανάλυσης. Οι κωδικοί Σ1, Σ2, Σ3, Σ4 και Σ5 αντιστοιχούν σε κάθε έναν από τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς, ώστε να διατηρηθεί το απόρρητο των προσωπικών δεδομένων. Στο τέλος κάθε κατηγορίας ανά άξονα γίνεται σχολιασμός των ευρημάτων.

🚩 2ος Ερευνητικός Άξονας: Γενική Εντύπωση από το Ε.Υ. (Ερωτήσεις: 7, 8)

7. Η εντύπωση που σας προκάλεσε το Ε.Υ. με ποιες τρεις (3) λέξεις περιγράφεται καλύτερα;	
Σ1	Καλαίσθητο - Διαδραστικό & Δημιουργικό
Σ2	Διαδραστικό, ενδιαφέρον, εύχρηστο για μια σχολική τάξη
Σ3	Ενδιαφέρον, πλούσιο, διαφορετικό
Σ4	Δημιουργικό, ενδιαφέρον, ποικιλόμορφο
Σ5	ενδιαφέρον, προσεγμένο, προσιτό

Πίνακας 80: 2η φάση – Γενική εντύπωση

8. Τι νομίζετε ότι αντικαθιστά ένα τέτοιο υλικό κατά την εκπαιδευτική πράξη, το σχολικό βιβλίο ή τον εκπαιδευτικό;	
Σ1	Το σχολικό βιβλίο

Σ2	Το σχολικό βιβλίο. Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό μπορεί μέσω των δραστηριοτήτων και του διαδραστικού περιεχομένου να προσελκύσει σε σημαντικό βαθμό το ενδιαφέρον των μαθητών.
Σ3	Αντικαθιστά το σχολικό εγχειρίδιο, καθώς μέσω του υλικού γίνεται πιο διαδραστικό το μάθημα. Ο εκπαιδευτικός συμμετέχει έμμεσα κατά την ανάγνωση και είναι αυτός που καθοδηγεί την εκπαιδευτική πράξη. Το μάθημα γίνεται πιο ενδιαφέρον με αυτόν τον τρόπο καθώς γίνεται μέσω ενός μέσου που είναι πολύ κοντά στους μαθητές! Ακόμα, η χρήση εικόνων και βίντεο που γίνεται βοηθάει τους μαθητές να κατανοήσουν περισσότερο το μάθημα.
Σ4	Το σχολικό βιβλίο
Σ5	Το σχολικό βιβλίο κατά κύριο λόγο, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί και για αντεστραμμένη διδασκαλία.

Πίνακας 81: 2η φάση - Ρόλος ΕΥ

Σχολιασμός ευρημάτων 2ου ερευνητικού άξονα

Οι συμμετέχοντες - εκπαιδευτικοί θεωρούν ενδιαφέρον το Ε.Υ. Αναλυτικότερα πιστοποιούν ότι είναι διαφορετικό (Σ3), διαδραστικό (Σ1, Σ2), ποικιλόμορφο (Σ4), καλαίσθητο (Σ1) και προσιτό (Σ5). Όσο αφορά το ρόλο του Ε.Υ. και οι πέντε (5) συμφωνούν στο ότι το Ε.Υ. αντικαθιστά το σχολικό εγχειρίδιο και όχι τον εκπαιδευτικό. Συγκεκριμένα ο Σ2 αναφέρει ότι αντικαθιστά το σχολικό βιβλίο και προσελκύει το ενδιαφέρον των μαθητών. Ο Σ3 αναφέρεται και στον ρόλο του δασκάλου ως καθοδηγητής, καθώς το μάθημα γίνεται πιο ενδιαφέρον λόγω των εικόνων και των βίντεο που υφίστανται σε αυτό. Τέλος, ο Σ5 θεωρεί ότι το ΕΥ θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί και για ανεστραμμένη διδασκαλία.

✚ 3^{ος} Ερευνητικός Άξονας: Ευχρηστία και καλαισθησία του Ε.Υ (Ερωτήσεις: 9, 10)

9. Κατά την πλοήγησή σας στο Ε.Υ. υπήρξε κάτι που να σας δυσκόλεψε ή όχι;	
Σ1	Όχι γιατί υπήρχε εισαγωγικό βίντεο που εξηγούσε τι θα ακολουθήσει.
Σ2	Όχι.
Σ3	Το εκπαιδευτικό υλικό έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορεί να το χειριστεί και ένας που δεν γνωρίζει να χειρίζεται καλά έναν Η/Υ. Τα βήματα είναι ξεκάθαρα και το κάθε ένα σε οδηγεί στο αμέσως επόμενο με μεγάλη ευκολία.

«Περισσότερη Καλλιότητα», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Σ4	Όχι.
Σ5	Όχι.

Πίνακας 82: 2η φάση - Δυσκολίες στην πλοήγηση

10. Με βάση την εμπειρία σας, πόσο εύκολο ή δύσκολο είναι το Ε.Υ. για τους μαθητές;	
Σ1	Δεν είναι καθόλου δύσκολο, καθώς υπάρχει "ροή" στο Ε.Υ και διαδραστικότητα
Σ2	Το εκπαιδευτικό υλικό φαίνεται κατάλληλο και εύκολο για τους μαθητές.
Σ3	Ακόμα και οι μαθητές μπορούν να χειριστούν μόνοι τους το εν λόγω εκπαιδευτικό υλικό καθώς τα βήματα είναι ξεκάθαρα.
Σ4	Σε γενικές γραμμές εύκολο, ίσως να δυσκολευτούν στις ερωτήσεις ανοικτού τύπου
Σ5	Αρκετά εύκολο

Πίνακας 83: 2η φάση – Βαθμός ευκολίας Ε.Υ. για τους μαθητές

Σχολιασμός ευρημάτων 3ου ερευνητικού άξονα

Οι συμμετέχοντες – εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στη δεύτερη φάση της έρευνας πιστοποιούν ότι το Ε.Υ. είναι εύκολο στην πλοήγηση του, διότι υπάρχει εισαγωγικό βίντεο που εξηγεί τι θα ακολουθήσει (Σ1) και έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορεί να το χειριστεί και κάποιος που δεν γνωρίζει να χειρίζεται καλά έναν Η/Υ (Σ3). Επίσης θεωρούν ότι το Ε.Υ είναι εύκολο για τους μαθητές, καθώς υπάρχει ροή (Σ1), τα βήματα είναι ξεκάθαρα (Σ3). Ο Σ5 αναφέρει την πιθανότητα δυσκολίας των μαθητών στις ερωτήσεις ανοικτού τύπου.

✚ 4^{ος} Ερευνητικός Άξονας: Τρόπος χρήσης Ε.Υ. στην εκπαιδευτική πράξη (Ερωτήσεις: 11, 12)

11. Θα χρησιμοποιούσατε το παρόν Ε.Υ. ως συμπληρωματικό κατά τη διδασκαλία του λογοτεχνικού κειμένου που διαπραγματεύεται;	
Σ1	Φυσικά και θα το χρησιμοποιούσα!
Σ2	Ναι, θα το χρησιμοποιούσα. Το υλικό αυτό παρέχει μια ιδιαίτερη παρουσίαση και θα βοηθούσε στην ενεργή συμμετοχή πολλών μαθητών, αλλά και στην καλύτερη απόδοση τους.

«Περισσότερη Καλλιότητα», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Σ3	Το συγκεκριμένο υλικό θα το χρησιμοποιούσα και σε κανονική μου διδασκαλία μέσα στην τάξη, καθώς είναι καλοσχεδιασμένο, διαδραστικό και ενδιαφέρον. Οι μαθητές θα κατακτούσαν τους στόχους του Α.Π για το συγκεκριμένο κείμενο πολύ καλύτερα μέσω του συγκεκριμένου υλικού παρά μέσω της απλής, τυπικής διδασκαλίας.
Σ4	Σίγουρα για να την κάνω πιο ενδιαφέρουσα ή σε περίπτωση που θα υπήρχε κάποια διαφωνία μεταξύ των παιδιών , ώστε να ηρεμήσει το κλίμα
Σ5	Φυσικά διότι περιέχει πάρα πολλές ενδιαφέρουσες δραστηριότητες για τα παιδιά.

Πίνακας 84: 2η φάση – Αποδοχή Ε.Υ. για χρήση στην εκπαιδευτική πράξη

12. Θα συστήνατε το Ε.Υ. σε συναδέλφους σας προκειμένου να το χρησιμοποιήσουν ως συμπληρωματικό κατά τη διδασκαλία του λογοτεχνικού κειμένου που διαπραγματεύεται;	
Σ1	Εννοείται
Σ2	Ναι, θα το σύστηνα καθώς, το υλικό αυτό παρέχει μια ιδιαίτερη παρουσίαση και θα βοηθούσε στην ενεργή συμμετοχή πολλών μαθητών, αλλά και στην καλύτερη απόδοση τους.
Σ3	Θα προέτρεπα τους συναδέλφους μου να χρησιμοποιήσουν το εν λόγω εκπαιδευτικό υλικό τόσο στο πλαίσιο σχολικής παρέμβασης αλλά και διδασχής στην τυπική τάξη.
Σ4	Αναμφισβήτητα
Σ5	Ναι θα το πρότεινα ανεπιφύλακτα.

Πίνακας 85: 2η φάση - Πρόταση σε άλλους Ε.Υ. για χρήση

Σχολιασμός ευρημάτων 4ου ερευνητικού άξονα

Το ΕΥ θα το αξιοποιούσαν στην εκπαιδευτική διαδικασία όλοι οι συμμετέχοντες, διότι υποστηρίζουν ότι παρέχει μια ιδιαίτερη παρουσίαση και θα βοηθούσε στην ενεργή συμμετοχή πολλών μαθητών, αλλά και στην καλύτερη απόδοση τους (Σ2). Ο Σ3 θεωρεί ότι είναι καλοσχεδιασμένο, διαδραστικό και ενδιαφέρον. Οι μαθητές θα κατακτούσαν τους στόχους του Α.Π για το συγκεκριμένο κείμενο πολύ καλύτερα μέσω του συγκεκριμένου υλικού παρά μέσω της απλής, τυπικής διδασκαλίας. Ο Σ4 αναφέρει ότι θα το χρησιμοποιούσε σίγουρα για να κάνει τη διδασκαλία πιο ενδιαφέρουσα ή σε περίπτωση που θα υπήρχε κάποια διαφωνία μεταξύ των παιδιών , ώστε να ηρεμήσει το κλίμα. Ενώ ο Σ5 θα

το χρησιμοποιούσε εξαιτίας των δραστηριοτήτων που περιέχει. Όσο αφορά την πρόταση του Ε.Υ. σε άλλους εκπαιδευτικούς και οι πέντε (5) συμμετέχοντες θα το σύστηναν, επειδή παρέχει μια ιδιαίτερη παρουσίαση και θα βοηθούσε στην ενεργή συμμετοχή πολλών μαθητών, αλλά και στην καλύτερη απόδοση τους (Σ2).

✚ 5^{ος} Ερευνητικός Άξονας: Πληρότητα και επάρκεια διδακτικού περιεχομένου Ε.Υ. (Ερωτήσεις: 13, 14, 15, 16)

13. Πως θα χαρακτηρίζατε την πυκνότητα και την ποσότητα της πληροφορίας που παρέχεται από το ΕΥ; ;	
Σ1	Πλήρες!
Σ2	Το υλικό είναι ιδιαίτερα περιεκτικό, χωρίς να έχει περιττές πληροφορίες. Αντίθετα θα το χαρακτήριζα άρτιο και προσεγμένο ως προς την ποσότητα των πληροφοριών που παρέχει.
Σ3	Οι πληροφορίες που παρέχει το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό υλικό ενδείκνυνται για παιδιά δημοτικού, καθώς οι ερωτήσεις κατανόησης είναι στοχευμένες και με ξεκάθαρες εκφωνήσεις. Ακόμα, τα βίντεο που παρουσιάζονται ενδιάμεσα είναι μικρά κι έτσι οι μαθητές δεν κουράζονται, αντιθέτως κρατούν το ενδιαφέρον τους αμείωτο.
Σ4	Αρκετό ώστε να μην κουράζει τα παιδιά
Σ5	Ικανοποιητικές και ακριβώς στο βαθμό που χρειάζεται ώστε να μην κουραστούν οι μαθητές

Πίνακας 86: 2η φάση – Πυκνότητα Ε.Υ.

14. Το διδακτικό περιεχόμενο του ΕΥ προσφέρει στους μαθητές επιπλέον γνώσεις ή όχι;	
Σ1	Φυσικά!
Σ2	Ναι, το εκπαιδευτικό υλικό παρέχει στους μαθητές εύχρηστες πληροφορίες και γνώσεις και τους βοηθάει στην μαθησιακή τους πρόοδο.
Σ3	Το διδακτικό περιεχόμενο του εκπαιδευτικού υλικού προσφέρει επιπλέον γνώσεις στους μαθητές καθώς δεν εστιάζει στην απλή παράθεση της ιστορίας μέσω αφήγησης και στον μετέπειτα έλεγχο αυτής μέσω ερωτήσεως. Αντιθέτως, καταπιάνεται από τα βασικά σημεία της ιστορίας και τα αναλύει περαιτέρω (π.χ συναισθήματα) με σκοπό οι μαθητές να κατακτήσουν το βαθύτερο νόημα και τα μηνύματα που θέλει να περάσει η ιστορία.

«Περισσότερη Καλλιότητα», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Σ4	Ναι, τους διεγείρει την ενσυναίσθηση
Σ5	Ασφαλώς διότι εκτός από τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα εμβαθύνει και στο κομμάτι της ψυχολογίας και σε στάσεις ζωής.

Πίνακας 87: 2η φάση –Επιπλέον γνώσεις

15. Το διδακτικό περιεχόμενο του ΕΥ είναι έγκυρο ή περιέχει ανακρίβειες;	
Σ1	Είναι έγκυρο!
Σ2	Το διδακτικό περιεχόμενο είναι απόλυτα έγκυρο.
Σ3	Το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού υλικού είναι έγκυρο καθώς βασίζεται σε κείμενο του σχολικού εγχειριδίου και είναι σχεδιασμένο σύμφωνα με τους στόχους του Α.Π.
Σ4	Εγκυρότατο
Σ5	Είναι απόλυτα έγκυρο

Πίνακας 88: 2η φάση – Εγκυρότητα Ε.Υ

16. Το διδακτικό περιεχόμενο του ΕΥ είναι σε αντιστοιχία με τους στόχους που αναφέρονται με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών (ΑΠΣ) ;	
Σ1	Ναι, υπάρχει αντιστοιχία
Σ2	Το διδακτικό περιεχόμενο βρίσκεται σε αντιστοιχία με τους στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών.
Σ3	Το περιεχόμενο έχει σχεδιαστεί σύμφωνα με τους στόχους του Α.Π.
Σ4	Ναι, είναι συμβατό με το ΑΠΣ
Σ5	Απολύτως

Πίνακας 89: 2η φάση – Αντιστοιχία διδακτικού περιεχομένου με στόχους ΑΠΣ

Σχολιασμός ευρημάτων 5ου ερευνητικού άξονα

Το συγκεκριμένο Ε.Υ. θεωρείται πλήρες, επαρκές και έγκυρο από τους συμμετέχοντες, χωρίς περιττές πληροφορίες (Σ2) και ακριβώς στο βαθμό που χρειάζεται ώστε να μην κουραστούν οι μαθητές (Σ5). Επιπλέον, πιστοποιούν την παροχή περαιτέρω γνώσεων, αφού

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

καταπιάνεται από τα βασικά σημεία της ιστορίας και τα αναλύει περαιτέρω (π.χ συναισθήματα) με σκοπό οι μαθητές να κατακτήσουν το βαθύτερο νόημα και τα μηνύματα που θέλει να περάσει η ιστορία (Σ3). Αναφορικά με την αντιστοιχία του διδακτικού περιεχομένου με τους στόχους του Α.Π.Σ, όλοι οι συμμετέχοντες πιστεύουν ότι είναι σχεδιασμένο σύμφωνα με τους στόχους του Α.Π.Σ (Σ3) και ότι είναι συμβατό (Σ4).

✚ 6^{ος} Ερευνητικός Άξονας: Γενικές επισημάνσεις (Ερωτήσεις: 17, 18)

17. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία (3) δυνατά στοιχεία του ΕΥ;	
Σ1	Είναι διαδραστικό, υπάρχει αλληλεπίδραση του υλικού με τον μαθητή και είναι πρωτότυπο για τα δεδομένα της εκπαίδευσης, τα οποία θέλουμε να αλλάξουμε!
Σ2	Η διαδραστικότητα, οι δραστηριότητες που παρέχουν ταυτόχρονα και ευκαιρίες εμπέδωσης του μαθήματος και η ζωντάνια στα χρώματα και τα κείμενα της παρουσίασης.
Σ3	Αφήγηση μαθήματος, διαδραστικές ερωτήσεις κατανόησης συνδυασμένες με αφήγηση, χρήση εικόνων.
Σ4	Η προσιτή γλώσσα, η ποσότητα της πληροφορίας, οι ενδιαφέρουσες ασκήσεις που έχουν ενσωματωθεί
Σ5	Ποικιλομορφία δραστηριοτήτων, ενδιαφέρον και διασκεδαστικό

Πίνακας 90: 2η φάση – Δυνατά σημεία Ε.Υ

18. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία (3) πιο αδύναμα στοιχεία του ΕΥ;	
Σ1	Δεν εντόπισα αδύναμα σημεία.
Σ2	Δεν εντόπισα κάποιες αδυναμίες.
Σ3	Για μένα το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό υλικό είναι καλοσχεδιασμένο και η πλατφόρμα που το περιέχει επίσης. Συνεπώς, δεν υπάρχουν αδύναμα στοιχεία.
Σ4	Η σύνοψη κάθε ενότητας ίσως είναι αργή και θα κουράζει λίγο τα παιδιά
Σ5	Ίσως η εξοικείωση των μικρών μαθητών με υπολογιστές και περισσότερη ανατροφοδότηση με κάποιο σύστημα επιβράβευσης.(πόντους, αστεράκια ως την ολοκλήρωση του εκπαιδευτικού υλικού)

Πίνακας 91: 2η φάση – Αδύναμα στοιχεία Ε.Υ.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Σχολιασμός ευρημάτων του ερευνητικού άξονα

Ο συγκεκριμένος άξονας είχε ως στόχο τη βελτίωση του Ε.Υ. για τη διδασκαλία του λογοτεχνικού κειμένου «Η Αλφαβήτα δίχως ρο», γι' αυτό και κρίνεται σκόπιμο να τον παρουσιάσουμε. Όσο αφορά τα δυνατά σημεία του Ε.Υ. παρατηρείται μια συμφωνία των απόψεων για τις δραστηριότητες του, όπως οι ενδιαφέρουσες ασκήσεις που έχουν ενσωματωθεί (Σ1), οι δραστηριότητες που παρέχουν ταυτόχρονα και ευκαιρίες εμπέδωσης του μαθήματος (Σ2), διαδραστικές ερωτήσεις κατανόησης συνδυασμένες με αφήγηση (Σ3) και η ποικιλομορφία δραστηριοτήτων (Σ5). Επίσης το θεωρούν διαδραστικό (Σ1, Σ2 και Σ3), με προσιτή γλώσσα (Σ4), αφήγηση του μαθήματος (Σ3)

Στα αδύναμα στοιχεία του Ε.Υ. οι απόψεις δίστανται. Ενώ οι συμμετέχοντες Σ2, Σ3 και Σ4 αναφέρουν ότι δεν εντόπισαν αδύναμα στοιχεία, οι συμμετέχοντες Σ1 και Σ5 κρίνουν ότι το Ε.Υ. χρειάζεται βελτίωση σε ορισμένα σημεία. Πιο συγκεκριμένα, ο Σ1 πιστεύει ότι η σύνοψη κάθε ενότητας ίσως είναι αργή και θα κουράζει λίγο τα παιδιά ενώ ο Σ5 αναφέρεται στην εξοικείωση των μικρών μαθητών με υπολογιστές και στην ύπαρξη περισσότερης ανατροφοδότησης με κάποιο σύστημα επιβράβευσης (πόντους, αστεράκια ως την ολοκλήρωση του εκπαιδευτικού υλικού).

Κεφάλαιο 7^ο Συμπεράσματα Ευρημάτων, συνεισφορά της εργασίας, περιορισμοί, και προτάσεις για περαιτέρω έρευνα

7.1 Εισαγωγή

Στην ενότητα αυτή θα παρουσιαστούν τα συμπεράσματα των δύο φάσεων της έρευνας. Όσον αφορά στην πρώτη φάση της έρευνας, τα συμπεράσματα της προέκυψαν από τις απαντήσεις που δόθηκαν σε ερωτηματολόγιο σχεδιασμένο από το ΕΔΙΒΕΑ, ενώ της δεύτερης φάσης προέκυψαν από απαντήσεις σε ερωτηματολόγιο, που σχεδιάστηκε από την ερευνήτρια στα Google Forms. Δείγμα της πρώτης φάσης αποτέλεσαν τρεις εκπαιδευτικοί – γνώστες της μεθοδολογίας της ΕξΑΕ και των αρχών σχεδιασμού Ε.Υ., ενώ το δείγμα της δεύτερης φάσης της έρευνας αποτέλεσαν πέντε επαγγελματίες εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Τέλος, το κεφάλαιο αυτό ολοκληρώνεται με την συνεισφορά της εργασίας, τους περιορισμούς των ερευνών και τις προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.

7.2 Συμπεράσματα πρώτης φάσης της έρευνας

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται τα συμπεράσματα της πρώτης φάσης όπως αυτά προέκυψαν από την ερμηνεία των απαντήσεων των συμμετεχόντων, ανά κατηγορία του άξονα, που διερευνούσε το συγκεκριμένο ερευνητικό ερώτημα.

- ✚ 1ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

Η αποτίμηση του Ε.Υ. από τους συμμετέχοντες οδηγεί στο γενικό συμπέρασμα ότι, όντως, έχει δημιουργηθεί, με βάση τις αρχές και τη μεθοδολογία της ΕξΑΕ.

Τα συμπεράσματα που προέκυψαν πιο συγκεκριμένα είναι τα ακόλουθα:

1. Σύμφωνα με τους συμμετέχοντες το παρόν Ε.Υ. χαρακτηρίζεται από επιστημονική συνοχή και τεκμηρίωση, από βιβλιογραφικά τεκμηριωμένες αλλά και από διαφορετικές πηγές. Επίσης, χαρακτηριστικό του Ε.Υ. είναι η ερμηνεία και κριτική συζήτηση των πληροφοριών.
2. Οι συμμετέχοντες κρίνουν ότι το γνωστικό αντικείμενο που διαπραγματεύεται το ΕΥ, παρουσιάζεται με τρόπο απλό και κατανοητό. Με βάση τις απαντήσεις τους, το ύφος γραφής του Ε.Υ. διακρίνεται από φιλικότητα και είναι κατανοητό από τους

εκπαιδευόμενους στους οποίους απευθύνεται. Πιστοποιούν τη συχνή χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών και της καθομιλούμενης γλώσσας. Επίσης συμφωνούν ότι η γραφή του Ε.Υ. είναι ευανάγνωστη και πως οι πληροφορίες που εμπεριέχονται στο Ε.Υ. δεν είναι πυκνές και παρουσιάζονται τμηματικά στην οθόνη, Τέλος, αναφέρουν ότι στο ΕΥ έχουν ενσωματωθεί εικόνες και βίντεο που σχετίζονται με το μάθημα και ταυτόχρονα βοηθούν στην αλληλεπίδρασή του μαθητή με το ΕΥ.

3. Οι συμμετέχοντες κρίνουν ότι το ΕΥ είναι εύχρηστο και ότι η πλοήγηση του είναι εύκολη, ενώ τα κουμπιά και οι εικόνες που έχουν ενσωματωθεί σε αυτό είναι απολύτως κατανοητά και αναγνωρίσιμα. Όλοι οι συμμετέχοντες πιστοποιούν την αξιοπιστία των υπερσυνδέσμων, αφού παραπέμπουν πάντα σε αναμενόμενο περιεχόμενο.
4. Σύμφωνα με την κρίση των συμμετεχόντων, το Ε.Υ. υποστηρίζει και καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του. Εμπεριέχονται συμβουλές για τον τρόπο μελέτης του, αλλά και επεξηγηματικά σχόλια που υποστηρίζουν τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του.
5. Οι συμμετέχοντες θεωρούν ότι το Ε.Υ. υποστηρίζει την αλληλεπίδραση του εκπαιδευόμενου στη μελέτη του, μέσα από τις δραστηριότητες του και τον βοηθά να εκφράσει τις απόψεις του αλλά και να διατυπώνει τις ερωτήσεις του. Επίσης, οι δραστηριότητες του Ε.Υ. ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εμπλακεί συναισθηματικά, με βάση τα προσωπικά του ζητήματα όπως και να ανταλλάξει απόψεις με άλλους εκπαιδευόμενους,
6. Οι συμμετέχοντες κρίνουν ότι το Ε.Υ. παρέχει τη δυνατότητα αναστοχασμού και αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο μέσα από τις δραστηριότητες. Επίσης, οι δραστηριότητες του ενθαρρύνουν την ανάπτυξη κριτικής σκέψης, καθώς και την ανάπτυξη διαύλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου. Τέλος, έχουν την άποψη ότι το Ε.Υ περιλαμβάνει δραστηριότητες που υποστηρίζουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα.
7. Οι συμμετέχοντες της έρευνας υποστηρίζουν ότι τόσο ο σκοπός, όσο και τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα έχουν διατυπωθεί με σαφήνεια. Τέλος, ο

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

εκπαιδευόμενος είναι ικανός να ελέγξει την πρόοδό του με βάση τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα.

✚ 2ο Ερευνητικό ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;

Η αποτίμηση του ΕΥ από τους συμμετέχοντες οδηγεί στο συμπέρασμα ότι, λήφθηκαν υπόψη οι αρχές της πολυμεσικής μάθησης για τη δημιουργία του. Στη συνέχεια ακολουθεί συνοπτική παρουσίαση των ευρημάτων, όπως προέκυψαν από την ερμηνεία των απαντήσεων των συμμετεχόντων.

Οι συμμετέχοντες υποστηρίζουν, πως το γνωστικό αντικείμενο στο Ε.Υ. παρουσιάζεται μέσω κειμένου και εικόνων, που σχετίζονται με αυτό και βοηθούν στην καλύτερη κατανόησή του (Πολυμεσική αρχή). Επίσης, ισχυρίζονται, πως σε αυτό έχουν συμπεριληφθεί στοιχεία αφήγησης (Αρχή της Τροπικότητας). Όλες οι πληροφορίες που παρέχονται από το Ε.Υ. είναι σχετικές με το γνωστικό αντικείμενο (Αρχή της Συνοχής), αλλά και ότι σε αυτό γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας δεύτερου ενικού προσώπου και ηχητική παρουσίαση νέων γνώσεων (Αρχή της Προσωποποίησης). Η Αρχή της Προσωποποίησης επιτυγχάνεται από τα πρωτότυπα βίντεο και τις διαδραστικές ασκήσεις ανατροφοδότησης που εμπεριέχονται στο Ε.Υ. Οι συμμετέχοντες συμφωνούν ότι το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό και οικείο (Αρχή της Φωνής) και υποστηρίζουν την ύπαρξη ενός φιλικού χαρακτήρα – avatar (Αρχή της Εικόνας). Διαβεβαιώνουν ότι στο Ε.Υ δεν υπάρχουν μακροσκελή κείμενα και πως η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου γίνεται τμηματικά (Αρχή της Κατάτμησης). Και οι τρεις (3) συμμετέχοντες αναφέρουν πως στο Ε.Υ. περιλαμβάνονται εισαγωγικές δραστηριότητες (Αρχή της Προπαίδευσης) όπως και στοιχεία επισήμανσης (Αρχή της Σηματοδότησης).

Συνεπώς, το Ε.Υ. έχει δημιουργηθεί με βάση τις αρχές της Πολυμεσικής μάθησης και μέσα από τις ποικίλες δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης υποστηρίζεται η αλληλεπίδραση του εκπαιδευόμενου με αυτό.

7.3 Συμπεράσματα δεύτερης φάσης της έρευνας

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται τα συμπεράσματα της δεύτερης φάσης όπως αυτά προέκυψαν από την ερμηνεία των απαντήσεων, των πέντε συμμετεχόντων – εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, που διερευνούσε το εκάστοτε ερευνητικό ερώτημα.

- ✚ 1^ο Ερευνητικό ερώτημα: Ποιες είναι οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για το αν είναι εύχρηστο το συγκεκριμένο συμπληρωματικό εξ αποστάσεως εκπαιδευτικό υλικό με την αξιοποίηση της ψηφιακής αφήγησης στη διδασκαλία λογοτεχνικού κειμένου;

Με βάση τις απαντήσεις και των πέντε συμμετεχόντων το Ε.Υ. κρίνεται εύχρηστο. Αναλυτικά τα συμπεράσματα ανά κατηγορία του άξονα που διερευνούσε το συγκεκριμένο ερώτημα, είναι τα ακόλουθα:

1. Ως προς τη **δυσκολία της χρήσης του Ε.Υ.**, οι συμμετέχοντες θεωρούν ότι το Ε.Υ. έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορεί να το χειριστεί και ένας που δεν γνωρίζει να χειρίζεται καλά έναν Η/Υ. Πιστεύουν ότι τα βήματα είναι ξεκάθαρα και το κάθε ένα σε οδηγεί στο αμέσως επόμενο με μεγάλη ευκολία.
2. Αναφορικά με το **πόσο εύκολο ή δύσκολο είναι το Ε.Υ.** για τους μαθητές, το Ε.Υ. κρίνεται κατάλληλο και εύκολο για τους μαθητές από τους συμμετέχοντες. Ενώ γίνεται αναφορά σε τυχόν δυσκολίες, που μπορεί να αντιμετωπίσουν οι μαθητές στις ερωτήσεις ανοικτού τύπου που περιέχει.

- ✚ 2^ο Ερευνητικό ερώτημα: Ποιες είναι οι θέσεις των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για το αν το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό υλικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί συμπληρωματικά για τη διδασκαλία του συγκεκριμένου λογοτεχνικού κειμένου;

Η αποτίμηση του Ε.Υ. από τους συμμετέχοντες έχει ως συμπέρασμα ότι αυτό είναι κατάλληλο να χρησιμοποιηθεί στην εκπαιδευτική πράξη, ως συμπληρωματικό. Συγκεκριμένα, τα συμπεράσματα ανά κατηγορία του άξονα που διερευνούσε το συγκεκριμένο ερώτημα, είναι τα ακόλουθα:

1. Σχετικά με την **χρήση του Ε.Υ. ως συμπληρωματικό** κατά τη διδασκαλία του λογοτεχνικού κειμένου που διαπραγματεύεται, οι συμμετέχοντες θα το χρησιμοποιούσαν καθώς είναι καλοσχεδιασμένο, διαδραστικό και ενδιαφέρον.
2. Όσο αφορά την **πρόταση του Ε.Υ. σε άλλους εκπαιδευτικούς**, ώστε να το χρησιμοποιήσουν ως συμπληρωματικό μέσο, για τη διδασκαλία της ενότητας που διαπραγματεύεται, οι συμμετέχοντες ομόφωνα πιστοποιούν ότι θα το σύστηναν, καθώς το υλικό αυτό παρέχει μια ιδιαίτερη παρουσίαση και θα βοηθούσε στην ενεργή συμμετοχή πολλών μαθητών, αλλά και στην καλύτερη απόδοση τους.

- ✚ 3^ο Ερευνητικό ερώτημα: Ποιες είναι οι απόψεις των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για το διδακτικό περιεχόμενο του εκπαιδευτικού υλικού με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης στη διδασκαλία του λογοτεχνικού κειμένου;

Η αποτίμηση του Ε.Υ. από τους συμμετέχοντες – εκπαιδευτικούς οδηγεί στο συμπέρασμα, ότι το διδακτικό περιεχόμενο θεωρείται πλήρες και επαρκές. Στη συνέχεια ακολουθεί η συνοπτική παρουσίαση των συμπερασμάτων που προέκυψαν από την ερμηνεία των απαντήσεων των συμμετεχόντων, ανά κατηγορία του άξονα που διερευνούσε το συγκεκριμένο ερευνητικό ερώτημα.

1. Ως προς την **πυκνότητα και την ποσότητα** του περιεχομένου, οι συμμετέχοντες θεωρούν ότι το Ε.Υ. είναι ιδιαίτερα περιεκτικό, χωρίς να έχει περιττές πληροφορίες, ώστε να μην κουράζονται οι μικροί μαθητές.
2. Σχετικά με το αν προσφέρει **επιπλέον γνώσεις** το Ε.Υ, όλοι συμμετέχοντες συμφωνούν πως κάτι τέτοιο πραγματοποιείται, διότι διεγείρει την ενσυναίσθηση αλλά και εμβαθύνει στο κομμάτι της ψυχολογίας και σε στάσεις ζωής.
3. Όσο αφορά την **εγκυρότητα** του διδακτικού περιεχομένου του Ε.Υ., υπάρχει ταύτιση των απόψεων των συμμετεχόντων, αφού όλοι το κρίνουν ως έγκυρο και ακριβές.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

4. Σε σχέση με την **αντιστοιχία των στόχων** του διδακτικού περιεχομένου του Ε.Υ. με το ΑΠΣ, οι συμμετέχοντες κρίνουν ότι το διδακτικό περιεχόμενο βρίσκεται σε αντιστοιχία με τους στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών.

Στο σημείο αυτό, ολοκληρώθηκε η παρουσίαση των συμπερασμάτων και των δύο φάσεων της έρευνας, όπως αυτά προέκυψαν από την ερμηνεία των απαντήσεων των συμμετεχόντων, για την αποτίμηση του Ε.Υ., το οποίο δημιουργήθηκε στα πλαίσια της συγκεκριμένης διπλωματικής εργασίας. Στη συνέχεια ακολουθεί η συνεισφορά της διπλωματικής εργασίας, οι περιορισμοί που τέθηκαν και στις δύο έρευνες και τέλος παρουσιάζονται οι μελλοντικές προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.

7.4 Συνεισφορά της εργασίας

Το Ε.Υ. που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί από εκπαιδευτικούς, είτε συμπληρωματικά, είτε αποκλειστικά σε μια εξ αποστάσεως σχολική παρέμβαση, προκειμένου να διδάξουν το λογοτεχνικό κείμενο που παρουσιάζεται σε αυτό. Η χρήση του θα μπορούσε να προσελκύσει το ενδιαφέρον των μαθητών και να προκαλέσει κίνητρο για μάθηση, καθώς είναι εμπλουτισμένο με Ψηφιακή Αφήγηση.

7.5 Περιορισμοί της έρευνας

Το Ε.Υ. που δημιουργήθηκε παρόλο που απευθύνεται σε μαθητές των μικρών τάξεων της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, δεν αποτέλεσε μέσο που χρησιμοποιήθηκε στο πλαίσιο μια εκπαιδευτικής παρέμβασης. Άρα, εκ των πραγμάτων, αποτελεί περιορισμό της έρευνας που διεξήχθη. Δεύτερος περιορισμός της έρευνας ήταν ότι τα άτομα που αξιολόγησαν το εκπαιδευτικό υλικό ήταν γυναίκες, στο πλαίσιο του δείγματος ευκολίας, και πολύ πιθανόν οι απαντήσεις ή οι αξιολογήσεις τους να ήταν ελαφρώς διαφοροποιημένες αν το είχαν αξιολογήσει και άνδρες εκπαιδευτικοί. Τρίτος περιορισμός, θεωρείται το γεγονός ότι το δείγμα, και των δύο ερευνών ήταν αποτέλεσμα σκόπιμης δειγματοληψίας, η οποία δεν ενδείκνυται για γενίκευση ευρημάτων. Τέλος, άλλος ένας περιορισμός είναι η εφαρμογή διαμορφωτικής αξιολόγησης, αφού ο στόχος της είναι η βελτίωση του υλικού και όχι η ανάδειξη ευρημάτων, για να μπορούν να γενικευτούν.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

7.6 Μελλοντικές προτάσεις για περαιτέρω έρευνα

Ερευνητικό ενδιαφέρον θα παρουσίαζε η εφαρμογή του Ε.Υ., στο πλαίσιο μιας διδακτικής παρέμβασης, καθώς και η αποτίμησή του από τους μαθητές. Επίσης, θα ήταν ενδιαφέρον να πραγματοποιούνταν μια έρευνα, η οποία θα παρουσίαζε και θα σύγκρινε τα μαθησιακά αποτελέσματα, που θα προέκυπταν από τη διδασκαλία του συγκεκριμένου λογοτεχνικού κειμένου, σε δύο ομάδες μαθητών (μία πειραματική ομάδα και μία ομάδα ελέγχου), όπου η μία θα διδάσκονταν το λογοτεχνικό κείμενο με τον «παραδοσιακό» τρόπο και η άλλη ομάδα με τη χρήση του Ε.Υ. που δημιουργήθηκε. Τέλος, σκόπιμη θα ήταν και η αξιολόγηση της συμβολής της Ψηφιακής Αφήγησης στην καλλιέργεια της ενσυναίσθησης στους μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Βιβλιογραφικές αναφορές

1. Ελληνόγλωσσες

- Αναστασιάδης, Π. & Σπαντιδάκης, Γ. (2007). Ζητήματα σχεδιασμού εκπαιδευτικού υλικού σε υπερμεσικά περιβάλλοντα μάθησης με έμφαση στην ανάπτυξη μεταγνωστικών δεξιοτήτων. Στο Α. Λιοναράκης (Επιμ.), *Πρακτικά του 4ου Διεθνούς Συνεδρίου Ανοικτής & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Ελληνικό Δίκτυο Ανοικτής & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, 23-25 Νοεμβρίου 2007*. Αθήνα.
- Αναστασιάδης, Π. (2014). Η έρευνα για την ΕξΑΕ με τη χρήση των ΤΠΕ (e-learning) στο Ελληνικό Τυπικό Εκπαιδευτικό Σύστημα. Ανασκόπηση και προοπτικές για την Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία*, 10(1), 5-32. Doi: <https://doi.org/10.12681/jode.9809>
- Αναστασιάδης, Π. (2017). ΟΔΥΣΣΕΑΣ 2000-2015: Σχολική Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Μια αποτίμηση της ερευνητικής συνεισφοράς. *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία*, 13(1), 88-128. Doi: <https://doi.org/10.12681/jode.14057>
- Ανθολόγιο για τα παιδιά του Δημοτικού, μέρος πρώτο, σ.239. ΚΘ εκδ.
- Αντύπα, Σ. (2008). *Η εκπαίδευση εκπαιδευτικών στη διδασκαλία με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας: η περίπτωση του προγράμματος Εξειδίκευσης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (Μεταπτυχιακή Διατριβή)*, ΑΠΘ/ΦΛΣ/Τμήμα Φ-Π, Θεσσαλονίκη.
- Αποστολίδου, Β. (2012). *Η λογοτεχνία στα νέα περιβάλλοντα των ΤΠΕ: κυβερνολογοτεχνία και e-books, ψηφιακές κοινότητες αναγνωστών, δημιουργική γραφή και αφήγηση στον ψηφιακό κόσμο*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Ανακτήθηκε στις 31 Μαΐου, 2023 από <https://www.openbook.gr/i-logotechnia-sta-nea-perivallonta-twn-tpe/>
- Αραβανή, Ε. (2009). *Η συμβολή του μαθήματος της Λογοτεχνίας στην ανάπτυξη στάσεων των μαθητών*. Ανακτήθηκε στις 23 Μαΐου, 2023, από <http://www.eduportal.gr/logotexnia/>
- Βασάλα, Π. (2005). Εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση. Στο Α. Λιοναράκης (Επιμ.), *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Παιδαγωγικές και Τεχνολογικές Εφαρμογές* (σσ. 53-80). Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

- Βέργου, Μ., Κουτσούμπα, Μ., & Μουζάκης, Χ. (2016). Η συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση στη νηπιακή ηλικία μέσα από το παράδειγμα μιας έρευνας δράσης στη μουσειακή αγωγή. *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία*, 12(2), 24-39. Doi: <https://doi.org/10.12681/jode.10860>
- Βρύζας, Κ., & Τσιτουρίδου, Μ. (2005). Πληροφορική Κουλτούρα και Εκπαίδευση. Στο *Πρακτικά Εργασιών 3ου Πανελληνίου Συνεδρίου Διδακτικής της Πληροφορικής*, 7- 9 Οκτωβρίου 2005. Κόρινθος.
- Γκίτζα, Π. (2011). *Διερεύνηση απόψεων μαθητών του δημοτικού σχολείου σχετικά με τη συμμετοχή τους στο ερευνητικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα παιδαγωγικής αξιοποίησης τηλεδιάσκεψης «Οδυσσέας»* (Μεταπτυχιακή Εργασία). ΠΤΔΕ, Ρέθυμνο. Ανακτήθηκε στις 14 Ιουνίου, 2023, από https://elocus.lib.uoc.gr/php/pdf_pager
- Γκικόσος, Ι., & Κουτσούμπα, Μ. (2005). Θεωρητικές προσεγγίσεις στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού στην ΑεξΑΕ. Στο Α. Λιοναράκης (Επιμ.), *Παιδαγωγικές και Τεχνολογικές Εφαρμογές, Τόμος Δ* (σσ. 39 – 52). Πάτρα: Ε.Α.Π.
- Γκουτσιουκώστα, Ζ. (2015). Ψηφιακή αφήγηση: Ένα πολλά υποσχόμενο εργαλείο για τη γόνιμη ενσωμάτωση των Τ.Π.Ε. στη διδακτική της λογοτεχνίας. Στο Β. Δαγδιδέλης, Α. Λαδιάς, Κ. Μπίκος, Ε. Ντρενογιάννη, & Μ. Τσιτουρίδου (Επιμ.), *4ο Πανελλήνιο Συνέδριο. Ένταξη των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία*, 30 Οκτωβρίου – 1 Νοεμβρίου 2015. Θεσσαλονίκη: Ελληνική Ένωση ΤΠΕ στην Εκπαίδευση (ΕΤΠΕ). Ανακτήθηκε στις 3 Ιουνίου, 2023, από <http://www.etpe.gr/custom/pdf/etpe2291.pdf>
- Ηλιοπούλου, Κ. (2014). Η πολυτροπικότητα των κειμένων στο μάθημα της γλώσσας: Μια διαρκής πρόκληση στο πιλοτικό σχολείο. *Χρονικά του Πρότυπου Πειραματικού Σχολείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης*, 23, 56-64.
- Ίσαρη, Φ., & Πουρκός, Μ. (2015). *Ποιοτική μεθοδολογία έρευνας*. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Ανακτήθηκε στις 3 Ιουνίου, 2023 από <http://hdl.handle.net/11419/5826>
- Ιωακειμίδου, Β., Μανούσου, Ε., & Παπαδημητρίου, Σ. (2017). Εναλλακτικές διδακτικές και μαθησιακές διαδικασίες: Η ψηφιακή αφήγηση σε πρόγραμμα διαγενεακής σύνδεσης. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 9(6B), 185-198.
- Καραγιάννη, Δ., & Αναστασιάδης, Π. (2009). Συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση στο Δημοτικό Σχολείο: Σχεδιασμός και ανάπτυξη πιλοτικού έντυπου εκπαιδευτικού υλικού με την μέθοδο της εξΑΕ με θέμα: Βιώσιμη ανάπτυξη και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Στο *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, Τόμος 5(1Α) (σσ. 97-110). Αθήνα: ΕΑΠ. Ανακτήθηκε στις

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

4 Μαΐου, 2023 από:

<https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/openedu/article/view/502>

Καρακίτσιος, Α. (2012) Δημιουργική γραφή: μια άλλη προσέγγιση της λογοτεχνίας ή η επιστροφή της Ρητορικής; *Κείμενα*, 15. Ανακτήθηκε στις 3 Ιουνίου, 2023 από <https://journals.lib.uth.gr/index.php/keimena/article/view/542/523>

Καρατζά, Μ., Πιερράκου, Χ., Τζικόπουλος, Α., & Αποστολάκης, Ι. (2005). Οι αναπαραστάσεις μαθητών και εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και τη χρήση τους. Στο *Πρακτικά του 3ου Συνεδρίου - Τ.Π.Ε. στην Εκπαίδευση, 13-15 Μαΐου 2005*. Σύρος: ΕΤΠΕ.

Καρατζαφέρη, Π. (2021). *Η Συμβολή της Ψηφιακής Αφήγησης στη Λογοτεχνία στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: μια διαφορετική διδακτική προσέγγιση στο έργο του Παπαδιαμάντη*. (Διπλωματική εργασία). Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, Αθήνα.

Κατσίκη-Γκιβάλου, Α., Καλογήρου, Τ., Παπαδάτος Γ. Σ., Πρωτονοτάριου, Σ., & Πυλαρίνος, Θ. (1999). *Με λογισμό και μ' όνειρο*. Ανθολόγιο λογοτεχνικών κειμένων. Οδηγίες για τον δάσκαλο. Αθήνα: ΙΤΥΕ, Διοφαντός.

Κέκκερης, Γ. (2012). Παιδαγωγικό Πλαίσιο για την Αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στη Διδασκαλία της Λογοτεχνίας. Στο *Πρακτικά Διημερίδας, 19-20 Οκτωβρίου 2012*. Κομοτηνή. Ανακτήθηκε στις 3 Ιουνίου, 2023 από <http://mareponticum.bscc.duth.gr/>

Κελενίδου, Π., Αντωνίου, Π., & Παπαδάκης, Σ., (2017). Η εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση. Συστηματική ανασκόπηση της ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας. Στο *9^ο Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Ο Σχεδιασμός της Μάθησης, Τόμος 9(2 Α), 23-26 Νοεμβρίου 2017*(σσ. 168-184). Αθήνα: ΕΑΠ.

Κουστουράκης, Γ. (2006). Η προσπάθεια διαμόρφωσης του πλαισίου για την οργάνωση και λειτουργία του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου: Μια κοινωνιολογική προσέγγιση. Στο Α. Λιοναράκης (Επιμ.), *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Στοιχεία θεωρίας και πράξης* (σσ. 42-77). Αθήνα: Προπομπός.

Κωτόπουλος, Τ. (2014). Πράξη και διδασκαλία της Δημιουργικής Γραφής στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα. Στο *Ε' Επιστημονικό Συνέδριο. Συνέχειες, ασυνέχειες, ρήξεις στον ελληνικό κόσμο (1204-2014), οικονομία, κοινωνία, ιστορία, λογοτεχνία, 2-5 Οκτωβρίου 2014* (σσ. 801-822). Αθήνα: Ευρωπαϊκή Εταιρεία Νεοελληνικών Σπουδών (European Society of Modern Greek Studies). Ανακτήθηκε στις 4 Ιουνίου, 2023 από <http://users.uowm.gr/tkotopou/>

ΠΙΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

- Λιοναράκης, Α. & Λυκουργιώτης, Α. (1998). Ανοικτή και Παραδοσιακή Εκπαίδευση. Στο Βεργίδης, Δ., Λιοναράκης, Α., Λυκουργιώτης, Α., Μακράκης, Β., & Ματραλής, Χ., (Επιμ.) *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, Τόμος Α* (σσ. 30). Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Λιοναράκης, Α. (2001). Ανοικτή και εξ αποστάσεως πολυμορφική εκπαίδευση: Προβληματισμοί για μία ποιοτική προσέγγιση σχεδιασμού διδακτικού υλικού. Στο Α. Λιοναράκης (Επιμ.), *Απόψεις και προβληματισμοί για την ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση*. Αθήνα: Προπομπός.
- Λιοναράκης, Α. (2006). Η θεωρία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και η πολυπλοκότητα της πολυμορφικής της διάστασης. Στο Α. Λιοναράκης (Επιμ.), *Ανοικτή κι Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση - Στοιχεία Θεωρίας και Πράξης*. Αθήνα: Προπομπός.
- Μακράκης, Β. (2000). *Υπερμέσα στην εκπαίδευση. Μια κοινωνικο-επικοινωνιακή προσέγγιση*. Αθήνα: Μεταίχιμο.
- Μανούσου, Ε. (2008). *Προδιαγραφές παιδαγωγικού πλαισίου για την εφαρμογή πολυμορφικής, συμπληρωματικής εξ αποστάσεως περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, σε μαθητές πρωτοβάθμιας, ολιγοθέσιων και απομακρυσμένων σχολείων της Ελλάδας* (Διδακτορική Διατριβή). Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα. Διαθέσιμο στο <https://thesis.ekt.gr/thesisBookReader/id/15961?lang=el#page/1/mode/2up>
- Μανούσου, Ε., Χαρτοφύλακα Τ., Ιωακειμίδου Β., Παπαδημητρίου Σ., & Καραγιάννη Ε. (2020). *Σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση, βασικές αρχές και εφαρμογές, Μαζικό Ανοικτό Διαδικτυακό Μάθημα (MOOC): Επιμόρφωση εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας & Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης σε θέματα εκπαίδευσης από απόσταση*. Αθήνα: ΙΕΠ, ΕΑΠ. Διαθέσιμο κατόπιν εγγραφής στο: <https://learn.eap.gr/mod/url/view.php?id=9042>
- Μεϊμάρης, Μ. (2014). Η ψηφιακή αφήγηση και οι εφαρμογές της στην εκπαιδευτική διαδικασία. Στο Α. Λιοναράκης (Επιμ.), *Καινοτόμες διδακτικές τεχνικές- Γραπτός Λόγος*. Πάτρα: Ελληνικό Δίκτυο Ανοικτής και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης.
- Μελιάδου, Ε., Νάκου, Α., Γκούσκος, Δ., & Μεϊμάρης, Μ. (2011). Ψηφιακή αφήγηση, μάθηση και εκπαίδευση. Στο *Πρακτικά του 6ου Διεθνούς Συνεδρίου για την Ανοικτή και εξ αποστάσεως Εκπαίδευση, 4-6 Νοεμβρίου 2011* (σσ. 615-627). Λουτράκι: ΕΚΤ. Doi: <https://doi.org/10.12681/icodl.681>
- Μίμινου, Α. & Σπανάκα, Α., (2013). Σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Καταγραφή και συζήτηση μίας βιβλιογραφικής επισκόπησης. Στο Α. Λιοναράκης. (Επιμ.), *7ο Συνέδριο για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Μεθοδολογίες Μάθησης. 8-10 Νοεμβρίου 2013, Τόμος 7(2 Α)* (σσ. 78-90). Αθήνα: ΕΑΠ.
- ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

- Μιχαηλίδης, Γ. (2018). Η διδακτική της λογοτεχνίας στον 21ο αιώνα: προκλήσεις, όρια και προβληματισμοί. *Εκπαιδευτική Επικαιρότητα*, Β(5), 3-14.
- Μουζάκης, Χ. (2006). *Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην εκπαίδευση ενηλίκων*. Αθήνα: Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων.
- Μπάνου, Α. (2001). Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση, Ζητήματα ορολογίας και μεθοδολογίας, Στο Α. Λιοναράκης (Επιμ), *Απόψεις και Προβληματισμοί για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*. Αθήνα: Προπομπός.
- Μπράτιτσης, Θ. (2021). Ψηφιακή Αφήγηση: Προσαρμογή δραστηριοτήτων σε συνθήκες εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. *1ο Διεθνές Διαδικτυακό Εκπαιδευτικό Συνέδριο Από τον 20ο στον 21ο αιώνα μέσα σε 15 ημέρες, 3-5 Ιουλίου 2020*, 51-61. Doi: <https://doi.org/10.12681/online-edu.3210>
- Οικονόμου, Β. (2020). *Αφήγηση (Storytelling)*. Ανακτήθηκε στις 31 Μαΐου, 2023 στο <https://opencourses.ionio.gr/>
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2003). *Αναφορά στο Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης*. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Ανακτημένο στις 31 Μαΐου, 2023 από: <http://www.pi-schools.gr/programs/depps/>
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2003). *Γενικές προδιαγραφές και κριτήρια αξιολόγησης εκπαιδευτικού υλικού, Τόμος Γ'.* Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Παναγιωτακόπουλος, Χ., Πιερρακέας, Χ., & Πιντέλας, Π. (2003). *Το εκπαιδευτικό λογισμικό και η αξιολόγησή του*. Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο.
- Παναγιωτακόπουλος, Χ., Καρατράντου, Α., & Πιντέλας, Π. (2012). *Τεχνική Αναφορά: Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού λογισμικού και το περιεχόμενό της*. Πάτρα: ΝΗΜΕΡΤΗΣ.
- Παπαγεωργίου Γ. (2014). *Ποσοτική Έρευνα στο:* https://sociology.soc.uoc.gr/pegasoc/wpcontent/uploads/2014/10/Microsoft-Word-Papageorgiou_DEIGMATOLHPTIKH.pdf
- Προκοπίου, Α. (2014). Η αξιοποίηση των ΤΠΕ στην προσέγγιση των Κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας του Γυμνασίου. Στο *Πρακτικά 3ου Πανελλήνιου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου Ημαθίας. Αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη, 4-6 Απριλίου 2014*. Νάουσα. Ανακτήθηκε στις 31 Μαΐου, 2023 από http://hmathia14.ekped.gr/praktika_14/index.html

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

- Ραλλιάς, Δ., & Αναστασιάδης, Π., (2015). Δημιουργία διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Στο 8^ο Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, Τόμος 3(3 Α), 7-8 Νοεμβρίου 2015 (σσ. 1-15). Αθήνα. doi: <https://doi.org/10.12681/icodl.48>
- Ράπτης, Α., & Ράπτη, Α. (2013). *Μάθηση και διδασκαλία στην εποχή της πληροφορίας, Τόμος Α' και Β'.* Αθήνα: Παρασκήνιο.
- Σουλιώτης, Μ. (2012) Για το ταλέντο και την έμπνευση. *Κείμενα, 15.* Ανακτήθηκε στις 03 Ιουνίου, 2023 από <https://journals.lib.uth.gr/index.php/keimena/article/view/541/522>
- Σπανακά, Α. Κ., & Λιοναράκης, Α. (2017). Οι επτά αρχές δημιουργίας εκπαιδευτικού υλικού. Στο 9^ο Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, 9, 23-26 Νοεμβρίου 2017 (σσ. 121-123). Doi: <https://doi.org/10.12681/icodl.1363>
- Σπαντιδάκης, Ι. & Αναστασιάδης, Π. (2007). Ζητήματα σχεδιασμού εκπαιδευτικού υλικού σε υπερμεσικά περιβάλλοντα μάθησης με έμφαση στην ανάπτυξη μεταγνωστικών δεξιοτήτων. Στο Α. Λιοναράκης (Επιμ.), *Πρακτικά του 4ου Διεθνούς Συνεδρίου Ανοικτής & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, 23-25 Νοεμβρίου 2007.* Αθήνα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Ελληνικό Δίκτυο Ανοικτής & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης
- Τζανή, Μ. (2005). *Σημειώσεις για το Μάθημα «Μεθοδολογία Έρευνας Κοινωνικών Επιστημών».* Ανακτήθηκε από: <http://benl.primedu.uoa.gr/database1/method.pdf>
- Τσάφος, Β., & Κατσαρού, Ε. (επιμ.). (2015). *1^ο Πανελλήνιο Συμπόσιο. Ορίζοντας την εκπαιδευτική έρευνα δράση στην Ελλάδα: Στην προοπτική μιας επαγγελματικής κοινότητας εκπαιδευτικών ερευνητών, 27 Ιουνίου 2015.* Αθήνα & Ρέθυμνο: ΦΚΣ & ΤΕΑΠΗ. στο: http://www.actionresearch.gr/sites/default/files/1o_symposio.pdf
- Τσιλιμένη, Τ. & Γραϊκός Ν. (2007). Νέοι τρόποι προσέγγισης των λογοτεχνικών κειμένων στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: Η περίπτωση του νέου Ανθολογίου Α' και Β' τάξης δημοτικού. Στο Γ. Καψάλης. & Α. Κατσίκης (Επιμ.), *Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση και οι προκλήσεις της εποχής μας, 17 – 10 Μαΐου 2007* (σσ. 642-651). Ιωάννινα.
- Τσιώλης, Γ. (2013). Η σχέση ποιοτικής και ποσοτικής προσέγγισης στην κοινωνική έρευνα: από τη θέση περί 'ριζικής ασυμβατότητας' στο συνδυασμό ή τη συμπληρωματικότητα των προσεγγίσεων. Στο Μ. Πουρκός (Επιμ.), *Δυνατότητες και όρια της μείζης των μεθοδολογιών στην κοινωνική και εκπαιδευτική έρευνα.* Αθήνα: Ίων.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων (2023). *Πρόγραμμα Σπουδών για το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας στο Δημοτικό Σχολείο*. (Υπ. Αριθμ. 13559/Δ1/2023 - [ΦΕΚ 684/Β/9-2-2023](#)). Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο

Ψώμος, Π. & Κορδάκη, Μ. (2016). Άμεσα και έμμεσα εκπαιδευτικά οφέλη των ψηφιακών αφηγήσεων. Στο Τ. Α. Mikropoulos, Ν. Papachristos, Α. Tsiara, Ρ. Chalki (Eds.), *Proceedings of the 10th Pan-Hellenic and International Conference "ICT in Education"*, 23-25 September 2016. Ιωάννινα: ΗΑΙCΤΕ.

2. Ξενόγλωσσες

Anderson, G. (1990). *Fundamentals of educational research*. London: Routledge.

Braithwaite, W. E. (1988). Teacher perspectives on the evaluation of teachers. *Educational Studies*, 14(3), 275-288. Doi: <https://doi.org/10.1080/0305569880140304>

Creswell, J. (2016). *Η έρευνα στην εκπαίδευση, σχεδιασμός, διεξαγωγή και αξιολόγηση της ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας* (μτφ. Χ. Τσορμπατζούδης). Αθήνα: Ίων

Davies, A. (2007). *Storytelling in the classroom. Enhancing traditional oral skills for teachers and pupils*. London: Paul Chapman Publishing. Retrieved June 4, 2023 from <https://books.google.gr/books>

Elliott, J. (1993). Three perspectives on coherence and continuity in teacher education. In J. Elliott (ed.), *Reconstructing Teacher Education. Teacher Development* (pp. 17-19). London: The Falmer Press.

Hickman, J. (1981). A new perspective on response to literature: Research in an elementary school setting. *Research in the Teaching of English*, 343-354.

Hodges, C., Moore, S., Lockee, B., Trust, T., & Bond, A. (2020). The difference between emergency remote teaching and online learning, *Educause*. Retrived March 30, 2023 from <https://er.educause.edu/articles/2020/3/the-difference-between-emergency-remote-teaching-and-online-learning#fn1>

Holmberg, B. (2002). *Εκπαίδευση εξ αποστάσεως: Θεωρία και Πράξη*. Αθήνα: Έλλην.

Keegan, D. (1988). On defining distance education. In D. Sewart, D. Keegan, & B. Holmberg (Eds.), *Distance education: International perspectives* (pp. 6-33). New York: Routledge.

Lathem, S. A. (2005). Learning communities and digital storytelling: new media for ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: .Διπλωματική Εργασία

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

ancient tradition. In C. Crawford, R. Carlsen, I. Gibson, K. McFerrin, J. Price, R. Weber & D. A. Willis (eds), *Proceedings of Society for Information Technology & Teacher Education International Technology & Teacher Education International Conference 2005 Chesapeake* (pp. 2286-2291). Waynesville, NC: AACE.

Matthews – DeNatale, G. (2008). *Digital Storytelling. Tips and Resources*. Boston: Simmons College. Retrieved June 3, 2023 from <http://eds-courses.ucsd.edu/eds204/su12/ELI08167B.pdf>

McLellan, H. (2006). Digital Storytelling in Higher Education. *Journal of Computing in Higher Education*, 19(1), 65-79. Doi: <https://doi.org/10.1007/bf03033420>

Moore, M. G. (1973). Toward a theory of independent learning and teaching. *Journal of Higher Education*, 44, 661-679.

Ramet, A. (2010). *Creative Writing: How to unlock your imagination, develop your writing skills – and get published, 7th Edition*. Oxford, UK: How to books. Retrieved June 3, 2023 from <https://www.chercheinfo.com/uploads/1941-d65896f9ce.pdf>

Robin, B. (2006). The educational uses of digital storytelling. In *Society for Information Technology & Teacher Education International Conference* (pp.709-716). Waynesville, NC: Association for the Advancement of Computing in Education (AACE).

Robin, B. R. (2008). Digital storytelling: A powerful technology tool for the 21st century classroom. *Theory Into Practice*, 47(3), 220-228. Doi: <https://doi.org/10.1080/00405840802153916>

Robin, B. R. (2016). The power of digital storytelling to support teaching and learning. *Digital Education Review*, 30, 17-29. Retrieved May 31, 2023 from https://www.researchgate.net/publication/311964446_The_Power_of_Digital_Storytelling_to_Support_Teaching_and_Learning

Verma, G. K., & Mallick, K. (2004). *Εκπαιδευτική Έρευνα. Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Τεχνικές* (μτφ. Ε. Γριβα). Αθήνα: Τυπωθήτω, Δαρδανός.

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

3. Ιστοσελίδες

<https://christinapouladaki.wordpress.com/>

<https://digitalstorytelling.coe.uh.edu/>

<https://docplayer.gr/12091-Ex-apostaseos-ekpaideysi-orismos.html>

http://ebooks.edu.gr/info/cps/2deppsaps_GlossasDimotikou.pdf

<https://eeyem.eap.gr/moocs>.

<https://school-education.ec.europa.eu/en/etwinning>

<https://storynet.org/what-is-storytelling/>

<https://unesdoc.unesco.org/>

<http://www.c3l.uni-oldenburg.de/cde/found/simons99.htm>

nwp.org

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Παράρτημα Α: Ερωτηματολόγιο Εκπαιδευτικών/ Συμμετεχόντων Έρευνας (Α Φάση)

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ
Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ
(e-Learning)».

«Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής ΕξΑΕ για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο».

Επιβλέπων: Ιβρίντελη Μαρία

Υπεύθυνος Έρευνας: Περιστέρη Καλλιόπη

Οδηγίες

Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελεί μια προσπάθεια διερεύνησης των απόψεών σας σχετικά με το Εκπαιδευτικό Υλικό (Ε.Υ.) που μελετήσατε.

Ο σκοπός του ερωτηματολογίου είναι διττός. Αφενός διερευνάται εάν το υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και αφετέρου αν το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία και η εγκυρότητα των συμπερασμάτων που θα προκύψουν από την παρούσα έρευνα, είναι αναγκαία η αντικειμενική προσέγγιση των ερωτήσεων.

Κατά την επεξεργασία των δεδομένων του ερωτηματολογίου, το οποίο προορίζεται αποκλειστικά για ερευνητική χρήση, θα είναι σεβαστό το απόρρητο των απαντήσεών σας. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα σας κοινοποιηθούν αμέσως μετά το τέλος της στατιστικής επεξεργασίας.

Ο Υπεύθυνος Έρευνας: Περιστέρη Καλλιόπη

Υπογραφή

Δημογραφικά στοιχεία

(Ζητείται η συμπλήρωση δημογραφικών στοιχείων)

1. Φύλλο (Κυκλώστε)	Άντρας	Γυναίκα		
2. Ηλικία (Κυκλώστε)	22-30	31-40	41-50	>51
3. Χρόνια Προϋπηρεσίας (Κυκλώστε)	0-4	5-10	11-20	>20

4. Είστε εξοικειωμένοι με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ).

☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

5. Χρησιμοποιείτε τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική πράξη.

☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

6. Είστε εξοικειωμένοι με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕΞΑΕ) με τη χρήση των ΤΠΕ.

☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

7. Είστε εξοικειωμένοι με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού το οποίο έχει σχεδιαστεί με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕΞΑΕ).

☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

«Περισσότερη Καλλιότητα», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

1^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

A. Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση του Ε.Υ.

A.1. Στο Ε.Υ. γίνεται παράθεση πληροφοριών / απόψεων με την σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.2. Στο Ε.Υ. γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών (Βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικά συνέδρια κλπ).

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.3. Στο Ε.Υ. γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών / απόψεων.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.4. Το Ε.Υ. είναι εμπλουτισμένο με την ερμηνεία / κριτική συζήτηση των πληροφοριών.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.5. Το Ε.Υ. παρέχει τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Β. Το Ε.Υ. συμβάλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού Αντικειμένου

Β.1. Το ύφος γραφής του Ε.Υ. είναι φιλικό για τον αναγνώστη.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Β.2. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Β.3. Στο Ε.Υ. γίνεται κατά το δυνατόν χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

B.4. Η γραφή του Ε.Υ. είναι ευανάγνωστη.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.5. Η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.6. Το Ε.Υ. παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

B.7. Το Ε.Υ. περιέχει μόνο κείμενο.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.8. Το Ε.Υ περιέχει κείμενο και εικόνες.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.9. Το Ε.Υ περιέχει κείμενο, εικόνες και video.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.10. Οι χρωματικές συνθέσεις του Ε.Υ. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γ. Ευχρηστία του Ε.Υ.

Γ.1. Τα κουμπιά που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (εμπρός, πίσω κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Γ.2. Τα εικονίδια που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (πρόσθετες πηγές, δραστηριότητες κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γ.3. Η πλοήγηση στο Ε.Υ. είναι εύκολη.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γ.4. Οι υπερσύνδεσμοι του Ε.Υ. οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Δ. Το Ε.Υ. υποστηρίζει - καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

Δ.1. Παρέχονται συμβουλές για το πώς να μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Δ.2. Το Ε.Υ. υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία (Υπάρχουν πλαίσια ή έντονη γραφή (σήμανση) ώστε να τονίζονται σημαντικές έννοιες).

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Δ.3. Στο Ε.Υ. υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια τα οποία υποστηρίζουν τον σπουδαστή στη μελέτη του.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ε. Το Ε.Υ υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

Ε.1. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις (κρίσεις) πάνω σε σημαντικά ζητήματα.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ε.2. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώνει τις δικές του ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ε.3. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του ενδιαφέροντα.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

E.4. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

E.5. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

E.6. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει / εμπλουτίσει τις απόψεις του σε αυτό.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Στ. Το Ε.Υ. παρέχει δυνατότητα Αναστοχασμού - Αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο

Στ.1. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου.

☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Στ.2. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου.

☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Στ.3. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διάυλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου.

☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Στ.4. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα.

☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Στ.5. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του πραγματικότητα.

☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ζ. Σκοπός / Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

Ζ.1. Στο Ε.Υ. διατυπώνεται σαφώς ο σκοπός της κάθε διδακτικής ενότητας.

☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Z.2. Στο Ε.Υ. διατυπώνονται σαφώς τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σε κάθε διδακτική ενότητα.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Z.3. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Z.4. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο δεξιοτήτων.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Z.5. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο στάσεων.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Z.6. Ο εκπαιδευόμενος ελέγχει την πρόοδό του με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

2ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;

(Για να θυμηθείτε τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης δείτε εδώ:

<https://www.edivea.org/mayer.html>)

A.1. Στο Ε.Υ. υπάρχει συνδυασμός κείμενου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου. **(Πολυμεσική Αρχή)**

☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.2. Στο Ε.Υ. η χρήση των εικόνων σας βοηθάει να κατανοήσετε το γνωστικό αντικείμενο. **(Πολυμεσική Αρχή)**

☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.3. Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.). **(Αρχή της Τροπικότητας)**

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

1 2 3 4 5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.4. Στο Ε.Υ. συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες (λέξεις, εικόνες, ήχοι) με το γνωστικό αντικείμενο. [\(Αρχή της Συνοχής\)](#)

1 2 3 4 5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.5. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας. [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

1 2 3 4 5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.6. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση δευτέρου προσώπου. [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

1 2 3 4 5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.7. Στο Ε.Υ. γίνεται ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου. [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.8. Στο Ε.Υ. το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό για τον εκπαιδευόμενο. [\(Αρχή της Φωνής\)](#)

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.9. Στο Ε.Υ. εμφανίζεται ένας φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων. [\(Αρχή της Εικόνας\)](#)

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.10. Στο Ε.Υ. η παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου γίνεται τμηματικά. [\(Αρχή της Κατάτμησης\)](#)

☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.11. Στο Ε.Υ. υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους. [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.12. Στο Ε.Υ. υπάρχουν μακροσκελή κείμενα για την παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου. [\(Αρχή της Κατάτμησης\)](#)

☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

A.13. Το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες στους εκπαιδευόμενους για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών. ([Αρχή της Σηματοδότησης](#))

☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.14. Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.). ([Αρχή της Σηματοδότησης](#))

☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.15. Στο Ε.Υ. υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικείμενου. ([Αρχή της Προπαίδευσης](#))

☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Γενικές Επισημάνσεις

1. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού;

2. Γράψτε έως τρεις αλλαγές που προτείνετε προκειμένου να βελτιωθεί το εκπαιδευτικό υλικό.

Ευχαριστούμε για τη συνεργασία σας

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

Παράρτημα Β: Ερωτηματολόγιο Εκπαιδευτικών/ Συμμετεχόντων Έρευνας (Β' Φάση)

Ερωτηματολόγιο αποτίμησης εκπαιδευτικού υλικού

Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής ΕξΑΕ για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: «Η Αλφαβήτα δίχως ρο».

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Το εκπαιδευτικό υλικό το οποίο καλείστε να αξιολογήσετε δημιουργήθηκε στα πλαίσια της διπλωματικής μου εργασίας. Σκοπός της έρευνας είναι να διερευνηθεί η ευχρηστία και η ελκυστικότητά του, η πληρότητα του διδακτικού του περιεχομένου, αλλά και το κατά πόσο το Ε.Υ. που δημιουργήθηκε μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως συμπληρωματικό μέσο για τη διδασκαλία της ενότητας που διαπραγματεύεται. Η έρευνα είναι ανώνυμη. Οι απαντήσεις στις πρώτες ερωτήσεις είναι εμπιστευτικές και θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τους σκοπούς αυτής της έρευνας. Σας ζητείτε μέσω ερωτήσεων να προχωρήσετε σε αποτίμηση του υλικού. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα σας γνωστοποιηθούν μετά το πέρας αυτής. Η γνώμη σας έχει μεγάλη σημασία γι' αυτό παρακαλούμε να απαντήσετε με ειλικρίνεια και σαφήνεια.

Ευχαριστώ πολύ για τον χρόνο σας και τη συνεργασία

Η εκπαιδευτικός – μεταπτυχιακή φοιτήτρια

Περιστέρη Καλλιόπη

* Υποδεικνύει απαιτούμενη ερώτηση

1. Φύλο *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

Άρρεν

Θήλυ

2. Ηλικία *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

22-30

31-40

41-50

51+

3. Εργασιακή κατάσταση *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

μόνιμος-η

αναπληρωτής/τρια

4. Χρόνια πρύπηρεσίας *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

0-5

6-10

11-15

16-20

21+

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

5. Είστε εξοικειωμένοι με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας* (ΤΠΕ);

6. Χρησιμοποιείτε τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) * στην εκπαιδευτική πράξη;

Γενική Εντύπωση

7. 1. Η εντύπωση που σας προκάλεσε το ΕΥ με ποιες τρεις (3) λέξεις περιγράφεται * καλύτερα; Παρατηρήσεις / Σχόλια

8. 2. Τι νομίζετε ότι αντικαθιστά ένα τέτοιο υλικό κατά την εκπαιδευτική πράξη, το * σχολικό βιβλίο ή τον εκπαιδευτικό; Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ευχρηστία και καλαισθησία του ΕΥ

9. 1. Κατά την πλοήγησή σας στο ΕΥ υπήρξε κάτι που να σας δυσκόλεψε ή όχι; *
Παρατηρήσεις / Σχόλια

10. 2. Με βάση την εμπειρία σας, πόσο εύκολο ή δύσκολο είναι το ΕΥ για τους μαθητές; Παρατηρήσεις/ Σχόλια *

Χρήση ΕΥ στην εκπαιδευτική πράξη

11. 1. Θα χρησιμοποιούσατε το παρόν ΕΥ ως συμπληρωματικό υλικό για την υποστήριξη διδασκαλίας ενός λογοτεχνικού κειμένου; *
Παρατηρήσεις/ Σχόλια

12. 2. Θα το συστήνατε σε συναδέλφους, προκειμένου να το χρησιμοποιήσουν ως συμπληρωματικό υλικό για την υποστήριξη διδασκαλίας ενός λογοτεχνικού κειμένου; *
Παρατηρήσεις/ Σχόλια

Πληρότητα και επάρκεια Διδακτικού περιεχομένου ΕΥ

13. 1. Πως θα χαρακτηρίζατε την πυκνότητα και την ποσότητα της πληροφορίας που παρέχεται από το ΕΥ; *

Παρατηρήσεις / Σχόλια

14. 2. Το διδακτικό περιεχόμενο του ΕΥ προσφέρει στους μαθητές επιπλέον γνώσεις ή όχι; Παρατηρήσεις / Σχόλια *

«Περιστέρη Καλλιόπη», «Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της σχολικής συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την υποστήριξη της διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων στην Α' & Β' τάξη Δημοτικού με τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης του μαθήματος: Η Αλφαβήτα δίχως ρο»

15. 3. Το διδακτικό περιεχόμενο του ΕΥ είναι έγκυρο ή περιέχει ανακρίβειες; *
Παρατηρήσεις/ Σχόλια

16. 4. Το διδακτικό περιεχόμενο του ΕΥ είναι σε αντιστοιχία με τους στόχους που αναφέρονται με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών (ΑΠΣ); *

Παρατηρήσεις/ Σχόλια

Γενικές επισημάνσεις

17. 1. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία (3) δυνατά στοιχεία του ΕΥ; *
Παρατηρήσεις / Σχόλια

18. 2. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία (3) πιο αδύναμα στοιχεία του ΕΥ; *

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Αυτό το περιεχόμενο δεν έχει δημιουργηθεί και δεν έχει εγκριθεί από την Google.

Google Φόρμες